Incip̄ꝰ. Epiſtola b̄ti Auguſtini doctoris Eximij ad beatū Cyrillū ſecun̄d Ihero ſolomitanū Epiſcopū de magnificētijs Eximij doctoris b̄ti Iheronimi p̄ſbiteri

GLorioſiſſimi xp̄iać fidei athlete ſācte matris eccleſie lapidis āgulaīs. ī quo admodū firmata ſiſtit. Nunc vero in celeſti gloria ſydeīs radiātis olī. Ihe ronimi preſbiteri laudes venerabiľ pater. Cy rille ſilendū ne putas aut lingua balbucientis piū vt viꝝ pollutū labijs me foȇ locutuꝝ veris Celi enarrant gloriā dei ⁊ oīa que fecit dn̄s cū in ſanctis ſuis laudant. Silere debet racōna lis creatura a laude dei irracōnali nō ſilēte. Ta ceam aut loquar. ꝙ ſi tamē taceam ⁊ lapidibꝰ clamaȇ iubeȇ. Certe loquar ⁊ nō tacebo eximi um laudaȇ iheronimū. Qui q̄uis indignꝰ ⁊ in ſufficiens laudator exiſtam ⁊ cū non ſit pulchr̄ in ore peccatoris laus ⁊ tamē ab eiuſdē laudibꝰ minime ceſſabo. Firmetur itaqꝫ manꝰ nrā. ⁊ li gua nr̄ā palato non inhereat. qm̄ certe mḡnꝰ eſt iſte vir ſanctiſſiꝰ. mirabilis. ⁊ metuendus. ſuper omēs qui ī circuitu noſtro ſūt. Magnus certe ī vite excellentiſſime ſanctitate. magnus in ſapientie. ineffabiľ profunditate. magnus in maioris nūc glorie quantitate. mirabilis in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

prodigijs inſuetis. Metuendus ob ſibi a domi
no traditam ptātem. Quam magnus ſit itaqꝫ
iſte glorioſiſſimus Iheronim9 in ſue vite excel
lētiſſime ſanctitate. quomodo pateſaceret mea
lingua. cum pene cunctorū non ſufficerent mor
talium lingue vt eius excellentiam explicarēt
liceat ergo dici hic alter helyas. alter hic ſa
muel. Alter hic Iohannes baptiſta. vite excel
lentiſſime ſanctitate. Helias et iohannes he
remite magnis ciborum et veſtium aſperitati
bus carnem macerarunt. Nō minoris vite Ihe
ronimus glorioſus heremita idem per qua
driennium in heremo ferarum tantum. ſocius
pſtitit. Quinquaginta ānis vt venerabilis Eu
ſebij littere quas pridie recepi pleni9 et meli9
fatebantur. et vt me certius tu idē noſti. vinū
et ſicerā aliqualiter non guſtauit. ab omī carni
um et piſcium eſu ita ſe abſtinuit ꝙ vix ea no
minare volebat. Coctum quid non niſi in vltiā
egritudine bis conmedit. Cilicino ſacco carnē
more ethyopis macerans. deſuper panno
viliſſimo ſe tegebat. Stratum aliud niſi ter
ram nunquā ſciuit. Non niſi ſemel fructibus
aut herbarum folijs. ſiue radicibus paſtus
in die. Poſt veſperas ſe in orationibus pre
bens. deinceps vſqꝫ ad horam noctis ſecun
dam continue vigilabat. poſtmodum ſompno

5
110

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

feſſus in terra dormiens· vſq; ad noctem medi
am quieſcebat. Qua quidem continue ſurgens
hora· lcõibus ⁊ ſcripturis ſanctiſſimis quib⁹
tota radiat eccleſia· vti lapidibus precioſis· in
tentus vſq; adeſus horam ꝑdurabat. Ita leuiſ
ſima flebat venialia peccata vt q̃s eũ eſtimaſ
ſet hominem ꝑemiſſe. Ter in die continue ſuã
carnem diris verberibus flagellabat· ita ꝙ ex
eius corpore riuuli ſanguinis effluebant. Ver
bum etiam aliquod ocioſum vt peſtẽ maximã
fugiebat. Sibi ocium nullum erat· ſemper aut
ſacris lcõibus· aut ſcribẽdo aut docendo cun
ctos· exercitabatur. Quid plura loquar? Si ſã
ctorum ſingulorũ vitas ꝑquirerem ⁊ eo vt pu
to maiorẽ neminẽ inuenirem. Sed quia ſuperi⁹
ſamuelem nominauim⁹ ⁊ fuiſſe hunc ſamuelẽ
oſtendam⁹. Hic certe ille ſamuel qui de vanis
lrãrũ ſtudijs verberib⁹ euocatus· ſacre ſcriptu
re miniſterio deputatur· in cuius vultus lumiẽ
diuina gratia influente· vtriuſq; teſtamẽti lu
men vidim⁹. In cui⁹ brachij fortitudine here
ticorum ps maxima eſt d iſperſa. Hic certe glo
ria virtutis noſtre transferẽs vtrũq; teſtamen
tum· ex hebreorũ lingua in grecam ꝑiter et la
tinam· diſponẽſq; ip̄m poſteis ineternum· de
clarans enigmata et obſcura dubia ⁊ nodoſa
preparans officiorũ ſeriẽ cũctis ecclẽ miniſtris

totam pene eccleſiā edificauit. Vnde bene mag
nus apparet in ſapientie ineffabilis profundi
tate. Liberales autem ſciētias ita pfecte ſciuit
ꝙ relatione omniū nullus ſibi ſimil' adhuc ap
paret. De ſcripturis vero ſacris vti multarum
ſuarum epl'arū quas ad me direxit expiētia di
dici. equalem ſibi neminem vnꝙ̄ noui. hebrai
corum. Grecorū. caldeorum. pſarum. ⁊ medorū
arabicorum. ⁊ pene omnium nationū linguas
⁊ lr̄as tanꝙ̄ ſi fuiſſet in eiſdem natus et educa
tus ſciuit. Quid plura dicam Que Iheronim⁹
ignorauit in natura. nullus hominum vnꝙ̄ ſci
uit. Non me iſta venerabilis pat' eſtimes dice
re. vt putem te Iheronimi vitā ⁊ virtutes pei⁹
me ſcire. cū ſibi ſocius exſtiteris multo tempoē
ſed teſtor deū. qm̄ ob tā ineffabilis viri ſancti
tatē ſi voluiſſem tacē nō potuiſſem. Confitent'
mirabilia ⁊ ſanctitatē ſuam. ⁊ ipi celi. in quib⁹
magnus maioris glorie quātitate. quā multi
ſanctoꝝ hītat ſine fine. Nulli itaqꝫ dubiū eſt in
fra māſiones patris ipm̄. vnā ex maioribus et
ſublimiorib⁹ ſedibꝫ obtinere. Cū eni ibidē hō ſe
cūdum opa pmietur: ⁊ iſte pfectioris pene vite
extiterit: dare patꝫ ipm̄ vnū de maioribꝫ et ſub
limiorib⁹ celeſtis iheruſalē ciuib⁹ fore. Quod
vt a nobis pleni⁹ ⁊ certi⁹ credatur: in mundo
pcūctis quorū nr̄a recordat' etas. valde mirabil'

apparet ꝓdigijs inſuetis· ⁊ miraculis infinitis quorum michi aliqua venerabilis Euſebius ſu is litteris declarauit. De ceteris vero prodigijs q̄ quotidie ibidem mirabiliter fiunt· vt ↄtinue intelligo relatibus plurimoꝝ audiuı paudire tibi ipi pater kariſſime ſupplico· vt michi i bre ui volumine quecūqꝫ poteris vera ⁊ vtilia mira cula collecta· q̄p cicius facultas aderit eiuſdem Jheronimi ſanctiſſimi deuocōne tranſmittē nō deneges

Sed ut meita ſanctiſſimi Jheronimi non lateant: quid erga me diuina annuente demētia in ipſo ſui o bitus die accidit enarrabo. Eadeꝫ nāqꝫ die ⁊ ho ra· quo exutus putredinis ⁊ immūdicie carnis toga Jheronimꝰ ſanctiſſimꝰ· veſtimenta perpe tue immōꝛlitatis et ineſtimabil' leticie induit. Dum ꝓpone in cellula mea quieſcens· auide co gitans· qualis ineſſet aīabus ſanctorū qui cū xp̄o gaudent glorie ⁊ leticie quātitas · cupiens exinde ex hac materia breuem cōponere tracta tum· precibus impulſus noſtri ſeueri quondam venerabilis Martini Epi turonenſis diſcipuli. carta· calamo· pugillariqꝫ in manibꝰ ſuſceptis breuem vellem ſcribere epl'am Jheronimo ſan ctiſſimo deſtinandā. vt quidquid de hoc ſentirꝫ reſponderet. Scieram enī in tam difficili queſti one a nullo alio viuenciū me poſſe euidencius

edoceri. Cumq; iam ſcribens Salutacõnis ex ordium Jheronimo prenotato. Ineffabile ſubito lumen. noſtris inuiſum temporibus noſtriſq; linguis minime declarandum. cum inestimabili inauditaq; odorum omnium fragrantia cellulam in qua ſtabam intrauit. hora iam completorij. Quo a me viſo z ſtupore ammiratione q; commotus animi et menbrorum virtutes amiſi. Neſciebam enim tunc tempus q̈ dextra mirabilis dei exaltaſſet ſeruum ſuum. notam faciens in populo virtutem ſuam Neſciebam etiam q̈ deus antique miſeracõis ſeruum ſuũ fidelẽ a carnis in mundicijs diſſoluiſſet. et tam ſublimen ei in celo ſedem preparaſſet. Neſciebam certe inueſtigabiles vias domini. Neſciebam theſauros infinite dei ſapientie. et ſcientie ſecreta. occulta dei iudicia non agnoſcebam. quoniam quos vult facit ſua ineffabili ſciencia ad ſui agnitionem venire. Quos autem vocat z predeſtinat. viuificat. et beatificat. pro vt diſcreuit conuenire. Itaq; quia talem oculi mei nunq̈ perſpexerant lucem olfactus meus talem odorem non ſenſerat. et tam nouis et inauditis miris obſtupeſcebam. Inter hec autem meis in me perſtrepẽtib9 cogitacõib9. q̃d hoc eſſet de luce hec dicẽs verba. vox emicuit Auguſtine auguſtine

quid queris. putas ne breui immittere vaſcu
lo mare totū. breui includere pugillo terrarum
orbem. celū firmare. ne vſitatos exerceat mo
tus. Que oculus nullus hominū videre potuit.
tuus videbitur. Que auris nulla perſonū hau
ſit: audiet tua. Et cor humanū nullaten9 intel
lexit. nec etiam cogitauit: eſtimas te poſſe intel
ligere. Infinite rei quis inuenit finis. Immenſa
qua menſura metieris. Potius totū mare in
artiſſimo claudetur vaſculo. Potius terrarum
orbem puulus teneret pugillus. Potius a mo
tu cōtinuo celum deſiſteret qȝ gaudiorū et glo
rie quibus beatorū anime ſine fine potiūtur mi
norem intelligēs pticulam. niſi vti ego expien
tia doceteris. Diſcurre ad huc breue temporis
ſpacium impoſſibilia facere ne coneris donec
tue impleatur curſus vite. Hic nō queras. que
non alibi. niſi quo tā feliciter ſpero inueiri poſ
ſūt. Hic ſatage talia exercere opera. vt poſtmo
dum ibi que hic aliqualit cupis intelligere to
taliter ineternū habeas. inde qui intrant. nul
latenus exeunt. Ad hec ego pauorē ſtupens ad
miratione tam inuiſa. pene amens omni qua
ſi vigore carens hijs verbis aliqualē ſumens
audaciam . tremebūda voce dixi. fas vtinam
michi foret quis tam felix es. tā glorioſus. tā
honorifice ad illa ſperās gaudia. qui tā dulcia

eloquia gutturi meo faris. non ambigere. At il
le Nomen meum inquit queris Iheronimi illi9
preſbiteri cui tranſmittendam epl'am iam ſcri
bens incepiſti ſum anima. que in hac hora. In
bethleem iuda. carnis onere depoſito. xp̄o omi
q3 celeſti coītata cohorte. oī decorāta pulchritudi
ne. omī illuſtrata ſplendore. illo induta immor
talitatis deaurato veſtimento circumamicta oī
um bonorum et gaudiorum varietate. terreno
rū omniū triūphatrix. omni dyademate coro
nata. et omni beatitudine et felicitate vallata
tam glorioſe tamq3 ineffabiliter pgo ad regna
celorū ſine fine manſura. Nullū enim deinceps
exſpecto glorie defectum. ſed augmentū. qn̄ ite
rum corpore iungar glorificando et non mori
turo. ſed gloriam quam ſola nunc habeo. ha
bituro. in illa ſcilicet vniuerſe carnis reſurrecti
onis die. Tunc ego amplius animi in me col
lectis viribus pre gaudio alacrimis non ceſ
ſans. ſic reſpondi Virorum eximie vtinam tui
mererer fieri pediſſequus. Sed queſo tui ſer
uuli quamq̄ viliſſimi quem dilexiſti in mundo
nimia caritatis affectione recorderis. vt tuis
interuēcōib9 a peccatis emūder. tua gubnacōe
recto calle. ī offenſo pede pcedā tuis defenſioī
b9 aſſiduis ab inimicis cōtinue inſidiātib9 ptē
gar tuo q3 ſcō ductu ſalutis attingam portum

Placeret vtinã voluntati tue aliqua michi int
roganti reſpondere. At illa. Quid optas dicito
me omni voluntati tue reſponſurã ſciens. Vel
lem inq̄ intelligere vtrũ beatorum aĩe quedã
velle poſſent. que optinere nequeant. At illa
vnum auguſtine noueris ꝙ ſcõrum aĩe ita in
illa eterna gloria in deo ſunt ſolidate et firmate
ꝙ nulla ſibi ineſt alia voluntas niſi dei. que nil a
liud velle poſſunt niſi que deus vult. Ideo que
volunt optinere pñt. Et enim quecũqz volunt
deus vult et ad implet. Nemo quippe noſtrum
ſuis fraudatur deſideriis. quia nil pter deum ali
quis noſtrum optat. Quoniam vero ſemper ut
volumꝰ. deum habemꝰ. noſtra ſemper deſide
ria ſunt pleniſſime impleta. Longa quidẽ pa
ter kariſſime Cyrille verborum texeretur ſeries
ſi omĩa que michi glorioſa illa anima perſcru
tanti patefecit ſcriberẽ in hac breuitatis epl'a
Spero enim ꝙ bethleem ad tantas reliquias
viſitandum pmittente deo veniam nõ poſt mul
tos annorum circulos. vbi tunc que audiui et
inſcriptis tradidi videbis pſpicaciter. Pluri
mis itaqz horis glorioſiſſima illa anima ibidez
mecum manens. trinitatis ſanctiſſime vnitatẽ
et trinitatez vnitatis. filii a patre generationẽ
ſpiritus ſancti a patre et filio proceſſionẽ ange
licas iherarchias et ordines et eorundẽ beatoꝝ

ſpirituum miniſteria beatarum etiam anima
rum felicia et alia vtilia et grauia humanis in
tellectibus q̄ ſubtiliter. q̄ euidenter. q̄ mira
biliter michi patefecerit auido. ſi omnium ho
minum linguis loquerer non explicarem ſer
mone. Deinde a meis oculis lux illa diſparuit.
ſed multis poſtmodum diebus ineffabilis o
doris ſuauitas remanſit. Quam mirabilis er
go iſte eſt faciens tot mirabilia. tot et tanta
hominibus inſueta prodigia. Adipſum ergo
ore clamemus et exultemus. demusq3 glori
am laudi eius. quoniam certe dignus eſt om
ni laude. nec ſumus ſufficientes eum laudare
Introiuit enim in domo dn̄i candidus et pulch
rimus. vbi ſine dubio de ſublimioribus et p̄cla
rioribꝰ ſedem optin3. Quod vt clarius iterum
veritatis lumē pateat pluribꝰ teſtibus q̄ vno
cenſui. quod ſupradictus noſter ſeuerus vir
doctrina et ſapiencia pollēs cum tribus alijs
in ipſo die et hora obitus Iheronimi in toro
nenſ. ciuitate vidit mee addē viſioni. de quo
quidem michi ſolummodo ipſemet ad me
veniens fuit teſtis. Volens itaq3 deus vt ſub
limis Iheronimi gloria. mundum non late
ret: veluti ſanctitas ſublimis et pene cuncto
rum viuencium excellentiſſima. ne illi quos
ſanctitatis illius. delectabat ſequi veſtigia.

huiſſe eū p̄mīū ignorātes aliq̄n a ſanctitatis il
lius deuiarēt tramite. ⁊ vt etiā aliꝭ tot ⁊ tanta
elargiri cernentes p̄mia. illius ſanctitatis et
virtutū inhererent veſtigijs. Minuit enim labo
rem ponderis premioꝝ ſpes. Die ⁊ hora qua idē
Jheronim9 felicit̄ expirauit. elargiendā ſibi
gloriam ſeuero et tribus aliꝭs cum eo ſtantibꝫ
taliter declarauit. Hora cōpletorij die illa in do
mo ſua ſeuerus cum trib9 viris catholicis. quo
rum duo monaſterij quōdaꝫ venerabil'. Mar
tini erant monachi. in diuinis degens locucōi
bus: in celo. ethere terraqꝫ. cantuū ſuauiſſimo
rum in auditorū ineffabilium ⁊ incredibilium
infinitas repente audiuit voces ⁊ organorum
tympanoꝝ ⁊ tocius ſymphonie ⁊ inſtrumēto
rum ſonos. quibus celū ⁊ terra et omnia vt ſi
bi videbatur vndiqꝫ reſonabant. quorū ſuaui
tatibus eoꝝ anime pene a corporib9 exalabāt
Stupefacti illico omēs illi eleuantes oculos in
celum. totum ether. ⁊ oīa que eius ambitu con
tinentur viderunt quandā lucem ſepties ſolis
luce preclariorē clareſcere. ex qua omniū odoꝝ
aromata erūpebant. Nec illi tā miranda cernē
tes deū exorarūt precibus. vt eos cur talia fie
rent non lateret. Quib9 vox e celo veniēs iſta
dixit. Nulla vos moueat admiratio. nil vob̄ vi
deretur mirabile ſi talia et videtis et auditis.

Hodie eni rex regū et dn̄s dn̄antiū xp̄us dn̄s
exeūti de hoc ſeculo neq̄ aie glorioſiſſimi ꝯhero
nimi in bethleem iude conmorantis totus feſti
nus obuiam venit· vt eam p̄ceteis tāto honorifi
cētius tanto ſublimi⁹ ⁊ excellenti⁹ ad ſua intro
ducat regna: quāto p̄ceteis ſublimioris et ſcio
ris vite meritis fulget. Hodie oim̄ angelorum
ordines exultātes ⁊ talibus vocibꝫ alternatim
concinētes ſuū ſociant dn̄m. Hodie oīm patri
archarū ⁊ ꝓphetarū cetus. Hodie apl'oꝝ ⁊ diſci
pulorum chorus. Hodie omēs mr̄es Hodie cō
feſſores. Hodie glorioſa dei genitrix ſanctis oī
bus comitata virginib⁹. Hodie omniū btōrū
anime letabūde ⁊ feſtiue ſuo occurrūt ꝯpatrio
te et ciui. Hijs auditis vox ſiluit· ſed tamē lux
et tantus odor per horam poſtmodum per
durātes ceſſauerūt. Hijs itaqꝫ liquet pat̃ Cy
rille ipſum de ſublimioribus et maioribus ci
uibus fore· quo et mirabilis et magnus eſt et
etiam metuendus ſuper omnes pene ſanctos
ob ſibi traditam poteſtatem. Nulli ſit quidem
dubium ita pre ceteris que vult poſſe aſſequi
ipſum· ſicut pre ceteris ſua volūtas diue magis
coheret. Nullus vero me tante audacie putet
vt fateor ipſum Johanne baptiſta· quo teſtā
te ſaluatore · nullus maior ſurrexit · petro et
paulo ⁊ ceteris· xij· apoſtolis qui ab ipſo criſto

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

electi ⁊ ſanctificati ſunt·pſtare in gloria. Sz tñ et ſi ꝓhibeat ratio ipm̄ illis maiorem optinere gloriam in celi regno aliquē audere dicere:tñ nullas video racões cur ſit nephas dicē equalem illis in gloria Iheronimū fore·dummodo illis in vite ſanctitate diſcors nō fuerit·cum nō ſit pſonarum acceptor deus ſed ſingulorum merita decernens ⁊ rēddens vnicuiqʒ quod meruit. Aſt ſi cuiq̄ƥ videatur minorē Johanne ⁊ apoſtolis Iheronimū gloriam obtinere:parū videatur minorem ipm̄ optinere:tamen ⁊ ſi illlius ſanctitatis meīta·illi⁹ laboris grūia·illius ſcripture et veriſſime tranſlacōis vtriuſqʒ teſtamēti·officiorum qʒ ordinacōnis fructus·non ſolū pñtibus ſed etiam futuris pſpicaciter cernat paulominꝰ fore nil·ipm̄ ab eiſdem in gloria diſcordem·vt verum teſtor deum puto iudicabit Porro ne aliquibꝰ deridendi laqueū inicere videar. Dum iohanni ⁊ aplīs in ſanctitate et gloria equalem eſſe Iheronimum ſanctiſſimū fateor·vnum quod expletis nondum diebʒ quatuor in viſione vidi enarrabo·vt veritas nō lateat. Et ne quis me has laudes retexere credat vel amore carnali quo homo a veritatis cognicōne maxime deuiat·vel inſane mētis impicia vel alia quacūqʒ cauſa·ſi me hec nō ambigāt ab homine intellexiſſe minime·ſed p̄ rēuelacōez

quam deus omipotēs qui ſuos exaltat ſanctos
et exaltando magnificat. Quarta precedēte no
cte michi auide cogitanti. quid laudis quid de
debite reuerentie et magnificentie Jheronimi in
breui referrē epl'a. demonſtrauit hoc mundo
Dum itaqz vt dixi diſponens hanc tibi epl'am
ſcribere cogitarem aptam laudis materiam in
uenie. Hora aduenientis noctis media me ſom
pnus oppreſſit. Et ecce maxima michi affuit an
gelorū multitudo. inter quos fulgentes pl9 in
finito ſole duo erant viri ita ſimiles. et vnifor
mes. vt nulla in eis videretur differentia qua
alter ab altro differre poſſet. Niſi quod tria ſer
ta ferebat alter in capite ex auro et lapidibus
precioſis. Alter vero duo. Hij candidiſſimis
induti collobijs vndiqz auro et gemmis contex
tis. tante erant pulchritudinis. vt nō valeret
quiſpiam ymaginari. Accedētes itaqz illi am
bo prope me ſub ſilentio pauliſp ſteterunt. Dein
de ille qui tria ferebat ſerta hijs me verbis fu
it allocutus. Cogitas auguſtine quid debeas
laudis de Jheronimo in veritate pferre. Et cer
te diu cogitans nōdum noſti. Sed huc ambo ve
nim9. vt ei9 tibi gloriā indicem9. Hic certe me9
ſoci9 quē vides Jheronim9 ipē eſt. q̄ ſicut equa
lis michi i vita et i ſāctitate fuit ita p oīa eq̄lis
in gloria eſt. et omīa que poſſum. et ipſe poteſt

et que volo ⁊ ipſe vult. ⁊ ſicut deū video. ⁊ ipſe
videt ⁊ cognoſcit ⁊ intelligit. in quo omnis no
ſtra ⁊ ſcōrum omniū conſiſtit beatitudo ⁊ glori
a nec habꝫ maiorem vel minorem gloriaꝫ alter
ab altro ſanctorū. niſi quātum maiꝰ ⁊ minꝰ di
uinā cōtemplatur ſpeciē ſiue cognoſcit. Sertū
vero tercium quod plus eo fero aureola mar
tirij eſt. quo vitam finiui corporis. Qui cū ī mū
do ob labores penitentias erūpnas afflictiones
verbera et cōtumelias ⁊ cetera valde grauia.
que ita pacifice ptulit. et ita gaudēter ꝓpter de
um. vt in infirmitatibus ſuis exultaret. verus
martir extiterit. ⁊ premia martirij non amiſit
tamen quia gladio vitam non finiuit. aureolā
que in ſignum martirij datur talis non habet
Serta vero duo alia que habemꝰ aureole ſūt
que ſolis virginibus et doctoribus danť ut ab
alijs diſcernantur. Ad hec vt michi videbatur
reſpondi. Quis enim es dn̄e mi. Et ille Johan
nes inquit baptiſta ego ſum qui huc ad te deſ
cendi. vt nunciarem tibi Jheronimi gloriam. q̄
tenus ipſam gētibus nūcies. Hoc enim noue
ris quia honor ⁊ reuerentia que ſinguľ ſancto
rum exhibetur. ⁊ ceteris omnibus exhibetur.
Nec putes ꝙ in celo ſit aliqua inuidia vt in mū
do. Sicut enim ī mundo quilibꝫ hominū cetēis
preeſſe magis vellet ꝙ̄ ſubeſſe. Jta in celo ꝓpť

caritatem ineffabilem qua ſe inuicē diligunt be
ate anime. quilibꝫ ſanctorū ita alterius gloria
cōgaudet ſicut ſua. Nō etiam vellet quiſqꝫ ma
ior. vt quiſqꝫ minor eſſet ſibi equalis et pene
maior. quia eius gloria eſſet ſua. Ita minor ma
ioris gloria gaudet. ſicuti eam habēt. ymmo po
cius de ſua ſi fas eſſet impertiret. Vnde ſingulorꝫ
eſt gloria cunctorū ꝛ gloria cūctorum eſt ſingu
lorum gloria. Hijs dictis ſocietas illa omīs di
ſparuit. Expgefectus itaqꝫ de ſompno tantos
in me ſubito ſenſi caritatis ardores. quantos in
me nunq̄ ſenſeram. non deinceps hatten9 ali
qualis in me inuidie vel ſupbie ſiue arrogan
tie fuit appetitus. vel cogitacō. Teſtis enim eſt
deus qui omnia anteq̄ fiant nouit ꝙ deinde tā
tus in me extitit caritatis feruor. ꝙ plus alieno
bono gaudeo q̄ meo. plus affcō omnibus ſbeſ
ſe q̄ ſupereſſe. Hec ideo dixerim. non vt laudis
acq̄rā famā: ſꝫ vt hec q̄s non putꝫ vana fuiſſe
ſompnia. q̄bus ſepe deludit̄ mens nrā. Sepe et
eni de9 abſcondita ꝛ magna p ſompia ēſerat.
Magnificemus ergo dn̄m in ſancto ſuo. magfi
cemus opera ſua qm̄ perfcā ſūt. nec eſt iniqui
tas in eis. Sanctum domini Iheronimum ma
gnificemus qm̄ in vita ſua magnifice fecit. in
morte ſua magnifica recepit. Qua propter ma
gn9 eſt i medio nr̄i ꝛ ſanct9 ꝛ excelſus in vite

ſanctitate·magnus ſanctus ⁊ excelſus in ſapi
entie·ineffabilis profunditate·magnus ſāctꝰ
⁊ pre excelſus in maioris nunc glorie quātitate
Mirabilis ⁊ glorioſus ⁊ laudabilis in ꝓdigijs
inuiſis·inauditis ⁊ inſuetis·metuendus ⁊ colē
dus et venerandus·ob ſibi traditam a dn̄o po
teſtatem honorem ⁊ gloriam ſempiternā. Ma
gnificemus ergo obſecro eum nec taceamus·
quoniā maior eſt omni laude·notas faciamus
in populis glorie ſue laudes. Nō miretur homo
ſi eum quem deꝰ magnificauit ⁊ exaltauit lau
damus. Non hominem pigeat illum venerari
et colere quem deus coluit ⁊ veneratus eſt. Nō
putet quiſpiam Johanni et apoſtolis in gloria
et ſanctitate equando Iheronimū Joh̄i ⁊ apo
ſtolis exercere iniuriam·quoniā ipm̄ illis p̄ ſta
re in gloria ⁊ ſanctitate ſi poſſent optarēt. Glo
ria enim et beatitudo eius eorum eſt beatitudo
et gloria et beatitudo et gloria eorum eſt ſua.
Honor laus et reuerētia a nobis exhibita Ihe
ronimo eorum ſingulis exhibetur·et que illis
ſingulatim exhibetur·Iheronimo exhibet̄. Si
ergo cupis iohannē baptiſtam et ap̄los vene
rari·ſimul venerare illum·quoniā ipſis per om
nia eſt equalis. Secure ergo omni depulſa for
midine Johanni baptiſte Iheronimū equalē
et non maiorem·quia nullus ſurrexit maior oī

deuocōne et reuerencia fateamur. qm ſi minorē facimus: ioħis glorie derogam9. et magis iniurias exercem9 q̄ꝑ laudes. Huiuſmodi mei impiti ſermonis opus. q̄ꝑ q̄ꝑ inſufficiēter q̄ꝑ q̄ꝑ viliſſiē q̄ꝑ q̄ꝑ nichil tam deuote a reuerēter expletū ad te venerabilis Pater puro corde a magna aīmi deuoti affectione miſi. Supplicans vt ingenioli mei verbula. que de mee imperitie paupertie in laudes eximij Iheronimi optuli nō deridendo. ſꝫ caritate debita equanimiter tolerādo legas. Et que min9 debito dixi ad tātī viri laudes. a mee imputes imperitie a ep̄le breuitati a ei9 laudū immenſe immēſitati. Qm̄ certe ſi oīm mortaliū lingue ſolum ei9 laudes promerēt: min9 debito ſatis eſſet. Mei petōris venerabilis pater eſto memor. vt dū in illo ſteteris loco. quo illud ſacrū eximij Iheronimi cadauer quieſcit. eius in teruencōnib9 me recommēdes. qm̄ nulli dubiū eſt. ꝙ ea que optat Idem Iheronim9 pōt continue optinere. non enim ſuo aliqualiter defraudatur deſiderio.

Explicit Epiſtola Beati Auguſtini doctoris Eximij. Ad beatum Cyrillum ſecundū Iherosolimitanum Epm̄. De magnificētijs Eximij doctoris beati Iheronimi preſbiteri.

Incipit Ep̃la Sancti Cyrilli ſecũdi Iheroſo
limitani Epiſcopi. Ad beatũ auguſtinũ Ep̃m
doctorem eximiũ de miraculis beati Iheroni
mi doctoris egregij.

Venerabili viro Epiſcopoꝝ eximio Au
guſtino yponeñ preſuli Cirillus Ihe
roſolomitan⁹ pontifex. ⁊ omnium ſa
cerdotum infim⁹. Illi⁹ ſequi veſtigia
cui⁹ in terris radiare ſanctitas nõ ceſſat. Illi⁹
ſcilicꝫ Iheronimi glorioſi cui⁹ memoria erit in
benedictõne in ſeculũ ſeculi. Qui quãtus ſit ⁊ tu
ſimiliter bñ noſti. ei⁹ vſus maxime colloquijs
et doctrinis. De quo me velle diſſerere cũ ſim i
toto reprobus ⁊ indign⁹ quaſi reputo audacĩ
am. Sed tamen quia tua me cogit dilectio. vt
tibi aliqua ſcribam de ꝓdigijs omĩb⁹ inſuetis
que per illum in dieb⁹ noſtris fecit dñs. vt eũ
celebrem in mundo faceret. ⁊ cunctis hominib⁹
glorioſum. Tamẽ tuis ↄfiſus oracõnibus op⁹
aggrediar ⁊ breuiloquio cõſtringã. de multis
pauca. Glorioſum hui⁹ viri obitum viſionẽqꝫ
meam necnõ ⁊ mirifica tunc tp̃is pacta te noſ
ſe nõ ambigo. Nam vir vtiqꝫ reuerẽdus ⁊ me
morie obliuioni nõ dandus. Euſebius nobilis
Cremonenſis eius diſcipul⁹ in quo magiſtri
refulſit ſanctitas ⁊ doctrina cuius ſapientiam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝛ ꝓbitatem et excellentiam non ignoras · qui poſt biennium a noſtre mortalitatis miſeria e reptus ſuū ꝑdilectiſſimū magiſtrū Iheronimū in celi patria eſt ſecutꝰ · vt nobis eius crebra miracula indicant · de quibꝰ etiā inferius aliqualiter ptractabo Reuerēdo patri damaſio portueñ Epō ꝛ theodoſio Romanorū ſenatori eius fratri Seucro ꝓbiſſimo viro · Euſtachio ſanctiſſime mulieri · tibi ꝛ multis alijs quos ſingulatim nominare non egeo · tunc temporis per ſuas lrās tocius eius obitus ſeriem intimauit. Vnde amplius ea que noſti reiterari foret ſupflū · ꝛ dicendorum impedimentum. Hijs ergo omiſſis ad eiuſdem que non ceſſat continue clarere miracula nr̄e ſe · ſtilus vertat · vt tua poſcit deuocō. Et pmo ab euſebio viro ſanctiſſimo eiuſdē Iheronimi ſciſſimi diſcipulo ſumat inicium.

Primū miraculū

POſt obitū glorioſi Iheronimi quedā hereſis int̄ grecos ſecta ſurrexit · que ad latinos vſqȝ deuenit que ſuis nefandis nitebatur racōibꝰ probare ꝙ anime beatorū vſqȝ ad vniuerſalis iudicij diem in quo corporibus iterum erunt coniungende. viſione ꝛ cognicione diuina. in qua tota cōſiſtit beatitudo ſanctorum priuarentur · ꝛ dampnatorum anime ſimiliter vſqȝ ad diem illum nullis cruciarent̄ penis. Quorū racō talis erat

Sicut aīa cum corpe meruit ꝛ peccauit: ita cum corpore premia recipit ſiue penas Aſſerebant etiam illius ſecte nequiſſimi nullū fore purgatorij locum in quo anime que nondū in mūdo de ſuis pccis plenam egiſſent pniam purgarētur. Qua quidem ſecta peſtifera crebreſcente. tātus in nos dolor irruit. vt nos amplius pigēt viuere. Quo in eis cunctis ſuffraganeis Epis ꝛ alijs viris catholicis congregatis eis ieiunia ꝛ oracōnes indixi. vt ſic ſuam agitari fidem dīna non pmitteret bonitas. Mira res ꝛ forte huic ſimilis nunq̄ viſa. Tribus expletis diebꝰ ieiuniorum ꝛ oracōnum: ſubſequenti nocte glorioſus Iheronimus ſuo p̄dilectiſſimo filio Euſebio oracōnibus incūbenti manifeſte apparēs. benignaqꝫ eum allocucōne ꝯfortans dixit. i hac ſecta peſtifera minime debes formidare. cum ſibi finis iam imponēdus eſt. Quē Euſebius nimio fulgentem ſplendore ita vt in eum oculis huānis inſpicere non valeret intuitus. quaſi de grāui ſompno euigilans pre gaudio dulces p oculos fundens lacrimas. ita vt vix vocem formare poſſet. quātum poterit clamare cepit. Pater meus Iheronimꝰ es. Et hec verba pluies reiterans ait Cur me deſeris Cur meam ſocietateꝫ ſpnis. Certe teneā te nec dimittaꝫ. nec ſine me quē dilexiſti filio gradieris. Ad quē glorioſus

Iheronimꝰ Non te inquit fili dilectiſſime deſerã
Cõfortare viceſimo nãqꝫ die. me queris ⁊ ſimꝉ
in gaudio ꝑmanebimus ſine fine. Sed hec Ci
rillo ⁊ ceteris fratribus nuncia vt die craſtina
iuxta preſepe domini. vbi meum quieſcit corpꝰ
omẽs in vnum ꝯueniant tam catholici ꝙ etiã
illiꝰ ſecte viri. ⁊ tu trium hominũ q̃ i hac fũt vr
be hac nocte defuncti cadauera inhumata in lo
co quo meũ eſt humatũ corpꝰ facies deportari
ſuper quibus ſaccum quo vtebar pones. ſta
tim vite priſtine redditi. hanc radicitꝰ hẽſim
exſtirpabũt. Cui valedicẽs gloioſus Iheronīꝰ
diſparuit. Mane autẽ fcõ ad me. qui bethleem
eram tunc venerabilis Euſebius veniens cun
cta que viderat enarrauit. De quo immẽſas cre
atori grãs agens. ⁊ Iheronimo glorioſo oibus
in ꝑdcõ loco. in quo pro nobis de intemerata v̾
gine. Saluator natꝰ eſt. et vbi etiã ſanctiſſimũ
Iheronimi cadauer humatũ eſt. ꝯgregatis pre
dictoꝝ defunctoꝝ cadauera deferri feci. O mi
randa erga homĩes dei miſeratio ⁊ diſpenſatio
quot mõis ſperãtes i ſe ſcit iuuarẽ. quantiſqꝫ et
quot honoꝛibꝰ ſuos exaltat ſcõs. Fiebat intẽa
ab illiꝰ ſecte cultoribꝫ deriſeo fidelibꝰ ꝙ foret ex
inanita manus dñi. Letetur omĩs itaqꝫ fideliũ
cetus. ⁊ deo in voce exultacõis pſallant. qm̃ ſuſ
cepimꝰ miſericordiam dñi in medio templi ſui

Accedēs nāqꝫ vir venerabil' Euſebius ad ſingu
loꝝ cadauera flexis gēibus maībꝰ qꝫ ī celū ex
tēſ. cūctis audiētibꝫ ſic orauit Deꝰ cui nl ē ipoſſi
bile. nil grue inuicte fortitudis ꝛ ꝟtutis. q̄ facis
mirabilia mḡna ſolus ꝛ nullū ī te ſperanciū ſp
nis nunc preces tuorum exaudi fidelium. et vt
tua quam dediſti fides intemerata inuiolataqꝫ
per ſecula maneat. ac etiā vt horum error appe
reat ꝑ merita ꝛ interceſſionem glorioſi dilecti
tui Iheronimi introduc ī hec cadauera aīas q̄s
de ipſis egredi voluiſti. Qua quidem oracōne
finita ſingula. ſacco quo ſupra carnē gloioſus
Iheronimꝰ vtebatur tāgens cadauera protinꝰ
in ea vite ſpiritus introduxit. Qui homines ap
tis oculis. omnibus qꝫ vite ſignis oſtenſis fūt
pfecte reſuſcitati. ꝛ ceperunt beatarū aīarum
gloriam ꝛ pccōrum penas tam purgatorij q̄ i
ferni clara voce omnibus intimare. Nam vt mi
chi poſtmodum interroganti dixerat. Beatꝰ
Iheronimꝰ eos ꝯduxerat ſecum ī padiſū. pur
gatorium. ꝛ infernū. vt que ibi agebantur pa
tefacerent vniuerſis. ſibiqꝫ dixerat ꝙ ad corpo
ra redirent. et de ꝑpetratis peccatis penitenti
am agerēt. quia eo die ꝛ hora qua venerabilis
Euſebius migraturus erat. ꝛ ipſi morituri erāt
ac etiā ſi bene agerēt cum eo gloriam adepturi
quod ꝛ factum eſt vt inferius declarabo. Dijs

igitur peractis multitudo maxima populorum
tam fidelium ꝙ etiam illius ſecte defenſorum·
qui ad tam grande cōcurrerant ſpectaculum·tā
certum erroris indicium et publicum veritatis
experimentum necnon et beati yheronimi meri
ta egregia cernēs·magnis vocibus laudes im
menſas ēferunt creatori·q̄ ſuos in ſe ſperantes
non deſerit. Et ſic auguſtine kariſſime pius do
minꝰ naviculam ſue fidei ſacratiſſime in huius
mūdi mari eructantibus malorū hominū flucti
bus agitaī pmittit·ſȝ minime naufragari. Quo
quidem forti animo queſo eſto · viriliter age·
non formides contra fidei pſecutores magnanī
mus dimicare·ſub vmbra alarum tam pij pa
tris·qui ſuorum fidelium preces inefficaces eſ
ſe non ſinit·dummodo tota ſpe et pio fiant a
nimo. Non enim aliter nequeuut noſtre inex
audiri preces·niſi cum in deo·noſtra non perfe
cta ſpes cōſiſtit·vel quia petimus non petenda.
Ad ipm ergo dn̄m non tan tū ore ſed toto corde
clamemꝰ dū affligimur·ꝛ ipē qui dn̄aē in virtu
te ſua ꝛ nos cotidie oculo ēſpicit pietatis·non
pmittit nos temptaī ſup̄ id qđ poſſumꝰ. Sȝ ne
nimis devīꝰ a ꝓpoſito meo gradiar·ad incepta
redeam. Et venerabil' Euſebij o bitū explēs·pri
mo ꝛ virorū illoꝝ triū ſiliter quos ēſuſcitatos
noſti migracōeȝ ſcribēs·ꝙ eadem fuīt hora ꝛ die

quo euſebius de huiꝰ mundi valle miſerie exē
pti·aliqua beati Iheronimi miracula de multis
introducam·

Aduenıente autē die quo venerabilis Eu
ſebius a beato Iheronimo i viſioē quā
ſupra fatus ſum ſe migrare ſciebat·die
tercio preeunte·languoē februū perculſus valide
ſe ſupra terram magiſtri non immemor·nudū
deferri fecit a fratribus.Et ſingulos oſculās frē
tres benigna eos conſolacōne confortauit·et ut
in ſancto manerent ꝓpoſito admonuit deinde
ſaccum quo glorioſus induebatur Iheronimꝰ
deferri fecit·et ſupra ſe poni iuſſit.Ordinauit qꝫ
ſe nudū ad inſtar glorioſi magiſtri extra eccle
ſiā in qua iacebat ſanctū Iheronimi cadauer
ſepeliri.Poſt hec cōione ſacratiſſimi corpis ihe
ſu criſti ſe muniēs ſe dn̄o et beato Iheronimo
cōmendauit.Et ſic p triduum locucōne·corpo
rali qꝫ viſione priuatus circumſtantibꝰ altna
tim fratribus pſalterium·paſſiones dn̄i·et alia
ſacra cōtinue legentibus·iacuit.Durum quip
pe et cunctis racōne in mundo de gentibus for
midabile hoc quod narro die autem quo mori
turus erat·per duas horas ante beate aie exitū
Venerabilis Euſebius tā terribiles cepit actus
pagere·q̄ circumſtantes monachi pauore per
territi velut amētes in terra iacebāt.Nā qn̄qꝫ

tranſuerſis oculis. manibus ſimul iunctis facie
terribili· voce dira· quaſi ſedens clamabat. Non
faciam· non faciam. Mentiris mentiris. Poſt
hec ad terram rediens faciem firmabat in terrā
quantum poterat clamans. Adiuuate me frēs
ne peream. Quod monachi videntes lacrimā
tes et tremētes· eum interrogauerūt. Quid ha
bes pater. Ad quos ille. Non videtis demonū
agmina que debellare me cupiunt. Et illi Quid
te facturum volebant cum diceres Non faciam
Et ille Conantur nāqꝫ vt diuini nominis blaſ
phemus inueniar. Et ideo hoc me minime facē
acclamabā. Tunc illi Quare pat̄ abſcondebas
in terra faciē· Et ille Ne eorū aſpcm̄ cernerē· q̄
tā turpis et horribilis eſt· q̄ omēs pene que in
mūdo ſūt· reſpectu eiꝰ nichil ſūt. Inter hec v̄ba
actus priores reiterans. ſic ad extremā horā vſ
qꝫ adueit· fratres aūt qui aſtabant pauore et
dolore pterriti· vel ut mortui ſtabant· quid facē
neſcientes. Glorioſus deus in ſanctis ſuis mira
bilis in maieſtate ſua· benignus. et ſe timentibꝫ
miſericors. ſanctos ſuos non derelinquit in tpe
neceſſitatis. Ad extremā nāqꝫ horā venerabili
Euſebio venienti glorioſus Iheronimꝰ apparu
it eum benigne cōfortans. Cuiꝰ aduentu omīs
illa demonum turba quaſi infinita· eius timore
pterrita· ab eo velut fumus euanuit· ut plures

teſtantur monachi· qui ꝓpriis oculis diſpēſa
tione diuina ſe hoc vidiſſe dicunt. Sed hoc ma
gis approbatur· nam omēs circūſtantes audie
runt has voces ab euſebio. Vnde venis pater
Quare tantū moratus es: queſo tuū filium ne
dereliquas. Cui ſubito cunctis audiētibꝫ. Alia
vox reſpondit Exſpecta fili· ne formides· qꝛ non
te deſeram quē tantum diligo. Qua finita voce
inde decurſa breui morula· venerabilis euſebiꝰ
exſpirauit. Qua quidem hora· ⁊ illi tres qui re
ſuſcitati ſunt migrauerūt· ⁊ vt puto cum Euſe
bio ad eterna gaudia puenerunt. Nam p oēs
illos viginti dies quibꝰ poſtq̄ vt noſti reſuſci
tati ſunt· ſe in tanta penitētia tradiderunt· qꝛ ſi
ne dubio eterna beatitudine potiūtur.

Silentio pretereundū neq̄q̄ puto· que
ab eiſdem tribus viris p illos dies qui
bus vixerunt didicimꝰ. Continuo hoc
toto tempore cum aliquo eorum ſecreta vite il
lius· quam poſt hanc breuem ⁊ momentaneā
exſpectamus rimari cupiens· a tercia die indu
cebam ad veſperam. Sed q̄uis multa ab eiſdē
didicerim: tamē ad preſens breuitatis cauſa
quedam ſolum referam cetera vero alias ea di
cturus omittam. Quadam vice ad vnū eorum
me iuiſſe cōtingit· quem dire lacrimantem nec
meis verbis conſolationē aliq̄ admittentem

cōpiens tanti fletus cauſam ab eodem cepi per quirē. Qui pluries a me de hoc interrogat⁹. nec tñ ad interrogata reſpondens: tādem meis coa ctus importunitatib⁹ ſic ṙſpondit. Si que ꝓdie ſum expertus non ignorares: tibi ſemper ineēt fletus cauſa. Ad quem ego. Queſo. vt que vidi ſti ediſſeras. Tunc ille pauliſper tacens dixit Quales credis penas ⁊ tormenta non ſolum dampnatis. ſed etiam in purgatorio exiſtētib⁹ preparari. Ad quem ego. de incognitis que ve ra poteſt ꝓferri ſentētia. vt enim puto noſtris quibus affligimur penis equari non poſſunt. Ad quod ille. Si omēs que in mundo pñt co gitari pene ⁊ tormenta ⁊ afflictōes. minori que illic habetur pene cōparentur: omnes que hic videntur pene ⁊ tormēta. ſolacia erūt. Mallꝫ ei quilibet viuentiū ſi illas expientia noſceret pe nas. vſqꝫ ad finē mūdi: omnib⁹ hijs ſimꝉ ſine remedio cruciari penis. quas omnes hōies ab adam hucuſqꝫ nūc ſigillatim ptulerunt. q̄ꝫ vna die in inferno ſiue purgatorio minori que illic habetur pena torqueri. Et ideo ſi cām mei inter rogas fletus: timor penarū eſt. que peccatorib; iuſte danť. Scio nāqꝫ me erga deū meū peccaſ ſe. ⁊ ipm iuſtum fore non dubito. Qua de re ne mireis ſi plango. cū potius ſi nō plāgerem. vehe menter ammirari deberes. Sed poci⁹ ammiraē

quaē homines qui ſe mori non dubitant. ſaltē aliorum expimento tanta hic ſecuritate viuūt nec tantas cogitant euadere penas. Ad hec do lore tactus intrinſeco. ita vt vix verba formare poſſem dixi. Heu quid audio. Sed queſo: in q̄ tormenta differūt infernalia ab hijs que ſunt ī purgatorio dicas. Et ille Nichil iter ſe differt quia eedem ſunt. magnitudine. pene purgato rij. a inferni. Sed vnum eſt ī quo differre pñt quia infernales finem non exſpectant ſed au gmentum. ſcilicet in iudicij vniuerſalis die. qñ corpa ibidem cruciabuntur cum animabus. et purgatorij ſunt cum fine. Nam poſt expletam penitētiam. inde exempti gaudijs beatiſſimis p fruentur. Ad hec ego Sunt omnibus in purga torio exiſtentibus equalia tormenta l' diuer ſa Ad hec ille diuerſa quidem ſunt aliquib9 ma iora aliquibus vel leuiora iuxta magnitudinez peccatorum. Nam in patria etiam beatorū aie omnes glorioſe diuinam cōtemplantur ſpeciem in qua omnis ꝯſiſtit gloria. que ꝗuis ſingule tanta habeant gaudia. qñta velle aut cogitaē poſſunt. tñ gaudijs non ſunt pares. quia maio ra hec poſſidet. minora illa. iuxta opera que fe cerunt. Sed ſi tibi aliqua dubitatio aſſit. vt ſan ctis poſſit ineſſe diuerſitas gaudiorum quorū cauſa ē ipſe ſolus deus ī quo nulla vnꝗ potuit

eſſe diuerſitas. Solutio ſatis patet. Nam cum diuina contemplatio et cognitio ſiue intelligētia ſit tota merces et gloria. in aliquo poteſt eſſe ſanctorum minor. i alio vero maior. Jdcirco cum omnes ſimul anime deum ſicuti eſt videant ⁊ cognoſcant. aliqua tamen minus videt ⁊ cognoſcit et intelligit. ⁊ ſic ſibi minor eſt gloria aliqua vero clarius videt ⁊ ſubtilius intelligit. et ſic maiorem poſſidet gloriam. Sic etiā de illorum miſerorum dampnatorum penis dicī poteſt. Nam cum omnes anime dampnatorum in vno conſiſtant penarum loco: tamē diuerſis cruciantur penis. Juxta viciorum qualitates. Tantum ſiquidem diſtat inter criſtianorū qui ibi torquentur penas. ⁊ paganorum vt paganorum cruciamēta rēſpcū eorū que falſi criſtiani et peccōres ſuſtinent ſint quaſi nulla q̄ꝙ̄ oīo ineffabilia ſint. nec a viuētibus cogitabilia. Et dignum eſt. Nam illi graciam dei inuacuum receperunt. nec voluerunt a peccatis corrigi. dum vixerunt ſacris continue vociferantibus ſcripturis. quas ꝓ nichilo ɔ̄putau ē. Tūc ego horribile inq̄ꝙ quod dicis. ⁊ vtinam ſedulo mortaliū inſiſteret mentibus. vt vel tantarum penarum terrore a prauis ceſſarent. ſi nollent amore glorie. Sed queſo quid erga te ꝑdie exeunte aīa pactū eſt breuiter innoteſce. At qꝺ ille

aduenie̅te inquit mortis mee hora. tanta ĩ lo
co quo migraturus iacebam nefandoru̅ affuit
ſpirituum multitudo. vt pre multitudine oīo
dinumerari non poſſent. quoꝝ ſpecies tal' eāt
ꝙ ea nil penoſius. nil ve horribilius excogitari
poteſt. pocius enim quilibet hominu̅ flammis
ardentibus arſuru̅ ſe exponeret ꝙ̄ eoꝝ forma
tum ictu oculi viſione potiri. Qui ad me venie̅
tes. omnia quecu̅qꝫ ꝑpetraui opa contra deum
ad meam memoriam reuocabāt. ſuadentes mi
chi. vt diuinam miſericordiam quam tam gr̄
uiter offenderam. amplius non ſperarem. Et
certe noueris. ꝙ niſi diuina miſeratio me audi
uiſſet: eis reſiſtere non valebam. Nam du̅ om
ni vigore ſpiritus deſtitutus. eorum verbis
paulominꝰ aſſentirem. Jheronimus glorioſus
affuit magno vallatꝰ agmine angeloru̅ ſpeci
es ſole candidior me confortans. Qui vbi illos
ſpiritꝰ nefandos fuit intuitus: me tam dure ex
acerbantes. valde co̅motus erga eos. voce terri
bili eis dixit. Quid ad hunc nequicie ⁊ omnis
maledictiōis ſpiritꝰ veniſtis. Neſciebatis hu̅c
meis fore fouendum auxilijs. Protinꝰ hunc re
linquentes abite. ⁊ veſtras ab eo elongate ne
quicias. qua̅tu̅ diſtat oriens ab occaſu. Hijs di
ctis illa maledictorum ſpirituu̅ ſocietas ꝑterri
ta diris clamoribus ⁊ vlulatibus lime̅ loci quo

iacebam exceſſit. Tunc glorioſus Jheronimꝰ
aliquibꝰ imperās angel᷑ . ne a me diſcederēt . ſꝫ
quouſqꝫ reuerteretur expectarent . cum ceteris
angelis feſtinanter abceſſit. Eodem quoqꝫ abe
unte angeli qui me ad cuſtodiendum remanſe
rant me cōfortare cepē . blanda et dulcia ꝓmit
tentes ſi forti aīo ꝑdurarem Inter hec autem cō
ſolacōnis colloquia . hora quaſi decurſa . ſecun
do Beatus Jheronimus veniens . ſtans qꝫ in li
mine dixit . velociter venite . Tunc ſubito ani
ma corpus relinquens tam grauiter et acerbe
ꝙ certe quante fruunt preſſure et anguſtie in
tellectu nō caperet mens humana . niſi vt ego
exꝑientia didiciſſet. Si enim omnis humanoꝝ
intelligentia quas vellet anguſtias et dolores
eſtimaret . reſpectu aīe diſſolucōis a corpore tn̄
illas ꝓ nichilo reputaret . Hec et alia nō minꝰ
ardua et valde mortalibus formidanda . que
pre longitudine . p̄nti operi non inſcribam eo
loquente . incipiebat claudi dies occaſu ſolis
quo neceſſe fuit quid ei poſt mortem cōtigerit
non explere . Sed quia id pre ceteris affectabā
ſequenti die duobꝰ alijs cum eo ſimul conuo
catis ad narrationis illius ſeriem rediebam
cupiens hoc ab illis etiam duobus alijs pau
dire . vt trium teſtimonio ſolidius edocerer ita
vt hij iam dicta reīnciperēt . iam ſic reſpondi

Quāꝗ̃ vtilia hec ſunt·ne cederet in vacuū ſepi
us ipſa fari·Tamen hijs que iā audiui omiſ
ſis·queſo vt que vobis poſt diſſolutionez cor
poris euenerint·meo hyanti aīo detegatis·Ad
hec ille·qui michi que audiſti tranſacto narra
uerat die· Quod cyrille interrogas inquit·
Non eſt poſſibile plene fari·qm̄ ſpiritualia no
ſtris mīme ſenſibus ꝯprehendūtur·Scis nam
q3 te nō exanimē fore·⁊ tn̄ quid aut qualis ſit
anima·non agnoſcis·Deū certe ſcis oim̄ eē pn̄
cipium ⁊ finem·a quo oīa incipiūt atq3 tendūt
⁊ tamen quid ſit deus et qualis dū carnis iſtiꝰ
grauiſſime corruptibile portas onꝰ non intelli
gis·niſi per ſpeculum ⁊ in enigmate·Sic etiam
de āgelis ⁊ de ceteris incorporeis idē liquet·Cū
enim multa que ſunt notiſſima in natura nr̄e p
ue intelligentie defcū intelligere non poſſumꝰ
ſup celeſtia ⁊ ſpūalia oio aliena a nature ꝯgni
cōe quomō intelligeremus·Vt dicis inꝗ̃ ſic
eſt·Sed vtpotes queſo dicas·At ille circumlo
quar inquit illud qđ optas·⁊ dicā paulominꝰ
ꝗ non poſſum·At hij qui mecū ea que ego pri
die ſunt expti·ſi ita eſt teſtificabuntur·Mea p̄
die anima a corpore tot vt ſupra fatus ſū preſſu
ris ⁊ doloribus diſſoluta·ſubito in ictu oculi in
effabiliter fuit ante dei iudicātis pn̄ciam depor
tata·ſed a quibus·et quomodo non agnoſco·

Nec certe mirū. nam nūc carnis mole aggrauor tūc autē erat aīa ſine carne. fuerunt etiā ibidē iſtorum aīe terrorib⁹ icogitabilib⁹ quid iudex agēt formidantes. Heu cur neſciunt mortales quib⁹ hoc eueiet. quod tūc nobis euenit. Certe ſi illi⁹ non foret ignorantia. totiēs nō peccarēt Nullum que toto tpe vite geſſim⁹ pccōrum Judicem latere potuit. ymmo cūcta que fecim⁹. tā q̄ſ ſi forent pn̄cia. cunctis aſtantib; clara erant ita vt minimum noſtrorum cogitaminum ſicuti fuerāt apparebat. Cōſidera nāq; quibus et quot agitabamur terrorib;. Hic demonū multitudo ſtabat mala. teſtificātes que feci⁹. locū modū et tpa declarātes. Huic nos metipi nullatenus cōtradicē poteram⁹. tū qr habebam⁹. Judicem cūcta ſciētem. tū qr ipm quilib; nēm iuſtiſſimū cognoſcebat. Heu quid dicam. Quam ſententiā preſtolabamur. Ob eius memoriam nūc formido. Hinc mala vndiq; vindictā iudicii acclamabant. nec ullum pene appebat bonū. quo quid miſericordie ſperarem⁹. hinc nos dignos ſupplicō oēs qui aderāt exclamabāt. Cūq; iā nil deeſſ; niſi ſniaz publicari. que pccōrib⁹ digne datur. Ecce glorioſus jheronim⁹ cūctis ſplēdidior aſtris a beato iohāne baptiſta ſūmo q; aplorum pn̄cipe petro. necnō āgelorum ingēti multitudine comitat⁹. ad pn̄tdētis Judicis thronū veniens

nrām ſētētiam ſuſpendi modico tpis. floſqȝ ſibi dari ob reuerētiam a deuocōnē quaſi cōtu leram⁹. Et ꝑpter erroris deſtruendi neceſſitatē vt voluit impetrauit. deinde nos ſecū deducens omni illa beata vallatus ſocietate vbi fidelium aīe ineſtimabili gloria ꝑpetuo ꝑfruūtur. que ibi gerebātur. vt redderemus teſtimoniū decla rauit. Poſt hec ad purgatoriū et infernū nos deducens. nō ſolū que ibi erant indicauit. ſed voluit vt penarū experientia ꝓbaremus. Hijs omnibus ſic pactis. Hora qua noſtra cadaue ra ſacco quo beatus fuit vſus Iheronimus teti git venerabilis Euſebius. Idem glorioſus Ihe ronimus nobis impauit vt ad corpora redire mus. mandans vt de hijs que vidim⁹ teſtare mur. Promittenſqȝ nobis viceſimo die. ſi de ꝑ petratis peccatis nos contingeret debitā penitē tiam exercere. cum beato Euſebio qui tunc erat migraturus ex hoc ſeculo. gloriā finis neſciam adipiſci. Sicqȝ corporib⁹ noſtris aīe noſtre fuīt cōiūcte. Multa ſiqͥde Auguſtine kmē formidā da que mortalium mētibus impreſſa ab eiſdē. labentium omnium terrenoꝝ amorē et curam ꝑuigilem. qua tot oberrant homiēs. vt puto fū ditus extirparēt. patent didici. que ſi hijs car tis imprimerē: plus cogitato opus procederet. nec eſſem cōpos ſcribere iam ꝓmiſſa. Itaqȝ cū

de primo te exſpectem· viſitaturꝫ glorioſi Ihe
ronimi reliquias· vt tue quas pdie recepi litte
re fatebantur. Hec oia ſine daudam· tangens
venerabil' Euſebij ſepulturā· vt admiracula re
deam enarranda· que ſupi9 pollicit9 ſum enar
rare. Obitus nāqʒ Euſebij venerabilis a trium
hominū pdcoꝝ ſeriē imprecidētibus qp breuius
potui inſerui· quedā tibi vtputo affcūoſa inter
ponēs· ſed nūc predcoꝝ ſepulture ſeres ita pa
ret. Mortuo nāqʒ venerabili Euſebio hora ter
cia. Plura ſunt miracula cunctis viſa· que pce
dentis vite ſanctitatē teſtata ſunt· quorū ad p
ſens duo ſolūmō dicam. Monachus quidam
eiuſdē cenobij pre lacrimis a vigilijs puatus
corpali· oculoꝝ lumiē ſtatim vt Euſebij venerā
dum corp9 facie tetigit· priſtine lucis grām eſt
adeptus. Demoniac9 autē quidā dū ſacꝝ cor
pus ad eccliaʒ ducēm9· eidem obuiās· eſt ptin9
liberat9. Iuxta eccliam in qua glorioſi Iheroni
mi cadauer ſanctiſſimū eſt humatū· venerabi
lis Euſebij corp9 honore debito nudū adinſtar
magiſtri ſepeliuim9. In cui9 eciā ecclie cimiterio
homini illoꝝ triū· qui eadem ſunt hora mor
tui fuerunt corpora tumulata. His ergo dictis
venerabilis Euſebij· cūcta ſileant· vt pregran
dia et in effabilia locū teneant pdigia Eximij
Iheronimi· iam pmiſſa.

Miraculum

In ameno et iocundissimo siquidem mi
rabiliū gestorum sanctissimi Iheronimi
prato positus· vti sertū faciens· precipu
os et decoros miraculorū flores ad huius opu
sculi venustatem· et nostre posterorum que saluti v
tiles pro posse legam· quorū omnium quid pri
die erga sabinianū heresiarcham pestiferum
quē agnoscis pactum est· primo dicā. Sabinia
nus nāq3 hereticorum fautor duas asserens i xp̄o
voluntates· et quod peius est· qūq3 inter se dis
cordes. Ad cuius tā inopinabilis falsitatis p
bacōnem introducebat illud quod in euange
lio xp̄s dixit Pater si fieri potest transeat a me
calix iste. Eliciens ex hoc grauissimas rationes
et pene in extricabiles· quod passionē voluit fugē
vna voluntate· et altera eandem subire coacte
oportuerit passioēm. Et ex hijs dicebat quod mul
ta xp̄us voluit· que optinere non potuit. Tan
tum in nos doloris exercuit quod magnitudinem
explicare nequimus. Peruertebat nāq3 idē pe
stifer anguis. et lupus rapax· se vestimēto oui
um induens nobis cōmissum gregem. Et vt se
uiciam diri pectoris efficacius exerceret: opuscu
lum quoddam cōpilauerat· falsis pbans rati
onibus hoc sic esse. Quod quidem oposculum
vt fidem ei daremus glorioso Iheronimo toci
us veritatis speculo imputabat. Cuius falsitatis

noticiam cōpiens ſciens tibi glorioſum Ihero
nimū epl'am ſuper hui9 erroris deſtructioē nō
multum ante ſui obitum edidiſſe. Predictū he
reſiarcham cum ſuis diſcipulis et eiuſdem neq̄
cie miniſtris inuitaui quodā die dn̄ico in eccle
ſiam Iheroſolimitanā ad diſputandū. et ſuū
errorem nequiſſimum ꝯprobandū. Quo nanqꝫ
die vniuerſis meis Suffraganeis. Epis et aliis
q̄ꝫ pluribꝰ orthodoxis nec nō et ipſo hereſiarcha
cum ſuis nephandis diſcipul' in predicta eccia
adunatis. diſputacō a noua incepta adueſpe
ras vſqꝫ tetenditur. Dū autem idē hereſiarcha
cōtra nos opuſculum ab ipſo falſo cōpoſitū qd
glorioſo intitulabat Iheroīmo allegaret. has
tātas iniurias ferre non valens bone memorie
Siluanus ſancte nazareth eccleſie archieps. q̄
tanta btm̄ Iheronimū affcōe aīmi et deuocōne
colebat. vt ſi quid facēt dīmū nomē et beati Ihe
ronimi p̄mittebat. Vn̄ quaſi ab oībus Iheroni
mꝰ dicebat. p̄dcō hereſiarche ꝓtīnꝰ aſſurrexit
dicē eū increpās. q̄ tātas et tot exercuiſſꝫ neq̄ci
as. Dū aūt oriētur int eos lōga ꝯtēcō. et vterqꝫ
obprobria ſibi inuicē ꝓpoſſe dicēt ī fine ſic pīter
ābo ſtatuerūt. q̄ ſi vſqꝫ in ſbſequentis diei horā
nonā btūs Iheroīmꝰ hoc opꝰ falſo ꝯpoſitū cui
dent oſtendēt p̄dcūs hēſiarcha capite puiret
Simautē archiepiſcopus. Quibꝫ finitis ſinguli

ad ꝓpria remearūt. p totā autem noctē quíſqꝫ
nr̄m oracōnib⁹ vacauit. Vt nobis importunita
tibus auxiliū veniret a dn̄o. qui neminē vſque
quaqꝫ in ſe ſperātium ſpnit. Magnus dominus
et laudabilis nimis. cui⁹ certe ſapientie non eſt
numerus. Statuto autē die ꝛ hora. letus hereſi
archa in eccleſiā cum ſuis nequicie filijs veniēs
huc illucqꝫ diſcurrens querebat dei ſeruū ꝛ fili
um tāq̄ leo rugiens deuorare. veluti ſi foret de
us non intelligens. nec ſeruorum ſuorū preces
exaudiens. Sed tamen cum ſolidi⁹ ſe ſe fatu⁹
ſtare crederet miſerabilius cecidit. Stabat au
tem omnis fidelium concō in eccleſia. quilibꝫ ſci
Jheronimi clamans nomen. Clauſerat autem
Jheronim⁹ glorioſus aures. fingens ſe dormiē
oracōes ſupplicātium non intendens vt mirabi
lior apparet. At ego totus pfuſus lacrimis ſtu
pens ꝛ admirans. cur Jheronim⁹ ſic ab eēt q̄d
deinceps accideret exſpectabam. Deniqꝫ cum nil
miraculi appareret: ſeuire cepit hereſiarcha ca
nina rabie vt Siluan⁹ quod promiſerat iam ex
pleret. Ad locum autē quo decollandus erat.
Siluanus ſanctiſſim⁹. gaudens ꝛ intrepid⁹ tā
q̄ ad nuptias veniens. lacrimātes epōs ꝛ oēs
alios catholicos. q̄ ad hec cōcurrerant. hijs cō
fortabat verbis. Exultate mecū Cariſſimi. gaude
te ꝛ nolite cōtriſtar. qm̄ non derelinquet de⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſperantes in ſe. Si non exaudiar: plus meis pec
catis ppetratis. merui. Poſt hec genua flectẽs
Sancte ait Iheronime. adeſto michi ſi placet
ꝙ quã hoc et maiori ſupplicio ſim dignus: tamẽ
ne falſitas locum teneat veritatis: ſuccurre. Q̃d
ſi non eſt fas vt adiuuer. Propicius eſto in
hora mortis vt glorie ſinis neſcie non ſim ex
pers. Hec dicens: ſpiculatori collum prebuit
vt feriat ipm rogat. Eleuat autẽ ſpiculator en
ſem antiſtitis venerãdũ caput vno ictu cupiẽs
amputare. Adeſt ſubito Iheronim9 glorioſus
a cũctis cernentib9 manu extenſa tenet enſem
ſiluano imperans vt exſurgat. Deinde hereſi
archam increpans ſcripturas falſo cõpoſitas
innuens. eiq; minãs. ab omniũ euanuit oculis
qd huic: eiuſq; ſimilib9 vtinã eueniret. Confe
ſtim vt glorioſus Iheronim9 diſparuit: hẽſi
arche caput terrã pecijt. a corpore detrũcatũ. tã
ꝙ ſi enſe ſpiculatoris manus illud amputaſſet
vno ictu. Quod tam mirabile cuncti videntes
qui aderãt illico ſtupefacti deo grãs egerũt. et
Iheronimo glorioſo. et ad veritatis tramitem
hẽſiarche diſcipuli redière. Ecce quanta vene
rabil' antiſtitis fiducia in dño a beato iheronĩ
mo fuit efficax. q̃ pro veritate mori minime formi
dauit exẽplar certe hic fact9 ẽ venerãbil' ãtiſtes
ceteis xpianis. Non enim xpian9 ille ẽ. qui timet

pro veritate mori. Si enim xps pro nobis aiaꝫ ſuam poſuit. vt ab omni nos redimeret ſeruitu te ⁊ nos pro ipſo cum tps eſt aias ponē mime timeamus. Quia nemo niſi legittime certans poteſt coronā glorie optinē. ¶ Miraculū

Verum quia de ſiluano aliquod dictum noſti. aliud quoddam nō minus vtpu to mirabile ergo eum factū narrabo. cu ius tot fuerunt teſtes. quot ⁊ nazareth vrbs ⁊ bethleem tenet. q̄ ꝓpriis ocul' hoc viderūt. Ser pens ille antiqu9 dyabolus ob ſuam deiect9 ſupbiam in inferni profundum. venerandi antiſti tis. Siluani nimie inuidens ſanctitati. cōtra eū dolis vt callidior cunctis animātibus grauiter eſt cōmotus. Qui vt virū dei infamē. redderet quatenus qui ſuo ſanctitatis exemplo releua bantur ad recte cōuerſacōnis ſemitas ſuo caſu deciderent ad peiora. Nocte quodam formā ſci viri ſumens. cuidam mulieri nobiliſſime iam i ſtratu quieſcenti apparuit. ⁊ ſe ad eam accede re fingens. cōſenſū ſui corporis inquirebat. Ad que terrore pterrita mulier. viri ignorans ſpe ciem. dum ſe cū homine ſolā in thalomo cerne ret. nec q̄d faceret ſciret diras cepit voces emit tere. ita vt clamorib9 aſſiduis omēs excitarē tur dormientes. et non ſolū de illa domo. ſed eti am ꝯuicini. q̄ oēs ad predcē mulieris thalamū

accedētes quid hoc eſſet interrogauē pauidam mulierē. Interea callidus ſerpens ſub thoro ſe ponēs cepit latere. Qui autem accurrebāt hec audiētes quis hic homo fuerit vbiqȝ ꝑinquirē ceperūt. verū illi diu ꝑſeuerātes. tandē ad locū venietes vbi peſtifer latebat anguis. aliena ſpē occultatum hominem inuenerūt. Qui eūdem ac cēſis candelis intuentes archiep̄m crediderūt. Ad quod oīs qui aderant ſtupefacti. et veluti amētes effecti. quaſi quid agēnt quid ve dicēnt ignorabant. ſciētes eiuſdem ſanctitatis nomē At quia hoc tam deteſtabile inopinabile qȝ cer nebant. eum interrogauerūt. cur tātas nequi cias ꝑpetraſſz. At ille Quid inquit male feci. Si mulier hec me ad huiuſmodi negocium inuita uit. Quod mulier eum fore mentitum lacrimās correſpōdit. Tūc ille. vt homiēs illos erga viꝝ dei ad mai⁹ odium incitaret. quatenus illū cici us diffamarent talia cepit. et tam ab horrēda verba fari. q̄ nullus pre turbacōne auribus po terat ſuſtinere. Quo eum contumeliis et oppro briis exacerbantes coacte extra domiciliū expu lerunt. Mane autem facto. que geſta erant e narrantes. Siluanum Archiep̄m ypocritam et dignum incendio acclamabant. Qua de re to ta eſt nazareth commota aduerſus archiep̄m ita vt audiēdo ei⁹. nomē. quilibȝ blaſphemaret

Mira huiꝰ viri paciencia. ⁊ magne ſanctitatis
indicium. Volat ad in noxij antiſtitis aures tā
tī fama diſcriminis. os tn̄ nō mouetur ad iniu
rias. Inſ tot aduerſa coꝛ manet immobile. ad
nullam ſe vertens impacienciam grās ſemper
agens diuino nomini. ſua hec confitetur noxa
meruiſſe. Heu q̄d dicam Auguſtine kmē nō ſo
lum iniurias ⁊ opprobria ferre vt poſſum fugio
ſed etiā in quibuſcūq; verbulis frangoꝛ. p̄mia
opto. nec de laboribus curo. q̄ꝙ ſciam ad celo
rum regna non aliter quēpiā niſi laboꝝ ⁊ affli
ctionum cumulo peruenire. Quid enī aliud debio
iudicare. cum me a ſanctis in vita et moribus
diſcoꝛdem inuenio. niſi et diſcoꝛdem in moꝛte in
p̄mio inueniri. flebilia et grauia michi aſſunt.
ſi ſcōꝛum vitam ⁊ meam recoꝛdoꝛ. Miroꝛ quippe
quia auditu ſanctoꝝ geſta reuoluūt homiēs v
ti ego et tn̄ nil vt ipſi. volunt pagere. poꝛro hoc
ad meam detegendam inſipientiā eſt. quod di
cam pluries ab eiſdem. Siluani oꝛe audiſſe me
ſcio. nūꝙ̄ ſe tantum felicē foꝛe quātum cū ſe ab
omnibus deſpici ⁊ ꝯculcari cernebat. Creuit tā
tum eius infamia. ꝙ eiꝰ opinio vſq; ad allexan
driā cipꝛum. ⁊ p ciuitates affines pene oꝛe oīm
eſt delata. Atq; limē domꝰ i noxij āntiſtitis calx
alicuius tangere nō audebat. Manens vero in
ſupernis dominꝰ ſpectatoꝛ omniū ſuos ſinit labi

ſanctos in tribulacōnum erumpnas. vt tunc fi
deles eos paciencia ꝓbdat. Sed eos exigente ne
ceſſitate in preſſuris mime derelinquit. Reuolu
to itaqȝ āno. quo dyaboli aſtucia talia erga dei
hoiez ꝑpetrauerat ciuitatem nazareth vt illarū
gencīū aliqualiter ſcandulum mitigarȝ vir dei
occulte deſerens. Ad ecc̄iaȝ ī qua glorioſi Ihero
nimi humatum quieſcit corpus. tāq̄ꝫ ad ꝛ̄fugiȷ
portum veniens ſe in ſepulture loco poſuit ora
turus. Quo per duarū horaꝝ ſpacium ſic ꝑma
nente. Vir quidaȝ nequicīe ſpiritu inflāmatus
in predcām eccleſiā intrās ſanctūqȝ viꝝ repiēs
ſup ſepulturā in oracōne poſitū. ad eū velut dra
co cucurrit ei improperās ꝙ mulieꝝ mētes ad li
bidinoſas ſuas voluptates continue incitaret.
Quem agnus innocens ſiluanus ſe deſpici gau
dēs huilitate ſolita vt iſta ei ſepe dicēt blādis
colloquȷ̄s inuitabat. Quod peſſimus ille latro
audiens gladium ex vagina ſua pendētem ad
latera impudica. trēhens dextera ipſum vt ſilua
ni ātiſtitis gutturi immergeret eleuauit. Cui
cum hoc verbū Succurre Iheronime glorioſe ꝛ
venerandus antiſtes opponeret: in guttur pro
prium eleuatum gladiū immerſit. viri illi9 dex
tera retrouerſa. ꝛ ſic vt decebat vir nequiſſim9
ſeipm̄ interemit. vt in lacū caderȝ quē effodit.
Admirabile hoc. Sȝ non minus eſt mirabile id

quod reſtat cauſu itaq; ſupueniens alius vir
nequiſſim9. hoc qđ diuina vlcōne ꝑpetratū fue
rat. vti vidit protin9 gladiū arripiens a dei vi
ro hominem illū eſtimans inſemptum. Silua
nū interficē conabaē. Ne nimia verba loquar
id quod primo acciderat huic euenit. Cum nō
dum vir iſte ſecundus in terrā cciderat. Duo a
lij viri eccleſiam intrauere. Quod videntes di
uini ignari iudicij. hoc tm̄ fore ꝑpetratum ſcel9
a dei homine putauerūt. Quoꝝ vn9 id pre alio
graue ferens. furie ve ſania vndiq; inflāmat9
latro cepit quantū poterat exclamaē. vſqueq
tua viget malicia. Tu mulieres ad tuas libidi
noſas cogis voluptates. et homines interficis
in occulto. Certe tue nequicie hodie finis venit
Et ſubito pro poſſe cucurrit vt eū extingueret.
vibrāto ⁊ denudato enſe. At vt Siluanus moē
ſolito ſuccurre glorioſe Iheronime exclamauit
et vir ille vt duo primi ſe manu ⁊ enſe ꝓprio in
teremit. Vir autē alius qui cum ipſo venerat
hoc intuens tremebūd9 ob viſionē. ad eccleſie
fores cucurrit. Qui hoc maleficijs putans factū
qn̄tum poterat clamare cepit. Huc omēs occur
rite. Ecce maliſicus ſiluan9 archieps non ſolū
mulieres vitupat: ſed ſuis etiam incātacōib9
necat homiēs to to poſſe. Fit hijs nimius viro
rū ac mulierum cōcurſus: verberāt aera voces

cõbuſtione dignũ ſiluanũ archiepm̄ acclaman
tes. Hec ad meas ſonant aures. triſtis ego et
lacrimans ad cantũ pergo monſtrũ. Stabat a
gnus inter lupos atrociſſimos ſeuientes vt ca
nes famelici. rabie non minima. letus ac mitiſſi
mus tamq̄ fungens ꝓſperis. nil dicens aliud ni
ſi hec iuſte pacior. quia in deum meum peccaui.
grauiter verberatur vir innocens capitur ab oĩ
bus. vt ad ſupplicia tanto lecior quanta pena
grauior deducatur. At ego dum manu ſilenciũ
populo. eius optans furorem nimium mitigarẽ
inſinuo. eo amplius iracundia et furore popu
lus inflammatur. Cumq; iam captus ſiluanus
extrã eccleſiam duceretur. Subito glorioſus Ihe
ronim9. vt viſum eſt de loco in quo iacebat ſur
gens. tanto circumfulſus lumine. ꝙ radijs in
eum intuencium oculi vibrarentur cunctis appa
ruit. ſuo deuotiſſimo antiſtici premia largitur9
Qui ſua dextera Siluani venerandi dexterã capi
ens. hijs qui eum captum retinebant antiſtitẽ
voce terribili. vt eundem dimitterent impauit
Tante ſiquidẽ virtutis fuit hec iuſſio. vt anteq̄
finiret̃ vox talis. oẽs repẽte tãt9 timor inuaſit.
ꝙ oĩ vigore corporis deſtituti i terrã velut mor
tui cecidẽ. Int̃ hec quedã mulier a nephando
ſpũ obũbrata. cathenis vincta ꝯpedib9 manicis
q; ferreis alligata. pluriũ hoim̄ maĩbꝫ libeãcois

optinende cauſa ad eccíam deportat᷑·ac vbi mu
lieris pes eccíe tangit limen vlulatus ⁊ voces
terribiles. miſerere miſerere glorioſe Iheroíme
nam p te crucior dyabolꝰ emittere nō ceſſabat
Cui glorioſus Iheronimꝰ. Nephāde inquít ſpi
ritꝰ ab hac exi dei familia· et tuas detege quas
erga ſiluanū egiſti fallacias in ſiluani forma oī
bus te demonſtrans. Tunc dyabolus vt glori
oſus iheronimꝰ iuſſerat in ſiluani forma·ita vt
ab omnibus ſiluanꝰ archieps crederetur appa
ruit·⁊ rem quā fecerat vt infamē reddēt dei fa
mulum enarrauit. Hijs dictis diris clamoribꝰ
⁊ vlulatibus nephādus ſpūs de templo diſpa
ruit. Quod vbi tam mirabile eſt pactū·gorio
ſus Iheronimꝰ ſui antiſtitis dextram non relín
quens. quid optas inquit voce leni. Siluane
benē tibi placitum ſcito me facturū. At ille mi
dñe inquit vt me hic amplíꝰ nō relinquas. Ad
quem glorioſus Iheronimus corrñdit. Quod
poſtulas ita fiet. Poſt me velocīter ergo veni
hec dicens Protinꝰ cūctoꝝ viſui ſe negauit In
teruallo autē vnꝰ hore facto. Siluanus archi
eps exſpirauit fit ob hoc cunctis ſtupor·⁊ ādmi
racō inaudita vndiqꝫ viroꝝ ac mulierū necnō
⁊ pueroꝝ cōfluit multitudo. lacrimaꝝ effuſione
terra madet voces·lamētacōes·vlulatus·gemi
tus ⁊ ſuſpiria in rama ſonant. Qui libꝫ ſe reum

eo ꝙ in ſiluanum cōmiſiſſet veniam potens da
mat. Per totam autem ſequētem noctem gēci
um multitudo ab ecc̄ia non recedit. Itaq; mane
facto. clero ad venerādi antiſtitis funera ꝑpa
to. corp9 eiuſdē ad nazareth eccleſiā. honore cō
gruo deportatur. tā illi9 ciuitatis. ꝙ iſti9. ſ. beth
leem populi multitudine comitante. In qua q̄
dem eccleſia. nazareth corp9 illud venerādum
humanimus. vt decebat. longa certe verba in
xta admiranda ſiluani venerādi ꝑſulis mō me
rita plene ꝓmerētur. Sed quia dicēdoꝝ ꝑ gran
dis pat; area ac eiuſdem venerādi preſulis act9
finiam quedam alia nō min9 grādia breui ver
borū ſtemate narratur9.

Enarrādū puto quoddā ſatis mirabile. qđ
ꝑtim relacōne vidicorū teſtium. ꝑtim ocu
lorū viſu didici. Duo viri nobiliſſimi. et trāſito
rijs locupletes ſed catholice veritatis inſcij. tn̄
vt i gētilium ritu gemiti ſatis boni. glorioſi Ihe
ronimi mirabilia audiētes. ex ciuitate allexādria
multis adunatis opib9. deuocōne eiuſdem fer
uidi. ceperunt iter. vt eiuſdem glorioſi Iheroni
mi reliquias viſitarent. Cumq; iam incepto iti
nere. quoddā a tramite deuij introiſſent nem9
vbi nulla hominum aut equoꝝ veſtigia videbā
tur. Beati Iheronimi nomē inuocātes. eidem ſe
cuſtodiēdos tradiderūt. In eodē ſiquidē nemore

quidam latronum habitabat princeps habēs
ſub ſe plures quingētis latronib9. Hos ⁊ illos
ad aliquod deſtinans iter ut tranſeūtes interfi
cerēt. ⁊ ad eundem ⁊ ceteros ſpolia reportarēt
Is itaqꝫ princeps hos tranſeuntes intuens tri
bus cōuocatis latronibus. vt ad eos interficiē
dum accederent imparauit. Qui ſui principis im
plere cupientes iuſſa. aſſumptis armis illorſū
quo gradiebantur. allexandrim concito curſu
tendunt. Magna ſiquidem glorioſi Iheronimi
merita magna ⁊ ꝓdigia a ſāctis modicis talia
nunꝙ viſa. acceſſerant latrones vt tranſeūtes
mactēt. Sed dum ꝓpe fuerunt: quos prius ſo
lum cernebant duos. paulominus innumerabi
les eſſe vident. Inter quos vir preibat tanto lu
mine circūluſtratus. vt intuendi in eū aliquali
ter phas non eſſet. Apprehendit timor ſtupor ⁊
admiratio hos latrones. quid aliud poſſent fa
cere neſciunt. niſi alios latrones ēmeare. At v
bi iam forent a longe redeuntes ētrouerſi. ſolū
duos vt prius homines reuiderūt. Mirātur ni
mis latrones. et ſe illuſos arbitrantes. ceperūt
ad tranſeuntes hoīes ētrogradi. At vbi appin
quauerūt vn prius viderāt. nunc viderūt. Ma
gis ac magis ſtupefacti latrones cernentes in
uacuum ſe redisſe. terga verterūt. Et velociter
ad ſuum exſpectantem principem deuenerunt

Increpat eos princeps quid tā diu ꝑegiſſent.
Sed cū rem geſtā audit: eos inſipientes et fatu
os eſtimans. duodecim aliis latronibꝰ cōuoca
tis. cum eiſdem verſus trāſeūtes homīes mittit
curſim. A longe duos hoīes cernūt. Sed ꝓpī
qui vt primi viderāt ſic ⁊ iſti. eorūdem tremūt
baſes. trepidat cor fiunt velut amētes. omni vi
gore animi deſtituti. tandem in ſe redeuntes eos
latenter inſequūtur. cupientes quid deinceps
accīdebat edoceri. Trepidant vero huiꝰ neſcii
trāſeūtes hos vidētes hoīes. ⁊ inter ſe q̄ hii ſint
caute ꝑcunctantur. Deniqꝫ iā occaſu ſolis incli
nata die. cū quid in nocte faciant neſciūt. illos
duodecim latrones viatores eſtimātes. ad eoſ
dem cōſulendum ſtatuūt declinare. At vbi ad la
trones veniendi iter carpūt. dicti latrones eo
ſdem ſolūmodo duos cernūt. Quo latrones vi
gorē adepti. trāſeūtibus ⁊ ipi ꝓtinꝰ obuiauerūt
Qui omēs ſimul iuncti inuicem ſe ſalutauerūt
interim interrogāt latrones. qui ſint. vn̄ veni
ant. ⁊ quo ꝑgāt. At illi viri inquiūt. ſumꝰ de a
lexādria veniētes bethleem petimꝰ. vt glorioſi
Iheronimi reliquias viſitemꝰ. Ad hec latronū
pn̄ceps. Qui illi inquit viri fuerūt. qui huiuſqꝫ
vobiſcū tm̄mō veniebāt. Mirant̄ hos talia fari
viatores. ⁊ ſe poſtquā nemꝰ intrauerūt neminē
niſi ipōs ⁊ tres alios vidiſſe vel audiſſe dicunt.

Que geſta fuerant tunc latronum̄ narrat prin
ceps illos obſecrās. vt ipis obquā cauſam hoc
acciderit ſi noſcant debeant indicare. Quibus il
li ob aliam cauſam niſi qꝛ glorioſi Iheronimi cu
ſtodie ſe dederunt hoc euemiſſe ſe neſcire dicunt
Ad hec latrones ſpiritu ſācto. qui vbi vult ſpi
rat ſubito inſpirante. omniqꝫ quam prius habe
bant ferocitate depoſita interram eorū pedib⁹
prouoluti. pro excogitatis flagicijs veniam po
ſtulabant. illosqꝫ ad latrones alios ꝑduxerūt
Sed quid dicam. non min⁹ patet ad contuēdū
hora prima noctis ad latrones exſpectantes de
ueniunt. Poſt hec quid eis acciderit declaraue
runt. eoſdem ſuppliciter exhortantes. vt hijs
flagicijs ſolitis iam expulſis ad glorioſi Ihero
nimi cadauer ſecū irent. fit hijs verbis ceteris
latronib⁹ deriſio ꝓmittūt ſiquidem ſuo princi
pi et ille alijs necem duriſſimā ſi auderēt ampli
us iſta fari. Non ceſſantib⁹ autem illis priora i
terum loqui verba latronum q̄ꝫ plurimi canis
rabie furibundi mox in eos inſurgunt enſibus
denudatis. Potuerūt nempe rumpheas eleuarē
Sed ipſis glorioſi Iheronimi auxilia poſtulanti
bus. enſes illos deponere. donec illi qui fuerant
occidendi a Iheronimo poſtularēt nullatenus
valuerūt. O ineffabilis dementia noſtri ſalua
toris. quot modis quos vult facit ad agnicōez

ſui nominis deuenie͂. Repente hec ta͂ inſueta om
nis illa latronu͂ videns contio. altis deo et glo
rioſo Jheronimo vocibus debitas agu͂t laudes
eiuſdem ſe vouentes reliquias viſitare. Facto
ergo mane. plures trece͂tis hominibus qui tu͂c
tp̄is ibi erant talia pp̄etrantes cum eiſdem al
lexandrinis ex illo exeu͂tes nemore. ad glorioſi
Jheronimi tumulum deuenerunt. cu͂ctis hec ta͂
inſueta prodigia enarra͂tes baptiza͂tur itaqꝫ ge͂
tiles allexandrini. et cunctis mundi vanitatibꝰ
co͂culcatis. in quoda͂ cenobio vitam religioſa͂
duxerunt. Latrones autem illi ſimiliter ad lu
cem veritatis ſancteqꝫ et laudabilis vite ſemi
tas di͂na gra͂ et glorioſi Jheronimi meritis pue

Miraculu͂

Sicuti co͂ſtanti nerunt
nopolitanis litteris hac de re michi ſpe
cialiter directis. tra͂ſacto no͂ longo dieru͂
ſpaco͂. intellexi ſimile pene miraculum qd ſupͤ
fatus ſum in vrbe co͂ſtantinopolitana duobus
accidit romanis iuuenibus a romana vrbe be
thleem venientibus. pro glorioſi Jheronimi cor
pore viſitando. Quod tractabo ſicut breuiꝰ pote
ro. Cu͂ ergo illi duo iuuenes appropinqua͂tes cui
dam ruri a co͂ſtantinopoli p duodecim forte di
ſtanti miliariu͂ ſpaciu͂. anteqͣ rus duobꝰ milia
bus introire͂t. Eadem fere hora i loco quorſu͂ iu
uenes venieba͂t duos co͂tigerat hoi͂es interemi

Quorum mortis rumore predicto reſonante euri-
ris loci eiuſdem viri inſimul congragati circū
quaq; · quis horū interfector fuerit ceperūt inq̄
rere vehementer. Cumq3 diligēter pquirerent
adeſſe certum neminē · niſi p̄dcōs iuuenes qui
iam ꝓpe venerant repientes · eoſdem protinus
tenuerūt · ab eiſdem credentes homīēs fore inſ
fectos. Mirantur itaq3 hui9 ignari iuuenes · et
horum ſe nil ſcire totis caſib9 coniurabant. Ac
illi eorum pro michilo cōputātes verba · captos
eoſdem ad rus conantur conducere feſtināter
Poſt hec de ruē · quia ad eoſdem ruris viros iu
ſticiā non ſpectabat · cum accuſa tōibus ad cō
ſtantino politanū dn̄ium capti iuuenes deſtinā
tur. Quin ne nimis longa fiant verba. Rō non
fecerant tormētorum rigore. iuuenib9 iam con
feſſis. adicitur more ſolito ſententia decollādi
Heu quale cor audiendo tot lamēta innocentiū
quos et iuuentutis et pulchritudinis maxima
venuſtas et ortus nobiliſſimus decorabat. poſ
ſet ſe a lacrimis cōtinere. Flētes itaq3 iuuenes
grauib9 pallidas fauces lacrimis irrigantes
vlulatus gemitusq3 et ſuſpiria ꝓmere non ceſ
ſantes glorioſe dicebāt Iheronime hoc tale ne
eſt p̄mium q̄ obſequētibus tibi p̄ſtas. Eſt ta
le q̄ labore tui meruimus itineris. Heu roma
na vrbs noſtri p̄ſcia ort9. nō ſit te credebam9

neſciam noſtri finis. Ad locũ nãqꝫ tanti ſuppli
cij ibidem gencium multitudine maxima expe
ctante. innoxij iuuenes ꝯducũtur. O ineffabilis
miſericordia dei noſtri qua celum ĕdũdat. ⁊ ter
ra. nec vlli ad ſe currẽti obliuiſcitur miſereri fle
xis in loco quo plectendi erant genibꝰ in celũ
vterqꝫ iuuenis manibꝰ eleuatis. Glorioſe ma
gna voce inquiũt Iheronime. ſalutis nr̃e et au
xilij portꝰ. noſtreqꝫ ſpei anchora ſaluberrima ⁊
vital' hac inclina hora nr̃is indignis ſupplicacõ
nibus pias aures. vt ſi hoc pro quo punimur
ſcelus non geſſimꝰ. tuas liberacõis opes. pieta
te ſolita ſenciamus. Quod ſi fecimus. exigente
iuſticia cõdempnemur. Hec vbi dixerunt. colla
extendunt carnificibus ferienda. nil dicentes
aliud quã ſuccurre ſuccurre Iheroĩme gloioſe
Quid mirũ ſi tot lacrimis cunctoꝝ ad ſe curren
cium opifex miſericors Iheronimus ſe a miſe
rando non potuit abſtinere. Cum circumſtan
cium omnium et carnificum etiam corda ad cõ
paſſionem vndiqꝫ mouebantur eleuatis nãqꝫ
enſibꝰ iuuenũm carnifices colla feriunt. ac col
la paſſionũ ſigna vti porfiricĩ lapides forent
recipiunt. Mirantur carnifices credentes ſe i
ctus fefelliſſe. denuo eleuant. vt plus poſſunt
enſes et feriũt. ſed tamen vti prius inſenſi
bilia iuuenum colla manent. Ac illi iterum

ac iterum feriuſſit. Sed enſes vtĩ eſſent palee iu
uenes ſenciunt. Oritur inter circūſtātes ex hoc
admiracō ⁊ ſtupor vehemētiſſimus omēs capit
Hinc inde genciū ad tam inſuetam viſionem
cōfluit multitudo. Audit hec ⁊ ipſe ſententie la
tor et currit. Jubetqꝫ carnificibus vt ſe viden
te denuo feriāt. ⁊ cum omnino de illeſa iuuenū
colla manerent. Stupēs magis ac magis iudex
tantiqꝫ ignarus miraculi nil ſcit aliud. cur hec
fiant quam veneficia cogitare precepit itaqꝫ mi
niſtris omni mora poſtpoſita nudos tradi arſu
ros iuuenes cogi flāmis. Circa illos copioſus
ignis accenditur. infundit̄ lignis oleum et pix
vt eorum vita cicius deſtruatur. Quid mirādū
ſi compos protegendi ab enſibus glorioſus Jhe
ronimꝰ a flammis etiam ſuos ſe inuocantes ſe
dulis vocibꝰ iuuenes potuit liberare. Surſū ig
nis flamma ī immēſum ſcandit. ac iuuenes ſub
alis conſiſtentes glorioſi Jheronimi ſalubriter
ꝑmanent velut in ameno ſi quieſcerent virida
rio ⁊ iocūdo. Poſtremo iudex vtrum hoc ſit aſ
ſcribendum miraculo aut veneficio certiꝰ cupi
ens experiri. vt ſi hȳ diebꝰ octo ſuſpenſi viuerēt
quo vellent abirēt ſoluti ⁊ liberi cenſuit. Suſpē
ſis itaqꝫ illis. mox glorioſi Jheronimi pñcia mi
nime defuit qui plantas manibꝰ tenens pedū
illeſos ⁊ viuentes ſtatutis diebus mirabiliter

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

conſeruauit. Currūt ergo octauo die tocius ci
uitatis ⁊ circumiacentium villaꝝ viri. currit et
index. cernunt clare glorioſum miraculum. pate
facientibus que viderūt. qui ad cuſtodiendos
iuuenes fuerant deputati. Mirantur omēs vo
cibus in excelſis. laudes ꝑagunt creatori et Jhe
ronimo glorioſo. Mox de eculo innoxij iuuenes
deponūtur. ⁊ maximis honorum obſequijs ab
omni populo venerantur. verum in vrbem con
ſtantinopolitanam capti ⁊ doloribus vehemen
tiſſime grauati intrauerunt liberi. et honorifi
ce. ⁊ cum gaudio ineffabili exigerunt ⁊ tandem
annuente deo a multis conſtantinopolitanis
populis comitati bethleem attingentes venerā
tione debita glorioſi Jheronimi reliquias viſi
tauerūt. Statimqꝫ depoſita ſecularium omnium
cura ⁊ habitu cenobium in quo glorioſus Jhe
ronim⁹ vixit intrauerūt ⁊ vacantes die noctu
qꝫ pnie ⁊ oracōibꝫ celebri vita ſctītatis pſpicue i
pdicto cenobio adhuc manēt Miraculū

Magne admiracōis gaudij deuocōisqꝫ cau
ſa precedens iuuenum miraculum extitit
Sꝫ formidis multe exiſtit ſequēs i ſacris ordini
b⁹ maxime cſtitutis. Apd ſupiorē thebaydē qd
dā dñarū fuiſſe ātc duos ānos di eximiū et di
ues monaſteriū oī pulchꝛitudie ⁊ excellētia deco
ratū In q̄ pene ducēte dñe vita hōēſte ɛligiois

Incluſione continua decoriſqȝ moribus ꝑmane
bant. Ad hec quibus inſunt figant aures. nec
quod hauſerint vna auricula effundūt altera
Nā quantūcumqȝ nauis ſana ſit ⁊ integra. mo
dicum ymmo quaſi michil ꝓdeſt ſi alta volens
ſectare maria. puum q̄d ineſt fundo fora mē re
linquat. vt dira naufragia. nō admittat. Cur
hec ſum fatus pn̄tis narracōnis hiſtoria reſera
bit. Multis itaqȝ pollens predictū monaſteriū
virtutibus. vnum peſſimū quo ruit ſymonie vi
cium retinebat. Nam inſtruente dyabolo in eiſ
dem dn̄ab⁹ hec obſeruabatur abuſio. vt ſi quā
vellent in moīalem recipe non tantum intuitu
caritatis ⁊ miſericordie recipiendeqȝ bonitate
quantum deſiderio recipiebāt pecunie. Nulla e
nim in monaſterium intrare manſura poterāt
niſi certa pecunie qn̄titas ſecum iret. In hoc ſiq̄
dem erat monaſterio ſanctimonialis quedam
dn̄a etate grandeua. que ab infancia ſua ī ieiu
niȷs ⁊ oracōnibus. omni terreno reſoluta ceno
deo vixerat. que viciū illud ꝙ plurimū abhor
rebat. cui nocte quadam vt erat ſolitāī oratio
ne poſita glorioſus Iheronim⁹ apparēs. locum
illū immenſo luſtrās lumine. pcepit ei dem vt
ad abbatiſſam ceteras qȝ virgines illi⁹ cenobiȷ
moniales mane ꝑgeret. nūcians ꝙ niſi a pecca
to iam inueterato manum extraherēt. vlcōem

diuinã ſubito expectarent. Hijs dictis diſparu
it. ꝑterrita viſione inſueta ſanctimonialis dña
quis is fuerit iubens talia nunciari. In ſeipſa
auide ꝑtractãs totam illam noctem egit in ſom
pnem. Crepuſculo diei adueniente omnes in
capitulo. ꝓpulſato tintinabulo congregauit.
Quibus admirantibus ad que forent tãta feſti
nacõne in capitulo cõuocate. Sanctimonialꝭ do
mina ex earũ aſſurgens medio que viderat et
audierat omnibꝰ patefecit. fit illico monialibꝰ
cũctis ex hoc irriſio hãc exclamabãt fatuã mul
tis q; garriũt deriſionibus. hanc forte illa ebri
etate nimia ſompniaſſe. Illa vero accepta con
tumelia. paciencie ſe ſcuto muniens. de earum
dem ꝑtinatia ſiquidem nimium dolens ſed de ſu
a deſpectione gaudẽs. ad ſolitas rediit oracio
nes. ſupplicans continue ne ſuis monialibus
quod audierat eueniret. Tranſactis ergo die
bus decem. nocte media predicte ſanctimoniali
domine hac ꝓ re deuotis oracõnibꝰ incumben
ti. Glorioſus iterũ appuit Iheronimꝰ eidẽ. ut que
prius denũciauerat monialib; denuo intrepide
nũciaret. allocucõe mãdauit benigna. Ad quẽ
illa Quis inquit es dñe talia michi mãdãs Ihe
ronimꝰ inquiẽs ſũ ab eiuſdẽ euanuit oculis Il
la vero ſciẽs earꝫ duriciã. quid agẽt q̃d ve dicẽt
neſciẽs. Tãdem mallẽs a monialibus inſana

a ebria reputari. q̄ꝑ diuinis cōtra ire preceptis congregatis iterū monialib⁹ q̄ viderat a audie rat voluit intimare. Aſt vt eam aſſurgē moia les peſtifere cōſpexerunt. diuini inſcie iudicij ſi bi de ꝓximo affuturi. anteq̄ꝑ verba incipet. e. ca pitulo cum magnis cathinacōnibus exierunt. Quin tranſactis inſuper diebus trib⁹. dormien ti predicte ſanctimoiali dn̄e. glorioſus Jheroni mus ineffabili quaſi ſocietate vallatus ange lorum nocte apparens media. eam excitauit. ei qꝫ Juſſit protinus. vt de illo exiret monaſterio nec ſubito futuram ſentētiam exſpectaret. Cum illa vero multis lacrimis ſupplicarꝫ ne hoc fiēt Glorioſus inquit Jheronim⁹ ad abbatiſſam et ceteras ꝑgito omi mora poſtpoīta. eiſdem nun ciāns. q̄ꝑ niſi peniteant hac nocte diuinā ſenti rent vlcōnem. Si autē in ſua permanebunt du ricia. Statim exiens amplius in monaſterio ne moreris. Hijs finitis abceſſit. Hec igitur audi ens ſanctimonialis anxia. plenaqꝫ triſticijs ca pitulū adijt. a campanā cepit vehementer ut ad capl'm ſanctimoniales accederēt reſonare. Quo abbatiſſa de ſompno euigilans. ꝯgnoſcēs qꝫ ab hac fore pulſatam campanā Iracūda ad capl'm ꝓperauit. At vbi illam vidit diris eam nimis increpans. nullū voluit audire verbum ꝓmittēs q̄ꝑ niſi ceſſaret hec agere ſecū ampli⁹

in monaſteio nō manēt. Cui ſanctimoialis do
mina. Ne tardes inquit queſo agē que ꝓmittis
ꝓfecto me noſcas hoc ī loco nō mēſurā āplius.
Glorioſus equidē iheronim⁹ apparēs m̄ t̄m̄mō
hoc ſtati monaſteio futuꝝ iudiciū patefecit hec
audiēs abbatiſſa deridē cepit. hāc eſtimās ve
ſano capite iſta fari. a hoſtiariā cōuocās iuſſit.
vt hāc de monaſterio. ꝓtin⁹ effugaēt mādās
eidē. vt aliq̄li hora ſit ex̄ dimiſſam. poſtmodū fa
ceret introiē. vt ſit ab inceptis opib; iā ceſſaret
Hac de re leta ſc̄imoial̄ dn̄a q̄ᵖ cici⁹ potuit e mo
naſterio ē egreſſa. lacrimis tn̄ pfuſa doloib; q;
ēpleta. ꝓ hijs que monaſteio nouēat euētura
Terribil̄ ſiquidē deus fortis atq; potēs et quis
ēſiſtet ei. Heu cur eum hoies non formidāt. qui
tm̄ irritāt ei⁹ irā ſciētes nullaten⁹ poſſe fugere
ab ei⁹ maib⁹ vt eos ei⁹ magnū a in enarrabile
iudiciū nō ↄprehēdat. Saltē hijs miſeri terean
tur exēplis. Audiāt qui in ſuis ↄfidūt diuicijs
quoq; in irā cōcitant excelſū dn̄m ſue auaricie
ſiccitate. quale huic monaſteio a deo ꝓpt̄ pecu
nias faciem auertenti de celo eſt iudicium iacu
latū. Pene limē hoſtij ſāctimoialis dn̄a exceſſe
rat. qd ſubito totū corruit monaſteiū oēs oppri
mēs moniales. ita vt ex eis aliqua viua non re
māſit. Sanctimoialis vero illa in quodā vene
rabili dn̄aꝝ monaſteio quod apud inferiorem

thebayde̅m ſitum eſt hactenus ſanctitate p̄cici
pua viua manet. ¶ Miraculum

Signum cenſui p̄miſſis miraculis aliqua
alia diuini contra peccātes manifeſti iu
dicij declaratiua iungere. vt ſi forte pre
iudiciorum multitudine pccoꝝ corda tenacia et
plusq̄ȝ lapidea in carnea ↄuerterētur. quaten9
cum ſe ob peccata cernerent beluas. racōnem
et cognicōnem ſui conarentur vt fierent homi
nes adipiſci. Abiecta enim racōne q̄ ſunt hoīes
infra bruta animalia rediguntur. Grecorum qui
dam hereticus die quadā cum ſacerdote quo
dam in iherosolomitana ecclia publice diſputa
bat. Cumqꝫ ſacerdos ob ſue fidei ptis defenſio
nem auctoritatem quādam Iheronimi allega
ret vt greci deſtrueret racōnes. Temerario pe
ſtiſer grecus ore. glorioſum fuiſſe Iheronimum
tocius veritatis lume̅ mentitum. non erubuit
voce fari. At qui voce talem nequiciā ppetr̄at
vocem deinceps nullatenus formauit.

Quidam inſuper alius ¶ Miraculum
hereticus peſtifer. arrianorum. in qua
dam diſputacōe cuidā Iheronimi glo
rioſi auctoritatem ↄtra eū inducenti. vt menti
tur. ſua temeritate reſpondit. Subito fuit dīma
vlcōe pcuſſus. Nam nondū verbū voce finie̅s
clamare̅ p totum illum die̅ ſine aliqua ceſſacōe

non deſijt. Miſerere miſerẽ iheronime glorioſe quia a te penis diriſſimis torqueor. et hec p totũ illum diem quãtis vocibus poterat clamãs. hora completorij miſerabiliter expirauit. cunctis cernẽtibus qui ad hec concurrerãt. Miraculũ

Hereticꝰ quidam aliꝰ peſtifere hereſis arriane. cui ante meũ obitũ finẽ imponat pius dñs. In eccia ſyon glorioſi Iheronimi ymaginẽ cernẽs. vtinã inquit ſic te cũ viuebas meis manibꝰ tenuiſſem. qꝫ te meo gladio iugulaſſem. Hec vt dcã dedit gladiũ euaginãs tota vi ipm ymagĩs gutturi infixit. Quã magnus iſte iheroĩmꝰ tot faciẽs mirabilia inaudita cui ſcdm ſua opa filis nõ appet. potuit equidẽ imbecill' i ymagĩs guttuẽ gladiũ figẽ dextera. Sꝫ de ymagine gladiũ. et e gladio manũ quouſqꝫ res innotuit extrahere nullatenꝰ ↄpos fuit. Mox quoqꝫ ex percuſſiõis loco tãꝙ ex hoĩs corpe viui ſanguinis vnda fluxit. que vſqꝫ mõ ꝓ miraculo declarãdo fluẽ nũꝙ ceſſat. Eadẽ inſup hora q̃ res ſic pacta ẽ. iudici in atro exñti idẽ glorioſus Iheronimꝰ cũ gladio gutturi infixo apparens ꝓ offenſioẽ hmõi vindictam fieri poſtulauit narrans equidẽ ſibi facta. Et hec dicẽs abijt Stupefactus itaqꝫ iudex cũ ceteis qui aſtabant ad eccleſiam ꝓperans. hereticum manu gladiũ ymagĩs gutturi infixũ tenẽtẽ reppit Qui ꝓtinꝰ

vt hij viderant fuit compos manū a gladio re-
mouendi. Captus itaqȝ hereticꝰ ī ſua pmanēs
duricia. ob aliud nō ſe dolere. niſi ꝙ viuū non
teneret Jheronimū garriens. a populi multitu-
dine lapidibꝰ. lignis enſibꝰ. 7 lanceis iugulat̄

Aliud miraculū

MEpos meꝰ Johes quem agnoſcis omni fulgēs pulchritu-
dine. quem michi loco filij adoptaui. vt
puto tibi pridie quid ei euenerit enarrauit. Sed
tū vt preſtantiꝰ memorie cōmendetur. ſilentio
non tranſibo. Captus itaqȝ idem iohānes an-
te duos annos a parſis 7 parſarum ēgis mini-
ſtris venditus. ꝓpter eminētem ſuam pulchritu-
dinem ad regis exercenda officia deputat̄. Cū
qȝ p annum in regis curia non puo dolore et te-
dio pmanſiſſet. eodem ꝛuolucōis anni. die prā-
denti regi ſeruiēs. pre triſticia ſe a lacrimis nō
potuit cōtinere. Hoc rex intuens lacrimarum
quidem ab eo querit cauſam. Qua cōperta. eum
in quodam caſtro quibuſdā precepit militibꝰ
cuſtodiri. Sequēti autē nocte. eodem in caſtro
exñte. diris lacrimis vndiqȝ madefacto in ſom-
pnis eidem glorioſus Jheronimꝰ veniens ma-
numqȝ eius vt ſibi videbatur capiēs. ad ciuita-
tē Jheroſolomitanā ſecū duxit. Expgefcꝰs ma-
ne putans in caſtro ſe a militibꝰ retineri. in do-
mo qua maneo ſe inueit. Quo admirāte velut

amēs vtrū in caſtro vel in domicilio meo ſtaret nullaten⁹ diſcerebat. In poſtremo ēdiēs emiſſa voce dormientē familiā excitauit. Currūt igit ad me famuli. adeſſe ioħez ineffabili gaudio nūciātes. Quae dubi⁹ accurrēs quē a patr vinctū putabā p̄ntem cerno. Quo quidē q̄d ei acciderat enarrante. deo ⁊ glorioſo Iheroīmo laudes maxime perſoluuntur.

Aliud miraculū

Sanctimonialis quedam domina omnium pene pulcherrima feminarum. etate iuuencula. ſed animi ſapiētia valde cana. beati Iheronimi deuotiſſima. in quodam cenobio dn̄arum multa ſanctitate vt opinor adhuc viuit. Cui quod adies dicit contigiſſe. Sit mulier hec aliis in exemplum que illuc et huc per plateas ⁊ vicos diſcurrere nūq̄ ceſſant. fui ſtultoꝝ hoīm illaqūantes animas viſioē. Nullo tot dyabol⁹ rethi capit aīas. quot peſſimo mulierū. Sanctimoīal hec vt oīm dn̄aꝝ teſtimoīo comprobatur nūq̄ niſi maxima eam cōpellebat neceſſitas extra ſuā cellulā gradū fixit. neq; ei aliud egit op⁹. qm̄ aut oracōib⁹ vacat. aut lcōib⁹ aut meditacōib⁹ implicat. ā corp⁹ ēficit dormiendo. aut aliqua maīb⁹ exercet opa. ſp tn̄ ſcriturā dn̄icam ruminādo. Hiis dir⁹ ſerpēs antiqu⁹ dyabol⁹ inuidens opib⁹. vt eam a ſancto ꝓpoſito reuocaret. cuiuſdā nobiliſſimi iuuenis

animum in eiuſdem ſanctimonial' in tantū con
cupiſcentiam accendebat· q̄ nil poterat die no
ctuqꝫ aliud niſi quomō eam poſſet attingere·
cogitare. Circa monaſterium· veri luminis ra
tione obcecatus· continue p̄gens· nullum reme
diumaliud inuenire quibat. Tantaqꝫ inſcīētie
nube caligatus extitit· vt multociens ſe ſuis p̄
niciosis turbatum affectionibus cernens· volu
erit ſe aquis tradere ſuffocandū. Stulti amoris
ſtultum iuuenem cathena de die in diem ſtrin
git· vt hec ad ſanctimonialis aures reſonent·
ob ſuam non audet pudiciciam. Qua de re omī
ad hoc auxilio deſtitutus quendā inueniēs ma
gum veneficia ⁊ demonū incantacōnes nephā
dis artibus exercētem· magnam p̄mittit ſi qđ
optat ſecutꝰ fuerit pecunie quantitatem. Tūc
veneficiorum magus ſuis carminibꝰ cōuocatū
demonem decipiēdi cauſa nocte media feſtiue
ad ſanctam deſtinat monialem. Ad cellulā ita
qꝫ accedens demon tranſire vltra cellule limen
glorioſi Iheronimi ymaginis ī cella picte timo
re nimio· nequit. Mira res auguſtine· vt multi
plicibus patet exemplis. Tantꝰ glorioſi Ihe
ronimi dyabolo timor ineſt· vt etiam ſue pictu
re non audeat apparē· nam ſic vi ab eodem ob
ſeſſo corpi precioſa demōſtratur ymago· ab eo
dem cōtinue dyabolꝰ effugatur. Igitē commiſſum

explendi opus neq̄ ſpūs deſpans ad mittentē ēuertitur. Sibiqꝫ negari ad monialē introitum pādit ob glorioſi Jheronimi ymaginē pictā cel le. Quo eū deridēs mag⁹ dimiſit. Moxqꝫ cōno tatū aliū demonē. q̄ pōt citius mittit ad hmōi opa finienda. fit ſecundo id qd̄ pmo. At ſecūd⁹ p horam forte manens coact⁹ cepit voces excel ſas emittē. Si me Jheronime hinc ſuis recedē huc vlteri⁹ nō reuertar. Ad hec ſtupefacta mu lier que orōib⁹ in cella inherebat. q̄s iſtas fun dat voces. nimio pauore pterrita pcūctat̄. non ceſſante dyabolo ſic clamante. excitate illius ce nobij moiales timore pcuſſe grādi. tremule ad illam currunt cellam. cruce dñi peunte. at vt il lum fore ſpiritū neq̄ ſciūt. Eundē oiurāt vt debe at qua de cauſa venerat intimare. Narrans eā dem dyabolus rei ſeriem. ſeqꝫ gemitibus a vlu latibus miſerum pandens et cathenis igneis vinctū a Jheronimo ētineri. Rogat eas vt ſuis mereat̄ precib⁹ abeundi grām inuenīe. At vbi hec moiales audiūt deo et glorioſo Jheronimo laudes reddunt. ſupplicit̄ poſtulātes vt demo nem hūc nullaten⁹ reuerſurū de eodē cenobio effugaret. Vir oracōnū verbis finitis dyabol⁹ magnis ſtridorib⁹ ex eodem loco recedens. ma gum adijt. eūqꝫ capiēs tātis verberib⁹ et crucia tibus flagellauit. vt per multa horarum ſpacia

in eo aliquod vitale ſignū paulominꝰ non ap
parēt·diris clamans vocibꝰ·mei cruciatꝰ cau
ſa fuiſti·ad illam me deſtinans moialem.Cer
te in te eiſdem verberibus vindicabor.Inter v̄
bera autem tā horrida magus cum pene pnicíei
ꝓpinquū ſe cerneret·ſuas ſe videns artes malū
ſibi auxilium adhibere·ad tocius refugij portū
glorioſum Iheronimū iam naufragans ſe diri
git.Glorioſe inquit iheronime huc ad tuā cle
mentiam ſubueni miſero accurrēti·ei ſolita mi
ſericordie dona pregrandia nō denegans·pro
mitto namqꝫ ſi tuis ad intus auxilijs pernicíei
tam horribili nō ſuccunbam.Deinde cūctis exu
tus fallacijs a tuis obſequijs non recedā.His
finitis velut fumus ab eodem neq̄ ſpiritꝰ eua
nuit·per annum iacuit verberibus magꝰ in tm̄
ſui corpis impos·ꝙ non niſi alieno auxilio potu
it ſe mouere.Mox idem accepta penitentia ma
gus·anteq̄ a lecto ſurgeret·cunctis conbuſtis
codicibus quibꝰ artes illas nequiſſimas exer
cebat·venditis qꝫ omnibꝰ que habebat·⁊ pau
pibus erogatis·cōpleto anno·ille ſe ob penitē
tiam pagendam·in quadam ſpelūca claudens
in heremo·i qua per quadriennīū ſtetit glorio
ſus Iheronimꝰ·multa ſanctitate ⁊ penitētie aſ
pitate pollens.Huc queſo omnes iuuenes cur
rant ⁊ inſani iuuenis exemplo diſtant·ne quod

illi contigit. ſibi poſtmodum doleant cõtigiſſe.
Inſanus itaqz iuuenis tantis circumligatis lu
xurie laqueis ſe videns omnimodo ſue miſerri
me voluptatis deſiderio nephandiſſimo defrau
dari. quadã nocte laqueo ſe ſuſpendit. Et ſic in
felix temporali vita pocius et ppetua ſe p̃uauit.
Ecce quot maloꝝ cauſam turpiſſimũ luxurie vi
cium fore liquet. Nil tam ruine aĩe piter et cor
poris ꝓmptum. q̃ꝑ iſtud nequiſſimũ arbitror
ſcelus. Ex ipſo nãqz homicidia. ebrietates. i cõ
meſſacões inmũdic detractiones cõtencões et
pene vniuerſa oriũtur mala. Qd veteris et noui
teſtamenti infinitis patet exemplis. et cõtinuis
manifeſtiſſimis qz expienciis declarat̃. Ad hoc
autẽ vt maior iuueib; detur aſtucia ſe tuẽdi. Nã
ſtat9 vll9 piculoſior nõ eſt inſipiẽtis iuuẽtutis
ſtatu. Aliud cenſui exemplũ mei nepotis ruſi
etatis forte decem et nouẽ annoꝝ. q̃ꝑq̃ꝑ dolore mi
mio ſubrogare. Aliud miraculum

NOn ẽ ambiguum iſta que incipio enar
raẽ magnis tribulacõib9 mee memorie
reuocai. Sz tñ vt p̃miſſum ẽ. vt oib9 ma
xime iuuenibus prouenian̄t in exemplũ ſilencõ
nequeo illa p̃terire. Nepos q̃dã me9 ruſus no
mine. vtroqz p̃uat9 parẽte. ãmicul9 ad meas de
ueĩt man9. q̃ vtinã ex m̃is viſceib9 nõ exiſſ;. ne
illi qd ſuſtinet ↄtigiſſet. quem tanta diligẽtia

ſuo infortunio enutriui vt a pluribus a me geñi
tus putaretur. Creſcens itaqꝫ idem puer infelix
etate. ſed non ſapientia. ingenti pulchritudie
corporis. ſed non anime. decoris qꝛ ⁊ ꝓbis mori
bus ⁊ honeſtate bonitate ⁊ multe ſapientie ele
gantia. ꝙ ꝙ vacue decoratus a cunctis dilcõne
ſupflua colebatur. Is namqꝫ in. xviij. etatis ſue
anno imbecillis ⁊ miſerrimus expirauit. ꝓpter
quē ab hominib9 tātus inſonuit luctus. vt vix
per menſem finem potuerit inuenire. Sed certe
luctus pro eo quod euenerat non ſufficit. At er
go ego eius nimie incumbens dilcõni. pluries
rogaui glorioſum Iheronimum vt michi quid
nepoti meo acciderat reuelaret. Igitur meis an
nuens Iheronim9 glorioſus precibus. optinui
quod gliſcebam. Orāti enim michi die quodā
hora nona. michi tantus euenit fetor. ꝙ in nari
bus meis nullatenus poteram tolerare. Hec dū
mecum tacitus reputās. vnde hic tantus adeſ
ſet fetor admiraret. Supra meā verticem eleua
tis oculis. infelicem nepotem meū vidi. terribil
viſionis. ita ꝙ in eum viſum imprimere non au
debam. Nam cathenis igneis circūligatus. for
nacis inſtar flāmas fetidiſſimas erūpebat. Ad
hanc itaqꝫ viſionem ſubito me tam vehemens
timor arripuit. vt dum pluries loqui vellē: for
mandi vocē nullaten9 cōpos eſſem. Poſtremo

aliquantulū in me redìens. si meus eſſet nepos voce cepi pquirere tremebūda. Ad hec ille. vlulatibus et ſuſpiriis. vtinam inquit non fuiſſem ne tam diris eſſem cruciatibus deputatus. Nā ſcias tartareis manſionib9 ppetuis temporib9 me manſurum. Heu q̄d dicam. Hijs dictis michi tantus dolor affuit. vt ſim pluries admiratus. quomō vita protin9 non receſſit. longis vero expletis colloquijs. ab eodem ſciſſitat9 fui. Cur diuine miſericordie ſic fuiſſet exſors. cū tamen i mūdo tot virtutibus ſic polleret. Pro nlla ſcias me inquit cauſa fore dampnatum. niſi q9 in ludis maxime delectabar. At quia in morte accepta penitentia. quaſi ſtulta ignorātia vt debebam poſtpoſui confiteri. diuinā non merui adipiſci veniam. Et hec dicens. a meis diſpirauit oculis. Talis autem eo abeunte remanſit fetor. vt in locum illum hactenus nullus audeat introire. Ecce quātum turpiſſimum ludi ſcelus diuine abhorrent maieſtatis oculi. Timeam9 ergo ne nos bonoꝝ rapiat inermes tam repentin9 interitus. Penitē nos vicioꝝ contingat dū tempus eſt. quia poſtmodum penitentia foret fruſtra. Vt ergo a xp̄ianis tante ruine ludi pcul effugiat nephas. ymmo vt omni memoria deleatur exempla alia quedam q̄ breuius potero ſubrogabo.

Miraculum

In ſamaria quindecim nondum expletis
diebus. dum miſer quidam ludens qua
ſi omnia que habē poterat cōſumpſiſſet
glorioſi cepet Iheronimi nomē auſu temerario
blaſphemaē. Quem nephande blaſphemie vix
finientem verba vidētibus ⁊ ſtupētibus cūctis
mox e celo fulmē veiens interemit. ¶ Miraculū

Tribus alijs i tyro ludentibꝰ hoc accidit
quod enarro. Cum enim illi ſuum vel
lent incipe ludum. vt hij qui ſe hoc ab
eiſdem audiſſe ⁊ totam rei ſeriem vidiſſe ſe fan
tur. referunt ſicut dixerūt. Quācumqꝫ vis exer
ce vim Iheronime. quia te inuito ludum illum
alacriter finiemꝰ. Hijs itaqꝫ dictis: ſuū incepe
runt ludum. Quo quidem primordiato quaſi
vno elapſo inſtanti. ſe terra apiens illos ſolū
abſorbuit. ita vt ex eis amplius nil fuerit viſū.
Quod viſu noſcitur. ¶ Miraculum

veriſſimo teſtimoio comprobatur. Id cir
co que dico ꝙꝙ multis poſſem cōproba
re teſtibus: tamen me ipo teſte qui ea viſione
ꝓpria didici. ꝯprobabo. Iuxta meā edem in ihe
ruſalem in qua habito nobiliſſimꝰ quidam fu
it miles tranſitorijs nimiū locuples. qui vnicū
habens filiū. eiuſdem ſtultiſſimi amoris cecita
te percuſſus. non ſolum a prauis eum non cor
rigere. ſed etiam cum ipēmet praua inſtruere

conabatur parẽtes fatui et iſti ſimiles. mentis
queſo oculos huic inclinent. vt quis finis eue
niat nõ ignorẽt. Multi enĩ hoĩes magnas ani
me ⁊ corporis inciderunt ruinas ob prauorum
parentum inſipientiam. Creſcens nãqꝫ illiꝰ mi
litis filius. cunctis moribus bonis deſtitutus.
de die in diem peiorando totum ſuum tempꝰ
amittens. in ludis blaſphemijs. cunctis qꝫ in
mundicijs patre cauſante annum attigit. xij.
Qui quõdam adueſpante die ſolitis cum patre
ludis inſiſtens. ludum eodem vt gliſcebat non
habente. primo prorupit in hec verba. Si quid
ille poteſt Iheronimus qui ludos prohibet.
iam exerceat. nam ſe inuito hinc niſi victor nõ
exſurgam. Verum hoc dũtaxat ipſo ꝓſequẽte
nequã ſpũs in deterremi hominis ſpecie cũctis
videntibus locum ĩ quo ludebant veloci gr̃du
adiens. eũdem puerũ infelicem rapuit. Sꝫ quo
eum detulit nulli hactenus hoĩm eſt conptum
verum vt puto eum detulit in infernum. Eadẽ
namqꝫ hora caſu ad quandam mee domus fe
neſtram. que loco in quo ludentes degebant
pater ⁊ filius. ex oppoſito ſita eſt. me poſueram
quo me videre fuit neceſſe. veritate conſpicua ſe
riem tam formidande rei geſte. Diſcant igitur
iuuenes in iuuẽtutis tempore quod ceteris eſt
preſtancius expetendis moribus ſe fulcire.

ne vilibus caducis qꝫ moribꝰ iuuenilis animꝰ
informatus ſtatum in canicie neq̄ant pmutare
Quod enim noue carte inſcribitur de facili non
deletur. Diſcant etiam pentes fatui filios corre
ctionibus ꝛ verberibus erudire. nec viciorum
ſinant ineptas radices figere non faciliter euel
lendas. ne flendi hic ꝛ in futuro eis ſuccedat e
uentus. Nam niſi fallor ad eternorum gaudio
rum patriam veniēdi artiſſima ꝛ ſine ambigui
tate aliqua a pauciſſimis certe cognita extat
via. Ac vno habito oppoſitorum alterū per ſe
patet. eundi ad pdicōnem iter latiſſimū ꝛ mul
tis ymmo pene infinitis liminibus plenum fore
cōſtat. quodlibꝫ enim mortalium peccatorum
ad pdicōnem tramitem ſuum ſtruit. quo dum
hominum non ſolū paganoꝝ ſed etiam illorū
quos ſacri baptiſmatis vnda lauit. Nam de pa
ganis nulla oritur queſtio ꝙ dampnentur. ma
iorem liquet fore numerum multiplicibꝰ inſi
ſtentium flagiciis. quorum nulla pene vmq̄ co
gnoſcitur emendacō. quinymmo reſpectiue q̄
dem dico piter bonis ꝛ malis hominibus cōſide
ratis. non eſt qui faciat bonū. non eſt vſqꝫ ad
vnum. Sed omēs poſt ſuas peſſimas ꝛ impro
bas ambulant voluptates cōſequenter condu
ci debet ꝙ ad eterne beatitudinis gaudia rariſ
ſimi gradiantur. Infinite qm̄ oēs pene ſacre

ſcripture auctoritates hoc teſtantur. Infinita
ſiquidem et exempla poſſemus pſpicaciter intu
eri ad huiꝰ veritatem ſufficientius demonſtrã
dam. Hoc ex omnibꝰ vnũ cenſeri decet. nec ab
hoc diſcrepari põt nullũ. ſcȝ ad eterna modo ali
quo puenire poſſe gaudia. niſi oĩbus nõ ꝑticu
lariter ſ; totaliter vicijs extirpatis. virtutũ ſtu
deat itinere ꝯperare. His iam fine dato ⁊ exem
pla et ꝓdigia modica iã huius opis finis ꝓpin
quꝰ breuiter introducã. et duo ꝑcipue admirã
da que venerabili viro Nycolao trecenſis inſu
le archiepõ referẽte didici ꝑmo dicã. ¶ Mira.

Venerabilis idem archieps pridie glorio
ſi Jheronimi deuocõne nimia bethleem
veniens. Ut eiꝰ cũctis honoribus colen
das ꝛ̃liquias viſitaret. vt totꝰ caritate feruidꝰ
rediẽ noluit donec me gr̃atiſſima ſua viſitacõne
eximijs leticijs adimplẽt. Qui vti donoꝝ preci
puus. vt gratiſſima michi donaria ſuphabun
dantiſſime more ſolito impartiret. me viſitaẽ mi
nime ꝯtentꝰ mecũ dignatꝰ ẽ iã diebꝰ plurimis
cõmorari. et etiã ad huc manȝ. quod vtinã tpe
lõgo duret. In xp̃o nãqȝ auguſtine kariſſime
venerabilis idem pontifex te ſalutat q̃ꝫ pluries
Igitur michi ſuorum verboꝝ auido venerabilis
idem pontifex enarrauit. Hoc tale in ciuitate
candia contigiſſe. Sacerdos quidam ſuus fue

maioris eccīe cuſtos impudicicis et luxurie ac e
brietati dedit⁹. nondum completo anno. miſer
rime de hoc ſeculo migrauit. cuius corpore in ce
terorum ſepulto baratro ſacerdotum. vt eius
punitio cunctis innoteſceret ad exemplū. Sub
ſequenti nocte. tantus in eccleſia eius q̄ʒ cimite
rio fuit ſtrepitus ꝙ rumore nimio in illa cō mo
rantes excitati pauore ingenti. velut amentes
ad eccleſiam concurrerunt. Stāt itaqȝ omēs cir
ca eccleſiam ſtrepitus vehementes. campanaꝝ
qȝ ſonitus audiebant. ſed minime quid viden
tes. diuinam quidem exorant clementiā. qua
tenus cur iſta fiant debeat reuelarē. ſed nullū ex
audicōnis ſenciunt adiuuamen. Diluculo hoc
ceſſante. cuncta que fuerant in eccleſia repiunt
reuoluta et quaſi vndiqȝ flammis ignium vio
lata. Ad hec memoratus pontifex oracōnes in
dicens populo. quid ſequenti eueniat nocte p̄
cepit expectari. ne nimijs ſuccumbam verbis ſe
quenti nocte duplex ſtrepitus ⁊ pauoris tribu
lacō eſt ſecuta. qua de re ēpletus populus ama
ritudine ⁊ dolore cernens nullū ſibi a dn̄o adiu
torium euenire. ſicut vulnerati qui in monumē
tis proiecti dormiunt exiſtebat. Die autem elu
ceſcente omnibus in eccleſia ꝓ oracōnib⁹ con
gregatis. glorioſus Jheroīm⁹ ſubito ſepcies ſo
le ſplendidior in eccleſiam veniens. ad altareqȝ

gradiens cunctisqꝫ mirantibꝰ et videntibus p horam forte ſub ſilentio pmanens. obſtupentē populo. Hec ppter ſacerdotis illius miſerrimi cadauer ſacris indigne locis conditum ad terrorem peccancium contigiſſe intimauit eiſdem qꝫ mandās. vt cadauer miſerum tartareis ptꝰ reſurrectionem oīm manſionibus deputandū diſſepultum flammis traderent protinus cremandum. Alioquin incepta peſtilentia nō abiret. et ſic ab intuentiū oculis eſt inuiſus. Quot vt ordinauerat letabūdus populꝰ ptinꝰ adimpleuit. deo et beato Iheronimo laudes precipuas pſoluendo. Et ſic peſtis poſtea ceſſauit. Quo deinceps beatiſſimū iheronimū vnanimiter deuocōe mxima oēs colē ceperūt. Miraculū

In eadem inſuper ciuitate quidā pulcherrimꝰ extiterat iuuenis titus nomine honeſtus moribus. luculentus carnali nō ignobiliori natus progenie. prediues valde. totam pene deuocōem et fiduciam habens in beato Iheroīmo. Hic ſiquidem iuuenis virgineo nitens cādore i eiuſdē ſancte virginitatis pposito vſqꝫ ad. xx. annū pbis vite moribus perdurauit. Quodā itaqꝫ tempore eiuſdem ſui fris nephādo cōſilio incitatꝰ ſpretis tā nobiliſſimis virginitatis gēmis auī pcioſiſſimū metallū calcās ad carnis ſpurcitias a lutū ac fetorem luxuris

vehementer declinans·puellam quãdam omi pulchritudine corporis renitentẽ ſibi in matri monio copulauít.In cui9 amaris retib9 ita ſe capiens· ꝙ aliud preter ipam poterat minime cogitare·de die in diem cepit diuina officia ob liuiſcí·ac quia miſer dereliquit iuſticiam·a obli tus fuit deum ſe alentẽ·oblitus fuit ſibi dñs mi ſerei. Completo namqꝫ anno.quo cum puella iuuenis inſenſatus ſteterat·non vt i matrimo nio·ſed cauſa explẽde libidinis copulatus ſug gerente dyabolica aſtucia·iuuenis frater:pu elle illaqueatus amore·auide diu querens eiuſ dem amplexibus frui·tandem que optauerat eſt adeptus.Hac accurrant iuuenes.et exẽplo iuuenis ſint aſtuti.fiunt nota iuueni puelle vi ro iam pacta. Tacens idem cogitat auide quo valeat modo certitudinẽ repire·expectat diebꝫ aliquibus ſe ſimulans hec neſciẽ.Aſt die quo dam ordinat vrbem deſerens pegre proficiſciꝫ a latens per diẽ in ciuitate nocte media domũ veniens·ẽſeratis ſeris·a puella ſeruitrice dam vt prius ſimul ordinauerãt ambo vſqꝫ ad tha lamum in quo ei9 frater a vxor in lecto ſtabant procedens·poſtulabat ſibi apiri.Mirantur illi et timore pterriti vehemẽti·pulſanti negligũt thalami hoſtium reſerare·tandem confractis ſeis thalami iuuenis ira a furoẽ nimio fornacis

ardentis inſtar vndiqꝫ inflãmat⁹. vxorem pri
mo euaginato gladio interfecit. Deinde ſb tho
ro ꝓpriũ latentẽ fratrẽ inueniẽs intẽmit. Hijs
itaqꝫ geſtis ex ciuitate exiẽs multo tpe p mun
dũ huc illuc qꝫ errãs. cũ q̃b⁹dã alijs cepit quoſ
dã tranſeũtes itinẽ depdari ac etiam iugulare.
Permanẽte itaqꝫ eo dẽ tito p. x. ãnos talib⁹ ne
gocijs implicato ꝫ glorioſiſſim⁹ Jheroĩm⁹ ſalu
bre refugiũ a vitale. die quodã ad veſpaſcente
luce. in modũ mercatoris ſe monſtrauit. Ne ille
ſolummõ habite deuocõis premijs puaretur
Nam ille quãq̃ tot et tanta vicia abhorrenda
continue exerceret tamen in beato Jheronimo
deuocõem aliquã retinebat. Ita vt eidem ſe con
mendans cotidie. boni aliquid diebus ſingulis
ad eius honorem facere nullatenus poſtpone
bat cernens igitur titus mercatorẽ. nephãdis
ſocijs ad ſolita nequicie opa cõuocatis. cõcito
cũ eiſdẽ pgens curſu. vibratis lãceis Jheroĩmo
mercatoris inſtar obuiãt venieti. moxqꝫ in eũ
ſurgẽs. a ſocijs eũdem pcepit retinei donec ei⁹
lateri gladi⁹ infigatur. Deinde manũ eleuans.
interficiendi cã gladium tenentem vt ſcelus
tantũ valeat iã explere. Ad hec glorioſus Jhe
ronim⁹ Amore inquit Jheronimi quẽ tu diligis
loquendi aliqua breuis licentia michi detur.
Poſtmodum ſi volueris facito quod optas.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ad hec ⁊ titus amore eius inquit quem nomiā
ſti. ⁊ loquendi et viuendi licentia tibi vt poſtu
las concedatur. Tantum que portas mercimo
nia iam depone. At Iheronim⁹ glorioſus. Ego
ipſe ſum Iheronim⁹ huc ꝓpter tuā liberacōem
veni. ne michi a te impēſa obſequia inuanum
preterirent. Te tot que geſſiſti peccaminū iā
peniteat. ad teipſum redeas ne formides huc
vſq; me noueris ꝓpter tuam ſalutem et anime
⁊ corporis ſupplicem apud deum erga te iratam
diuinam iuſticiam extitiſſe. ne in te dignas tibi
ſeuicias exercerꝫ. Ad penitentie ergo ꝙ cicius
pge callem. et peccatorum onera iam depone.
Alioquin me tui cuſtodem ⁊ ſupplicem non ha
bebis. Hijs dictis Iheronimus glorioſus ab il
lorum oculis diſparuit. Ad hec ſtupefactus ti
tus. ⁊ qui cum illo erant. timore ⁊ admiracōne
tam ingenti ad terram procidens p horam. nō
potuit eleuari. Tunc ſubito in titum ⁊ qui cum
illo erant ſpirit⁹ ſancti gratia eſt effuſa ⁊ lux e
os celitus illuſtrauit. Qui protin⁹ in viros ali
os iam mutati: ſpretis cunctis ſpurcicijs vicō
rum ad penitentie tramitē rediere. Deinde ad
heremorum antra deuia et ignota ꝓperantes in
magnis ſe corpm aſpitatib⁹ et vita ſanctiſſima
tradiderunt.

Miraculum

Miraculum quidem aliud quod veridico
rum teſtimonio ſolidiſſime in ſuperiori
bus egipti partibus in quodam mona
ſterio fuiſſe non multis diebus peractum. In
tellexi. quatenus hominibus. et maxime iuueni
bus quantumcumque caſtis proueniat in exemplum
ad euitandum periculum mulierum. precedenti mi
raculo addere cogito fore ratum. Monachus quo
dam iuuenis et decore. honeſtate precipuus. mo
rum maturus et ſenex virginalis pudicicie cu
ſtos. cunctiſque illius monaſterii monachis ſpe
culum ſanctitatis glorioſiſſimi Iheronimi ama
tor deuotiſſimus fuit. xii. degens annis continu
is. vacans orationibus et ſtudio ſcripturarum
Hic amore caſtitatis timens ne cor aliqualiter
violaret mulierum viſus ineffabiliter abhorre
bat. ita vt et eius memoriam formidaret. Huic
propoſito dyabolus antiquus ſerpens et homi
num inimicus inuidens ſue nequicie inueterate
contra eum dolos et artes multiplices incitauit
continue cogitacionum ſtimulis iuuenem peſſi
mus temptator affligens. die noctuque a temptacioni
bus duobus menſibus non ceſſauit. Iuuenis vero
prouidus ſeſe domini et beati Iheronimi. cuius dile
ctionis ardore feruebat commendans cuſtodie. vi
ctrici dextera. temptamenta dyabolica ieiuniis et
oracionibus ſe muniens triumphabat. Conſtituat hic

queſo iuuenes atq; ſenes ⁊ q̄ꝫ ti ſit caſus mulie
rum fallax pulchritudo. Hic doceantur maxime
p exemplum. Cernens ſe aſpis pfidus dyabo
lus a iuuene ſupari: tanq̄ꝫ leo rugiens ſubtilio
res nocendi artes cepit pquirẽ. vt iuuenem de
uoraret. Fit itaq; inter eos pugna grauis. Hic
aſtucijs conſuetis caſtrẽ aduerſus iuuenẽ ſtru
it peſſimus inimicus. hinc iuuenis oracões et
glorioſiſſimi Jheronimi protectio caſtrorum
ſternunt municões. ⁊ vires eoꝝ triũpho no
bili vilipendũt. Interea genitoris ad mortem
erogantis viſitacõnis cauſa ingruẽte ex mona
ſterio in ciuitatem ad paternã edem venire iu
uenis eſt cõpulſus. Nam ſe pater dolore nimio
moriturum. ſi viſione fruſtraretur filij. crebris
clamoribus acclamabat. Ob hoc dolens mona
chus. timens ne mulierum viſu cor mundũ et
virgineo candore nitidum violaret. potius niſi
fratrum ſui cenobij fuiſſet ſupplicacõibus indi
natus. erga patrem crudelitatem volebat pro
pter dñm exercere. q̄ꝫ eiuſdem infirmitati ꝯpa
ti a monaſterio recedendo. Sciebat enim nil mo
nacho tam nociuum deteſtabile et mortale q̄ꝫ
vicos ⁊ ciuitates ⁊ gentium multitudinem cir
cuire. Nulla certe in homĩe permanet quies mẽ
tis. qui multoꝝ verboſitatibus et vaniloquijs
implicat̃. qd aqua piſcibꝰ monachis precipue

idem ſilentium opatur. Jn patria itaqȝ manēs
ede monachus. dieb⁹ trib⁹ tedio tā vehemēti
affectus eſt. ꝙ ſibi potius videbatᷣ tetris ſe foē
carcerib⁹ mācipatū. Cōpleto die tercio. dū eū
cū ſorore ſua quadam pulchritudinis inaudi
te infirmitatis cauſa patris crura inſimul cō
tingeret confricare. ex caſu. ſororis dextera ei⁹
dem tāgente dexterā. tam diris libidinis a eiuſ
dem ſororis inepte et abhominabilis concupi
ſcentie fuit ſubito iaculᷣ cor eiuſdem monachi
inſtigante dyabolo vulneratum. ꝙ pene eam
ad illicita et oīno ab hominibus abhorrenda
niſi extitiſſet timor verecundie inuitabat. Heu
quid dicam. que monachis illis inerit obſer
uantia caſtitatis. qui quotidie mulierum viſi
bus potiuntur inſimul colloquendo. Sic manꝫ
in caſtitate homo facies mulierum intuens aſ
ſidue. ſicut manet palea ſtans in igne. Fal
lax certe et ruine maxime propinquus caſus i
euitabile qȝ periculum eſt femine pulchritu
do. Timor certe monacho euenit quē timebat
a ſibi accidit quod tanto tempore verebatur
nec ſine exemplo maximo aliorum. non illud
iuſſum eſt. pn̄tibus obedire. in quo aīe piculū
formidatur. A monaſterio monachus inuite
egreditur. ſed ardore libidinis tam nephande
continue inflammante. nil aliud ꝙ̄ ſororis hoc

neſcientis ſcelus· faciem improbis oculorū viſi
bus videre cogitans· pene nūq̄ fuiſſe monaſte
rium recordat̄. Sanatur interim pater· ac mo
nachus excuſacōibus ad inuētis retardat de
die in diem ad monaſterium remeare. Manen
te autem eodem in paterna domo tribꝫ menſibꝫ
hinc monachos· hinc patrē ⁊ omnē familiam
maxime mouet āmiracō· cur iſtum tā vehemēs
irripiūt mutacō ⁊ alteracō inaudita. Ignorāt
ſiquidem rei cauſam· idcirco effectum eos conti
git ignorarē. Ad monaſterium cum duob⁹ ad
ſe ex monaſterio deſtinatis monachis· tandem
reuertit̄· illud referens tedium ī eundo quod
prius detulerat exeundo. Cepit itaqꝫ in mona
ſterio corpus degere monachi· cor vero a ſorore
aliqualiter non r̄ecedit· hoc ſibi fit ſtudium ſcri
pturarū· vt attingat peſſima que affectat. Nec
contemplacō diuinorū· vt peccōrum modum inue
niat explendorū· percutitur alienus ſui· ⁊ a veri
tatis cognicōne deuius cōtinue a dyabolo cui⁹
iugo grauiſſimo imbecille collum ſubmiſit libi
dinis· nouis telis ſicut fumus deficiunt dies e
ius· confringunt̄ ſicut in frixorio oſſa eius· ⁊ in
firmat̄ dolorib⁹ vita eius· irracōnali fit ſimilis
animali obliuiſcit̄ in toto diuinam demētiam
exorarē· tota die cogitans quis mod⁹ apꝑeat
abilis vt poculū mortis valeat deguſtarē. Heu

ꝙ inopes ⁊ miſeri ſunt. ⁊ omibus bonis egētes ⁊ exules. qui a domino ſe elongāt. Tanto fit pe ius brutis aīalibus vir in peccatis. quib9 ab aī ma deus maiori ſpacō elongat. ꝙ id quo celū a terra diſtat. ⁊ oriens ab occaſu. ꝙto eidem ꝑ ſtat dum diuina gratia eſt fulſitus. Cogitāti demqȝ mōcho veritatis luine neſcio ⁊ ignaro nephadiſſime ⁊ auditu horribil voluptatis a dipiſcēde ēpiē modū. mali ɔſilÿ ſeminator dya bolus hoc tale inſinuat ſibi cōſilium occulto co gitamine vani cordis. vt ſcilicȝ ī tēpeſte noctis medio cunctis dormientibus veſte depoſita mo nachali ſumpto qȝ habitu laycali ex monaſte rio exiens. paternas clam adeat māſiones. ⁊ do mū crepuſculo noctis latent intrās ſub thoro ſororis lateat. donec dormiēte ipa ad eādem ac cedat. ſue voluptates libidīs expletur9 placet inſane mētis impicie cōſiliū erogatū ſtudetqȝ ipm toto poſſe ꝙ pōt breui9 effectui mācipare. Sequētis igitur aduenientis noctis medio ſub ſilencō ad fores cenobÿ claues gerēs manibus ꝓperat ſȝ ad hoſtia veniēs per totā illam noctē huc illuc diſcurrens. quo ſint in loco poſita nō inuenit. Stupore et admiratione perterritus cur hec ſint neſciens intueri. iam matutinali q̄ ad laudes debitas dominicas monachi excu babant propinquante hora conpellitur illi ad

cellulam retrogredi·manet in cella idem admi
rans per diem illum·ꝓponit sequenti nocte fa
cere quod nō fecit·audet imbecillis dextera·que
non poteſt·ſperat ſtulta pecus contra leonē pu
gnans triumphi gloriam adipiſci·Quid inſen
ſate cetis·putas agere vilis pecus·que leo for
tiſſimus Iheronim9 contradicit·Ceſſa ymagi
glorioſiſſimi Iheronimi genua flectere·ipſum
vlterius non ſalutes·et tibi poteſtas protinus
concedetur vt cadas in foueam quam effodis
vt etiam dira naufragia iā admittas·non poſ
ſunt impenſa glorioſo Iheronimo ſeruicia quo
quomodo fiant a mercedibus vacuari·Retine
bat ſiquidem in cella monachus ille deuius et
errans a dyabolico demōio mancipatus yma
ginem Iheronimi glorioſi tabule inſignitam·
Cui ſingulis diebus antiqua conſuetudine fle
ctens genua ſe eidem pluries ꝯmendabat·Id
circo vt eius mira dementia cunctis innoteſce
ret·illo cum die ꝯtinebat ne malum facere quod
volebat·Ignorans vero hec ille monach9 ſub
ſequenti nocte ad fores cenobij iterum ꝑgit·ſed
quod precedenti nocte·id hac facit·Ne igitur ni
mis inhereā verbis·per vnum fere menſem ſin
gulis noctibus hoc euenit·Completo namque
vt puto menſis circulo in ſompnis beatus Ihe
ronimus ſanctiſſimo cuidam illius monaſterij

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

monacho apparuit· in ſtratu ſuo quieſcenti no
cte· eidem reuelans quid iſte monachus facie
bat· mandans qꝫ illi vt debeat eidem mona
cho ſic erranti declarare quomodo ipſe cum ob
ſui impenſam reuerētiam cuſtodiuit· vt hoſtia
non videret· ad cogitatū ꝑpetrandum ſcelus· ꝯ
ꝙ niſi velox de inceptis ſubſequatur emendacō
ſeſe de ipſius cuſtodia remouebit· diſceſſitqꝫ ꝓ
tin⁹ ab eodem.· Mane autem facto que viderat
monachus alteri monacho enarrauit· ac ille ſe
quid hic dicat non intelligē pluribus deteſtās
ſacramentis· cepit dicere ſibi ꝓpt cerebri vacui
tatem hec ſompnia eueniſſe.· Tacꝫ monach⁹
ꝯ recedit.·. Hic gaudens ꝓponit nocte ſequenti
nullā āplius exhibēs ſolitā Jheroīmo ſācto re
uerentiā hoſtia mōſterij ad neꝙ op⁹ qd tā diu
affectauerat pagendū ad ſuū libitū ēſerare. vt
dicā breuiter qd diu miſer hyāti aīo cogitaue
rat mala operādi a Jheronimo more ſolito ho
nore ꝑuato ſibi trdita poteſtate· vt voluīt ſic ef
fecit· ſed tn̄ in fine glorioſi Jheroīmi demētia
nō defecit. ēcedēs itaqꝫ ille de mōſterio noctur
na hora alieno hitu occultatus pris domū ad
ueniēs p diē illū vndiqꝫ circuiuit.· Cūqꝫ noctis
crepuſculo domū intraſſꝫ· ad lectū in q̄ vgo ſo
ror q̄eſcere tūc ſolebat· dā ꝓcedēs tā diu ſb eo
dē latitauit· ꝙ diu ſororē dormiē potuit eſtimaē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tunc inde exiens exſpoliatis veſtibꝰ ſororis ſe
dextero lateri applicauit. Ad hec ſoror leui ſom
pno dormiens excitatur et virū iuxta ſe manu
ſenciens admodum expaueſcens. diris emiſſis
clamoribus ad ſe omēs piter euocauit. Currūt
ad puelle thalamum cuncti cum lumine. ⁊ tan
dem in lecto inueniunt hūc iacentem. Mirant̄
parentes ⁊ ſtupent. Cernunt hoc cuncti qui cō
currerant ⁊ condolent. Interrogat a filio pater
diſcriminis tanti cauſam. reatum ſuum filius
ſilencio cōfitetur. voluit enim vt dixi glorioſus
Iheronimus hanc ſuam ſtulticiam experiri. vt in
poſterum humilior ⁊ aſtucior fieret ad cauend̄
⁊ in prelio ſe tuendum. ⁊ ne amplius exemplo
huiꝰ quis de ſua ſanctitate cōfideret ⁊ ſperet.
Quanto enim maior ineſt homini ſanctitas dū
eſt in mari mundi huiꝰ ꝓcelloſo. ⁊ inimicorum
agminibꝰ pleno in imbecilli carnis nauicula na
uigat: tanto maior inſtet timor ⁊ aſtucia ſe tuē
di. Infinitas peſſimꝰ ille temptator dyabolus
nocendi poſſidet artes. qui incautꝰ ꝑgit. leuiſſi
me capietur. Qui in cunctis timet. ab omnibus
dyabolis hic timetur. Certe plus nil nocet. q̄
ſpreto aliorum cōſilio vt ꝓpria voluntas preci
pit ambulare. Qui ſue tantū voluntati credit ī
cunctis. que facit finem odibilem adueiet. Ma
gnus exēplo iā finito cūctis timor de fragilitate

noſtra maxima. ⁊ de dyabolica calliditate et a
ſtucia nobis omnibus demonſtratur. Magna
et ſpes venie peccatoribus declaratur. Cernẽs nã
q; ſe monachus ſic a dyabolo deluſum ac etiã
in tanta miſeria captiuatum. Protinus ſuffra
gijs glorioſi Iheronimi. cuius ſemꝑ deuotus ex
titerat ſuã miſeriã et culpã vehementiſſimam
recognoſcens. in ſeipſum redijt. ⁊ de eadem pa
terna domo omni retardacõe abiecta lugẽs et
dolens ad fontem penitẽtie ꝯperauit. Deinde
vero in ſuo monaſterio per duos annos in tan
te penitentie ſe aſperitate afflixit. vt foret cor ho
minum inſufficiens cogitare. Et ꝯpleto annoꝝ
duorum ſpacio ante dies modicos ex hoc ſecu
lo feliciter exſpirauit. ¶ Miraculum

VEnerabilis damaſij portueñ epiſcopi p̃
dic ẽceptis litteris aliqua eis inſcripta
corde auido intellexi. que ab eius reuerẽ
tiã nõ obmittam. Rome cardinalis quidã no
mine celeſtin⁹ glorioſi Iheronimi emul⁹ ⁊ detrã
ctor dũ die quodam in ꝯuentu exiſtẽs cardina
liũ more ſolito. ore audaci ⁊ temerario in eũdẽ
iniurie verba ꝓrũpet; dolore ſubito viſceꝝ im
pellẽte ad occulta natuẽ loca ꝓperãs viſceã oĩa
ꝓtin⁹ emanauit. ⁊ añq̃ illinc ẽcedẽt idẽ expira
uit

¶ Miraculũ nõ

ALius quoq;
pſb̃r cardinal' andreas noĩe iſti nõ ſimil'

ſed glorioſi Iheronimi deuotiſſimus atq; cultor
pridie in eadem romana vrbe multis circumſtā
tibus exſpirauit. Qui cū iam in eccleſia eſſet. pa
ctis exequijs. que ſolent fidelium tumulandis
exhiberi corporib9. aſſiſtente ſummo pontifice
cum pene toto clero ⁊ populo romanorum. qui
ad eundem andreā ꝯuenerāt honorādū dum
emiſſis vlulatibus ⁊ crebris gemitibus in fere
tro. cunctis ſtupentib9 ⁊ veluti amentib9 effcis
tamq̄ ſi a ſompni dormicōe excitaretur. mira
biliter exſurrexit. Cumq; a romano pontifice ē
moto de eccleſia maiori beati petri apoſtoli vni
uerſo populo. clauſis q; forib9 interrogaretur.
Intulit hec verba. dum ſtarem dīo examie iu
dicand9. ⁊ iam ꝓpter veſtium ⁊ ciborum quib9
hattenus vſus eram nimiam ſupfluitatem tar
tareis cruciatib9 cōdempnarer. Subito adueni
ens quidam ſole ſplendidior niueq; candidior
quē fuiſſe Iheronimum glorioſū. ad ſe inuicem
referentib9 qui aſtabant. intellexi. ꝑſidenti iudi
ci flexis genibus animā meam corpi iterū ꝯiun
gi porrectis precibus impetrauit. Quib9 finitis
verbis in ictu oculi inde recedens. anima vti cer
nitis corpi eſt coniuncta. Ad hec miratur ſum
m9 pontifex. ⁊ ceteri audientes. fiunt hec nota
populo extra eccleſiā exſpectanti. cōfractis eccle
ſie forib9. protin9 eccleſiam intrāt oēs. magnis

vocibꝰ deū ⁊ glorioſū Iheronimū collaudātes

(m) Multa nos mētis afflictō ¶ Miraculum
cōmouet ⁊ ↄtriſtat· intellecto ꝙ plurimi
epōꝝ deū et dn̄m iħm xp̄m cuiꝰ vicē ge
runt abnegātes· terrenoꝝ quoꝝ deus venē eſt
veſtigiis inherētes· de ſtipendiis pauꝑm de ſan
guine iħu xp̄i delicatiſſimis fercul̄· cū hiſtrioni
bus ⁊ ceteris diuitibꝰ ſuā ventris ꝯplent in glu
uiem· ad feditatē luxurie incitādā· veſtimētoꝝ
qꝫ de die ī diē ſuꝑfluitatibꝫ abutunt̄· de pauꝑibꝫ
quorū mercedē raptā manu latrocinii deuorāt·
fame morientes ⁊ frigore nō curantes. Non certe
nō ep̄i ſed dyaboli. Ep̄os eni aut ſāctiſſimꝰ aut
dyabolicꝰ. Magni certe meriti ſtatꝰ ep̄al̄· ſꝫ pericu
li infiniti· leuiſſimū pcc̄m aliis imputandū gra
uiſſimū ep̄o imputat̄. Pontificis eteni viciū in
ſubditos diffundit̄ ꝑ exemplum. Maiora ꝯcupi
entiꝫ racō magis creſcit. Quot eni ouiū xp̄i vel
negligētia ep̄i vel exemplo in pccō deuiant· de
tot tenetur dn̄o reddē racōnem. Heu q̇d augu
ſtīne ꝑmē dicā. Graue nob̄ ineſt pondꝰ grāuis
ſarcīna. Sꝫ ego debiles hn̄s humeros· heu q̄t
portabo. Sūt certe m̄ āguſtie vndiqꝫ me torquē
tes. Ac dū gues m̄ ꝓmptos caꝰ intuior timoē
maximo ſuccreſcēte ↄtinue affligor ⁊ contriſtor·
Securiꝰ ē ep̄alē ſtatū fugere ꝙ̄ appetē. Lauda
bo certe epiſcopatum tanꝙ̄ vicariatum domini

noſtri ihesu cristi. ſed in illis qui in eo agunt vi
tam militũ terrenoꝝ qui mũdi pompas et glori
am appetunt non collaudo. ymmo eis conſulo
vt eum fugiant quantum poſſunt. Melius certe fuiſ
ſet eis cum terrenis vitam agere terrenoꝝ. quam i
pontificali culmine hec agẽtes. ad infima et pro
fundiora loca inferni decidere. tanto pre ceteris
cruciandi. quanto preceteris plura donaria recepe
runt. Intelligens epõꝝ plurimos pocius nomen
gerere quam eſſenciam. potius lupos rapaces fore
cristi ouium quam paſtores. deſtructores magis eſ
ſe cristi ecclesie quam rectores. qui xpianoꝝ elemo
ſinas depredantes mercedem pauperum. lupinis
faucibus ſuperfluitatibus ciborum et veſtiũ deuo
rant et cõſumunt. Quod abſurdum eſt et ab ho
minabile et deflendum. Hec id circo dixerim vt
talis abhominacõ cunctis gentibus innoteſcat
quatenus ſi deum non metuunt: homines veren
tes ſuis aliqualiter abhominacõibus retardent.
Audiant queſo hii tales epi que narranda p
ponimus et ſaltẽ alioꝝ calamitatibus terreant.

Miraculum

In ſuperioribus egipti partibus in deſerto quodam ab hominibus
pter vite incomoda inhabitabili. quõdã
degebat monachus helyas nomine. antiquiſſi
mus. magne vite ſanctitate radians. qui in vi
ta beatiſſimi Iheronimi eidem familiariſſimus

valde fuit. quem idem btiſſim⁹ Iheronim⁹ huiꝰ ſe zphecie ſpiritū pluries enarrauit. Hic die q̄dam vt plures michi teſtificauerunt monachi vita venerabiles. fideq3 digni. qui ſe hec dixerūt ab eiuſdem ſancti viri ore multotiens paudiſſe ſolitis incumbens oracōib⁹ ſompno repentino adueniente aliq̄ꝑtulum obdormiuit et ecce in viſione quo quidē modo multotiens de⁹ omnipotēs grandia et occulta ſuis fidelib⁹ reſerat ſacramēta. In quodā palacō mire pulchritudinis. in effabilis. et a mortalib⁹ nūq̄ꝑ viſe vt ſibi videbatur erat. Cūq3 p horam p palacium illud huc illucq3 gradiens eius admiraretur pulchritudinē tā vehementem: vidit quoddā p̄parari tribunal a quibuſdam nimie pulchritudinis iuuenibus ſericis. capetis. et veſtibus. auro. gēmis. et multa artificij varietate decoratis. circūquaq3 piete inuoluta. In quo poſtmodum rex quidā maximꝰ et decorus cui⁹ aſpectus tāte erat ſuauitatis. vt nil vellet aliud quis habere. magna virorum ſole lucidiorum comitat⁹ ſocietate veniens ſe poſuit. vt iudicia exercēt. Inter hec cuiuſdā aīa que fuiſſe āthonitanū p̄ſulē ab aliq̄b⁹ ibidē conſiſtētib⁹ poſtmodū intellexit. a neq̄ꝑ ſpiritib3 cathenis igneis vinculis q3 vincta. Inſtar fornacis flāmas erūpens ſulphureas deportata maieſtati regie p̄ntatur. Que p̄uſq̄ꝑ de aliquo interrogaretur

cepit diris vocibus ſe infernalibꝯ manſionibꝯ
digniſſimam acclamare. Hanc inter ceteras ma
xime aſſignans principalem cauſam. quĩ vanis
mundi pompis intentꝯ in conuiuijs. et veſtibꝯ. et
huiuſmodi ſtulticijs delectabatur. Quibꝯ finitis
data per iudicem ſententia. vt penis infernali
bus traderetur. donec corpi iuncta duplices pe
nas imppetuum ſuſtineret. Mox illam ſecum fe
rens omis illa neq̃ ſpũum turba. inde diris cla
moribus receſſerũt. Deinde alterius cuiuſdam
anima quã fuiſſe theodorij ſenatoris fratris p̃
dicti venerabilis damaſij ſupra dicti epĩ ſimili
ter intellexit. ante maieſtatem regiam circum
ſtantibus multis. nequã ſpiritibus eam grauiſ
ſime accuſantibꝯ pñtatur. Cumqꝫ a dyabolis i
longum accuſacõ traheretur. ⁊ nullus eoꝛ aduer
ſo aliqua reſponderet. Vir quidã ſepcies ſole
ſplendidioꝛ ⁊ vt ſibi videbatur pene ceteris a
ſtantibus eminentioꝛ ad regis ſedens dexterã
in pedibus ſe erexit. Quo quidem ſurgente: rex
manu ꝓpria ſilẽtiũ a cunctis fieri imperauit. Tũc
qui ſteterat omnibus opponens accuſantibꝯ.
hunc ſuũ fuiſſe fideliſſimum ⁊ deuotum. ⁊ ei cõ
tinue exhibuiſſe reuerẽtiã ſpecialem. eidẽ mox
loquendi audaciam abſtulit. ⁊ taciturnitatem
omnibus ꝑuocauit. Poſtmodũ is flectens an
te regem genua huic ſuo fideliſſimo veniam et

eternā requiem ſolita pietate ⁊ miſericordia in finita demētiſſime obtinuit elargiri. Ita tñ vt ꝓ cōmiſſis in mūdo flagicijs in purgatorio pur gaētur ſuis precib⁹ vt voluit eſt adeptus. Tūc omis illa nephādoꝝ ſpūum multitudo gemēs ⁊ vlulans de illo loco protinus ſe remouit. Inter uallo autem facto hore vni⁹ Iuuenis quidam pulcherrim⁹ cōcito gradu per palaciū veniens ad huncq; accedens ſe fore dixit a petro paſtōo romanorum eius deuotiſſimo miſſum. quaten⁹ eiuſdem preces exaudiens ſibi impetraē a dño filium dignaretur. Ad hec rex inquit. quod a filio meo Iheronimo petr⁹ poſtulat. certe fiat. Hijs omnibus ſic finitis: ⁊ ſompno illo mox he lyas monachus excitatur. laudes immenſas deo reddens ⁊ Iheronimo glorioſo. Qui diem illum in quo tam miranda viderat prenotans eodem poſtmodum intellexit die ēpm antho nitanum et theodonium ſenatorem ex hoc ſe culo migrāſſe. quo liq̄do pꝫ hec vana ſompnia

Miraculū

Magnā puta nō fuiſſe bas auguſtine kariſſime aliq̄b⁹ admi racōnem inducere. veluti ſi quod nonū et inauditum eis proponeres dum i tuis priſti nis litteris quas ēcepi Iohāni baptiſte ⁊ ceteris apoſtol' Iheronimū ſanctiſſimū equalē in ſan ctitate et gloria racōnib⁹ ſine dubio efficacib⁹

et viſionibus mirificis comprobares. Certe nō
eſt aliqualis ambiguitas veriſſima ⁊ omni fide
⁊ deuocōne digniſſima fore iſta. Nec puto aliq̄
bus eius vitam ſanctiſſimam ⁊ eius tanta pro
digia hominib⁹ inſueta non ignorātibus admi
racōnis aliquid euenire. Sed qm̄ tuc tales fue
runt racōnes ad veritatem huiuſmodi declarā
dum ꝙ meas leuiſſimas ⁊ impitas nunc ill' ap
ponere non deceret. Omnibus omiſſis viſionē
mirabilem. quam venerabilis vir Cirillus eps
alexandri⁹ ſe vidiſſe ſuis ad me plurib⁹ dieb⁹
iam elapſis deſtinatis litteis affirmabat. breui
ter introducam. Poſt obitum beati Iheronimi
glorioſi anno completo in die natiuitatis glorio
ſiſſimi Johānis dn̄i precurſoris expletis laudi
bus matutinis. dum memoratus pontifex. mo
re ſolito in eccleſia ſolus ante altarē eiuſdem p̄
curſoris dn̄i flexis genibus ipſius gloriā et ex
cellentiam multa ſpiritus dulcedine cōtempla
retur: repentino ſompno ibidē aliqualiter ob
dormiuit. et ecce i ecc̄iam vt ſibi videbat' clariſſi
me. binatim quorūdam ſpecioſiſſimorū hoīm
vltra huānam eſtimacōnem tantus alternati
ſuauiſſimos cōtinentiū turba vehementiſſima
mirando ordine veiebat. Deinde binatim omēs
ad altare procedentes ⁊ ibidē flectentes genua
ad ſedendū ſinguli ſe in eccleſia ponebāt. Cūqꝫ

illorum hominum iam eſſ; ecclesia valde plena
poſt omnes viri duo eminencio̅res ceteris in to-
to ſimiles atq; pares infinite ſole ſplēdidio ē̄s
ſtola induti cādidiſſima· auro ⁊ gēmis vndiq;
ineffabiliter rutilantes venientes ecclesiam pi
ter intrauerunt. Ad quorū introitū omnes in
ecclesia reſidentes protinus flexis genib⁹ eiſdē
ſummam reuerentiam perſoluerunt. Tūc duo
illi viri altari ab eiſdem reuerentia exhibita in
duab⁹ cathedris aureis mira lapidum precio
ſorum varietate et pulchritudine decoratis ſi
bi a quibuſdam pulcherrimis iuuenibus pre
patis ambo pariter conſederunt· ⁊ ſic ſilentes
aliq̄ptulū pmāſerunt. Interim facto int eos ſilē
tio· cepit alt illoꝝ duoꝝ alteꝝ impellē ad loquē
dū. Cūq; lōga adinuicē altricacō oriētur. vt q̄s
primo incipet p̄dicare. Ceperūt ſinguli vt Ihe
roim⁹ iohannis cui⁹ erat die illa ſolempnitas
laudes et magnificentias explicaret magnis
vocibus acclamare. Quo vnus illoꝝ ſermonē
mox incipiens laudes beatiſſimi precurſoris
dn̄i tanta loquele dulcedine· tantoq; verborū
ornatu. nec non ⁊ ſententie grauitate contexuit
q̄ fas nō eēt lingue hominum declarare. Finito
itaq; ſermoē illo. alter quem iohem baptiſtā
cuncti qui aderant noiabant· eidem grates re
ferens multiplices. hec circūſtantibus ad eius

gloriam et honorem eſt locutus. Soci⁹ iſte me
us kariſſim⁹ Iheronim⁹ equalis michi in glo
ria. equalis etiam in ſanctitate mearū laudum
eſt hattenus ſeriem proſecut⁹. Idcirco dignū
eſt vt eius laudib⁹ nūc inſiſtam. Hic vere lux ē
eccleſie. tenebras effugans errorꝫ ⁊ cūctos illu
minans homines veritatis claritate cecos. Hic
fons eſt aque ſapientie ſalutaris ad quē ſicien
tes dum accedunt ꝫ largiſſime ſaciātur. Hic ar
bor altiſſima. cuius cacumē celum aſcendit. ſub
cuiu⁹ doctrine frondibus de ſuaui eiuſdem oris
fructu aues celi. ſcilicꝫ homiēs ingenio ſubtilio
res. ⁊ vniuerſa pecora ſcilicꝫ homines parum
intelligentes vberrime ſaciantur. Hic mecū fu
it in ſeculo heremita. ⁊ certe non min⁹ me car
nem abſtinentijs macerauit. Hic mecum vir
go nitidus atqꝫ pur⁹. hic mecum ꝓphetico fuit
ſpiritu illuſtratus. hic mecum doctor extitit vel
tatis. Ego ꝓpter iuſticiam ⁊ veritatem vitā cor
poream dereliqui. Hic ⁊ ſi ſic vitam non amiſit
temporalem. ꝓpter iuſticiam ⁊ doctrine ſue per
ſpicaciſſime veritatem ꝫ temp⁹ ſuū tamen totū
geſſit in ſeculo in martirio afflictionib⁹ et dolo
re. Ego xp̄iane fidei p̄curri nunci⁹. et gentiū in
uitator. hic poſtmodum veniēs eiuſdē extitit
ſuſtentator. ⁊ ab hereticis eandem lacerātibus
defenſator. Ego ſemel in baptiſmate manibus

ꝓprijs xp̄m dn̄m tetigi in iordane. Hic xp̄m nō ſolum manib9 ꝓprijs habuit multociens in altari ſed ꝛ ore ꝓprio mā̄ducauit. Hic michi i ſanctitate p̄ oia eſt equalis. nūc enī ambo eq̄li eterne vite p̄mio inſimul cōgaudentes. Hec et alia multa beato Johāne ꝓſequente que idem ep̄s cyrillus nō potuit memorie totalit̄ ꝯmendare. Jam hora diei prima adueniente eccia3 cuſtos intrās. ep̄m intuitus dormiētem eundē manib9 excitauit. Expgefact9 itaq3 pontifex ſtupore ad miracōne ꝛ gaudio ad modū plení9 que viderat cuſtodi cum lacrimis enarrauit. Deinde illo die miſſam ſollempniſſime celebrās viſionē mirabilē omni populo declarauit.

SVnt ī infinito plura que dici poſſent miracula veriſſima vtilia et miranda. q̄ꝫ ea que in breui hoc opuſculo ſunt in ſcripta. Sed ne prolixitate operis aliq̄t legentib9 tedij oriatur: vno ſolum miraculo quod nōdū expleto menſe in bethleem pactum eſt pfecto huic operi finis erit. Die dominico tranſacto poſt octauas penthecoſtes. omib9 meis ſuffraganeis ep̄is ꝛ multitudine magna tam viroꝝ q̄ꝫ mulieꝝ in ecclesia in qua ſā̄ctiſſimū quieſcit Jheronimi cadauer inſimul congregatis honore ꝛ reuerētia tam debita q̄ꝫ deuota. Primo egomet ſacris indutus veſtibus ad locum

fouee in qua corp⁹ venerandum iacet accedēs
terram cepi effodere ſepulture quatin⁹ ſacratiſ
ſimum corp⁹ inde albatū in tumulo marmoreo
mira pulchritudine vndiqȝ decorato. qđ hac
de causa fuerat fabricatū. Poſtmodum ponē
tur. Cumqȝ iam fuerat fouea vacuata. cunctis
cernentibus. corpus ſacratiſſimū in medio fo
uee tanꝗ͂ in acre nulla parte terram tangens
pmanebat integrum. nec corrupcione aliqua
violatum. Quod inde eleuantes cū odore tam
vehementiſſimo et ſuaui. ꝙ talem olfact⁹ hoīm
nūquam ſenſit. ſic collocauimus in altari. qua
tinus a populo reliquie ſanctiſſime viderentur
Qđ autem illo die me cūctiſqȝ qui aderant aſtā
tibus ſunt pacta miracula glorioſa explicandi
ea nullatenus cōpos eſſem. Ceci enim ſedecim
illas reliquias tangentes facie. viſum protin⁹
receperunt. Tres precipue demoniaci cathenis
vincti in illam eccleſiam plurimoꝝ hoīm mani
bus deportati. ſunt protinus liberati. Mulieris
cuiuſdam vidue paupcule puerulus cui⁹ vni
cus filius in eccleſia fuit pre gencium multitudi
ne ſuffocatus. quem mater inueniens dolens
et lugens. mox in vlnis puerculi cadauer ad fo
ueam in qua ſepultum fuit corpus Jheronimi
glorioſi deferens. eum in foueam proiecit. Hec
dicens verba Sancte Jheronime glorioſe hinc

non recedam donec restituas michi vnicū filiū quem amiſi. Mirabilis certe deus in ſanctis ſuis faciens prodigia inſueta. ſtatim vt terram extincti pueruli corpus tetigit. eidem eſt aīa coniuncta Quidam vir corpus cuiuſdam filij ſui de ſepultura in qua per triduum ſteterat extractum. mox ad foueā illam currens detulit. et illud in foueā ſic proiecit. Qui Juuenis fuit illico vite priſtine reſtitutus

Si mirabilia pene forent miracula que pacta ſūt a mane vſqz ad veſpas. quo quidē tēpore glorioſū Jheronimi cadauer de fouea diſſepultū in altari exītit collocatum. Sed tñ ad hmōi miracula vlterius nō procedā. Vnū quod nocte ſequēti accidit nō ſilebo. Jn hora ſiquidē veſptina corpus illd ſacratiſſimū ī monumēto qd̄ pparauim9 poſuim9. ſʒ mane monumentū vacuū eſt repertum. et corpus ſāctiſſimū fouee priſtine inuenim9 rēſtitutū Quo dum ego plurimū admirarer nocte ſequēti michi dormiēti btūs Jheronim9 apparēs in viſioē plurima michi grādia patefecit. Sʒ inter cetera vba. talia m̄ dixit. Noueris cyrille q corp9 meū de fouea ī q̄ iacet nullaten9 extrahet. quouſqʒ ciuitas iheruſalē ab infidelibꝫ capiet. Quo quidē tpe romā delatū ibidē multo tpe requieſcet. Ad hec expgefcūs q̄ viderā cūctis epis et alijs viris catholicis enarraui qd ā qñ hec eucient alit nō

agnoſco. Si quit vtile aut bonū in hac epiſtola dixi: non meis ſ; glorioſiſſimi Iheronimi meritis imputetur. Si quit vero ſuperfluum inutile et non bonum dixi: ſolum mee inſipientie et negligentie cauſa hoc accidiſſe ab omnibus iudicetur. Mei Auguſtine kariſſime in tuis oracōnibus memor eſto Amen.

Explicit Epiſtola beati Auguſtini doctoris Eximij ad beatum Cyrillum ſecundū Ierosolomitanum Epiſcopum de magnificētijs Eximij doctoris beati Iheronimi preſbiteri.

Incipit Epiſtola beati Iheronimi. Ad Suſānam lapſam.

Puto leuius eſſe crimē. vbi homo peccatum ſuū vltro confitetur. q̄ꝫ vbi celans mala inuitus detegit. et nolens publicat. Quid agis anima. Quid cogitacōnib9 eſtuas. Quid nō irrūpis voce mētis tue. exponēs ardorem. vt aliquod ſolaciū capias. hoc plane hoc erit quaſi remedium qddam egritudinis tue. ſi apto ore. cōceptū digiras ſceleris. Nam vulnus tumidū q̄uis grue. cum fuerit aptū euaporans preſtat refrigeriū paſſioni. Audite qui ꝓpe eſtis. et qui lōge quī timetis deum. et eccia; ei9. Gaudeo cū gaudetis et triſtis

Explicit epistola beati Cirilli secundi Jherosolomitani episcopi ad beatum Augustinum eximium doctorem de gloria beati Jheronimi doctoris egregii

ſum cum lugetis. ſicut ſcriptum eſt. Gaudē cū gaudentibus. flere cum flentib9. Vos inq̄ ap pello qui caritatem criſti veriſſimam retinetis. ⁊ non ſuper iniquitatem gaudetis. ſed pocius i gemiſcitis. Aduertite verba oris mei. ⁊ an hec iuſto ex dolore procedant iudicate. Virgo nobil dei ditata xp̄o. ſapiens erudita. ruit in foueam turpitudinis. concepit dolorem. peperit iniqui tatem. Se perdidit. eccleſiam maculauit. hinc omnis anima criſtiana graue vulnus excepit quia datum eſt ſanctum canibus. et margari te miſſe ſunt ante porcos. A rapidis enim ho minibus nomen laceratum eſt ſanctitatis. Et ab immundis et luteis precioſum conculcatū eſt propoſitum ſanctitatis et caſtitatis. Hinc eſt9 animo meo. Hinc inſanabilis dolor. quia vnū malum bona plurima ſecum trahit. Et vnius anima peccatricis totam lucem pene ob ſcurauit eccleſie. Audite me nunc omnes popu li. et videte dolorem meū. Virgines mee ⁊ Ju uenes mei abierūt in captiuitatē. Vere hec eſt captiuitas vbi aīe pccō captiue ducūtur. Aſſu mam ergo vocem ꝓpheticam ⁊ flebilit dicā. Ad te ꝰ nūc michi ſmo eſt. que caput hoꝝ et cau ſa maloꝝ es. que multiplicit miſera. cū gloria v̄ginitatis nomē etiā pdidiſti. Nephas eſt eni ſuſānam vocaī nō caſtā. nō licꝫ noīari qd̄ nō ē.

Vnde incipiã. Quid primum. Quid vltimũ dicam. Bona cõmemorem q̄ pdidisti. an mala defleam q̄ inuenisti. Eras virgo in paradiſo dei. vtiq3 inter flores ecc̄ie eras ſponſa xp̄i. Tēplũ dñi eras. habitaculum ſpũs ſancti. Et quotiēs dico eras. neceſſe ē tociēs ingemiſcas. quia non es quod fuiſti. Incedebas in eccia tanq̄ columba illa de qua ſcriptum eſt. Pēne columbe deargentate et poſteriora eius in pallore auri. Splēdebas vt argentum. fulgebas. vt aurum. cū ſincera cſciencia pcedebas. Eras tanq̄ ſtella i manu dñi. nullas belli nebulas. nullum. ventum ptimeſcebas. Que iſta ēpente cõuerſio que iſta repentina mutacõ: de dei virgine facta eſt corrupcõ ſathane. De ſponſa criſti ſcortũ execrabile de habitaculo ſpũs ſancti tugulum diaboli. de templo dei. fanum immũdicie. Que incedebas cum fiducia vt columba. nũc lates in tenebroſ vt ſtellio. Que fulgebas. vt aurum ppter virginitatis decorē. nũc vilior facta es q̄ lutum platearum. vt etiã indigno 4 pedibus cõculceris. Que fueras ſtella radiãs in manu dñi. veluti de alto ruens celo. lumē tuum extinctũ eſt. Cõuerſa es in caribdim. ve tibi miſera Iterũ ve que tãta bona ppter pui tpis luxuriam perdidiſti. Quam tibi ſpem apud xp̄m dñm reliquiſti. cuius menbra meretricis feciſti. Quãs te ſpiritus

viſitabit· cum eum repudiaueris. Quis te a co gitationibus quoqꝫ ſordidis longe faciet. Sꝫ veniamus ad humana. vt illa diuina noſcant Quis ſanctorum vel que ſanctarum tibi proxi mare non horret. Aperi oculos ſi potes. erige frontem ſi vales aliquem ſanctorum intueri fi ducialiter. Nonne faciem tuam conſcientie. cō miſſa tamꝙ̄ plumbum inclinant. et deprimūt Nonne tenebre ante oculos et caligo verſabi tur. Nonne timor et tremor animam tuam et menbra tua quaſſabunt. Quid facies coram ca ſtis apoſtolis. Quid facies coram helia ꝗ danie le et tantorum exercitu ꝓphetarum. Quid faci es coram Johanne. Quid facies coram marie et tecle immaculato thoro puritatis. Quid deni qꝫ coram angelis ſanctis. Nonne ſplendore et claritate immaculatoꝝ quaſi fulminibꝰ pcuſſa conbureris. Sꝫ dictura es forſitan. non potui ſu ſtinere. quia carnē fragilē circumferebam. Reſ pondet tibi ſancta eccīa. cū ſuis innumerabilibꝫ ſocijs. Et nos eadē carne fuimꝰ amicti nō tamē plenū ꝓpoſitū caſtitatis nr̄e aut fragilitas car nis potuit mutilare. aut ſeuicia tyrannorum ꝑ varia tormenta deicere. Reuera non poteſt ca ro corrumpi. niſi fuerit mens ante corrupta. Remanebit igitur in crimine anima q̄ carnem ꝑdit in crimine. Sed dicis nolui hoc malum.

ſi paſſa violentiam. Rñdebit tibi illa fortiſſima
ſuſanna. cui9 tu nomen fallaciter baiulas. Ego
inter duos preſbiteros poſita inter duos itaqꝫ
iudices populi. inter ſiluas padiſi ꝯſtituta. vim
ci nõ potui quia nolui. tu ab vno ineptiſſimo a
doleſcente in media ciuitate quõ vim potuiſti p
ferre. niſi quia vltro violari voluiſti. Quis demi
qꝫ tuas voces audiuit. Quis obluctacões ſen
ſit. hoc cui tã certum. plus illatam violentiam
voluiſti detegẽ ſcelus. Si nõ alijs. vel tuis pen̄ti
bus. vel tuis ſororib9 debuiſti. Eſſet enim excu
ſatio felicitatis. eſſet a cõſcientie plena purga
tio. ſi hoſtem pudicicie deduxiſſes in publicum
Sed erubuiſti forſitan. ne te violatã multi cog
noſcerent. Vt quid timuiſti vbi nõ erat timor
Eſto autem pudor ꝓhibuerit. Quid de ſecũda
cõmixtioẽ dices. quid de tercia. quid de frequẽ
ti cõmertio feditatis. Ceſſat iã violentie figmẽ
tum ceſſat ruboris argumentum. Vbi tociens
menbra illa dicata xp̃o celeſti. mecho tuis viſce
ribus poluẽda prebuiſti. horret anim9. mens e
beſcit. cum ad ꝑmum ſceleris puenitur. Nam
et medic9 q̃̃p q̃̃p fortis ſit animo. cum alca9 ſecat
vulnus puto ex pte aliqua ſuſtinebit horrorem
Heu pdita Iã nec intelligis oẽs vias excuſatio
nis penitus excluſas. iam nec ſentis q̃̃p cum tibi
mali in ãia. et in carne nepharia libido cõtulẽit

Non iſtam ɔfuſionē de te. tu⁹ exſpectauerat pa
ter· qui te ſibi ſingularem gloriā ɔputabat. Nō
hūc luctū· ⁊ has lacrimas ex te ſibi naſcituras
crediderat mater· q̄ ꝑtus ſui gemitus ꝑ tuam v̄
ginitatem ſpabat ē quie cōfoueri. Non fratres
tui· non ſorores hoc ex te dedec⁹ exſpectabant·
quos omnes quaſi vno gladio tui ſceleris gra
uiter ſauciaſti. Et ſi fuiſſes quaſi ſorte defuncta
defleſſent te modice ꝓpter deſiderium ꝑentes· ſꝫ
exultaſſent ſuauiter· quia immaculatam ꝑmiſe
rāt virginem· hoſtiam viuā deo ꝓpiciatricē viꝫ
ſuorum delictorum. At nūc plangunt mortuam
viuam· ⁊ non viuam· mortuā vtiqꝫ gloria reſur
rectionis· viuam dedecoris turpitudine. Ingra
tus eſt pater ſuis viſceribus· e quibus ſata es
maledicit mr̄ ſuo vtero· ex q° in hanc lucē infe
liciter ꝓceſſiſti. nec tn̄ modū ſuo dolori īpiunt
niſi hoc plane ſolū videnē ſibi habē ſolaciū· qꝫ
nec te pr̄ ɔpulit· nec mater coegit vt v̄ginitatē
ꝓfitereris. quā vltro ⁊ ꝓpria volūtate profeſſa
es. In tantū tibi miſera non intelligis pondus
in die iudicij creſcere· quia non ſeruaſti quod
vltro ꝓmiſiſti. Quibus ſpinis te ſerpēs ille ne
quiſſimus obligauit· quibus te venenis inter
fecit· ille quī euam decepit vt tanta te cecitate
ꝑcuterꝫ. tantā in te aī tui fecerit obliuionē· nō es
memorata diei ſancti· diei dominice ēſurrectōis

in quo d̃ino altari te obtuliſti. In tãto itaqꝫ ſo
lempni cõuentu eccľie. inter lumina neophitoꝝ
inter candidatos ẽgni celeſtis. quaſi regina re
gi proceſſiſti. Non es memorata. Qualis ad
te die illo facta eſt allocucõ. Aſpice filia. intuere
virgo. quãtus ad ſponſi tui ⁊ dñi gloriam con
uenerit populus. Seruare te oportꝫ fidem quam
ſub tantis teſtibus polliceris. Semp cogita cui
virginitatẽ tuã ſpoſpõderis. facilius te oportꝫ ſan
guinem cum ſpũ fundere. q̃ꝑ pdere caſtitatem
Hĩs tunc in illa die conſecracõis dictis. ⁊ mul
tis ſuper caſtitate preconijs. ſacro velamine te
cta es. vbi omnis populus dotem tuam ſubſcri
bens. non atramẽto. ſꝫ ſpũ. Pater clamauit. A
men. Vincor lacrimis. cũ hec humana conſide
ro exẽpla. pũgor ſtimulꝭ. Nã ſi inter decẽ teſtes
ↄfeſtim ſpõſalibus nupcijs ↄſumatis. quibꝫ femi
na viro cõiuncta mortali. non ſine piculo perpe
trat adulteriũ. quid vbi innumerabiles teſtes
eccľie coram angelis ⁊ exercitibus celi. facta copu
latio ſpũalis p adulterium ſoluitur. Neſcio an
poſſit ei condigna mors an pena cogitari. Dicit
aliquis. melius eſt nubẽ q̃ꝑ vri. hoc dictum ad
non pollicitam ptinet. aut non velatã. Ceterũ
q̃ fuit criſti. ⁊ ſanctum velamen accepit. iã nup
ſit. iam immõrli cõiuncta ẽ viro. ⁊ iam ſi volueit
nubẽ cõi lege ↄnubij adulteriũ ppetrat ancilla

mortis efficitur. Si eſt hoc ita. quid de ea dicen
dum eſt. que et occulta furtiua turpitudine con
ſtupratur. et fingit ſe eſſe quod nō eſt. Sed ad
te iterum redeo. q̄ obliuionem tantorum paſſa
es bonorum. et receptaculum tantorum facta es
malorum. Quomodo tibi i actu illo ignominio
ſo. non veniebat in mentem habitus vilis. pro
ceſſus ad eccleſiā inter virgineos choros. Quo
modo oculos tuos non perſtringebat lux vigili
arum. aures tuas nō penetrabāt ymnoꝝ ſpūa
lium cantus. Mentem tuam nō ventilabat lcō
num celeſtium virtus. Hoc vel maxime clamā
te apoſtolo fugite fornicacōnem. quia omne pec
catum quodcumq; fecerit homo extra corpꝰ eſt
qui aūt fornicatur i corpꝰ ſuū peccat. Et cū dicat
in corpus ſuum peccat. tamen in xpō peccar̄e de
monſtrat. Nam ſubiūgit nō eſtis veſtri. Nam
empti eſtis precio magno. glorificate deum in
corpore veſtro. Iterum inquit fornicacō et omis
immundicia nec nominetur in vobis. ſicut de
cet ſanctos. Et ſepoſita omni adulatione. ſentē
tiam figit Apoſtolus. Hoc inquit ſcitote. intel
ligentes quia omnis fornicator aut immundꝰ
non erit heres in regno criſti et dei. Hec tanta
et terribilia non veniebant tibi in mentem cū
ad illud opus nephariū tua mēbra paterēt. ſ̄
mortifera te obliuio tāq̄ in gurgitē altiſſimum

demergebat. ⁊ tanq̄ captiuam execrabilis libi do ducebat. Nonne vel illum locū tabulis ſeparatum in quo in ecc̄ia ſtabas recordari debuiſti ad quē religioſe ⁊ nobiles matrone certatim currebant. petentes oſcula oris. quia melior et dignior ⁊ ſanctior eras. Nōne vel illa precepta q̄ ſcriptꝰ pies ingerebat recordari debuiſti. diuiſa eſt mulier ⁊ virgo Que non eſt nupta ſollicita eſt q̄ dn̄i ſunt. quō ſit ſancta et corpore et ſpiritu. Nec corpore quidem fornicando. ſpiritu autem virginitatem menciendo. ꝑ nephas ſolet fama ſubſequi ſcem̄. tu autem ad malam famam peruenisti. Nam cum ante trienniū rumor quidā ⁊ ſuſurracō de te fuiſſet. tu ſinceritatē p̄tendebas. vindictam de inimicis tuis in ecc̄ia poſtulabas. Quos eſtus ego ſuſtinui quos pater tuꝰ pro tua pertulit opinione labores. req̄rens ſingulos et aſtringens. vt ad autorem infamie veniremus. Graue enim nobis erat et intollerabile de virgine. vel turpe quid dici. Nec hoc verebaris ne hos ante oculos haberes infeſtos. qui pro tua opinioē laborabant. multū temeraria. multum audax vt te cōſciencia nō terreat. ⁊ ſimulata virginitate putares te etiā deo poſſe non diſplicē. Sed ille qui dixit nichil occultum quod non manifeſtetur. ⁊ vos quidē feciſtis in occculto. ego autem faciā i maifeſto

Jlle qui non mentītur furtiuū ſcelus deduxit in
publicū. ꝛ in conſpectu ſolis hui⁹ tenebraꝝ ope
ra denudauit. Quicquid p̄cedit ſmo crudelior
cucurrerit. cupiēs moderari nō inuenit. Oblita
ergo ꝓpoſitū. oblita pentes. oblita ecciam totā
oblita honorē dignitatis. ꝛ iā pn̄tē terribili in
dicō conplexa es corrupcōnem. ꝛ protuliſti fru
ctum cōfuſionis. finē vero mortem ſeuiſſimam.
ꝛ interitum ſempiternum. Et certe non habes
quod de noſtra negligētia conquerarís. Quod
cumq; enim ad officium ptinet paſtoris. ꝛ tibi
et omnibus nō negatū eſt. Dilectō ſpūalis ad
hibita cōmonē non defuit. Ablata ergo domui
patris vt ſcriptum eſt. ad mōſteriū virginale
tn̄ſiſti. Jnt tot poſita. nō dico tutāda eſſe debu
eras ſi voluiſſes alijs tutelam preſtare. Sz fru
ſtra hec ꝛ alia ſunt ꝓuiſa. Fruſtra ymnum vir
ginitatis expoſui. quo et gloriā ꝓpoſiti ꝛ obſer
uantiā decātares. Seminaui ſec⁹ viā. ſeminaui
in ſpinis. ſeminaui in petroſa. Aut eni ex corde
tuo verba mea demones rapuerūt. aut mal co
gitacōib⁹ ſuffocata ſūt. ꝗ aruerūt nimio ardoē
libidis. heu me vbi putarā edificaē auꝝ argen
tū. lapides p̄ciosos. muēta ſūt ligna fenū ſtipula
mateia arſura. laboraſſe igit me dicā cū ꝓpha.
heu me qꝛ fact⁹ ſū ſicut q̄ colligit ſtipulā i meſſe.
Et q̄de ſi tibi ſoli dāpnū feciſſes eāt q̄de triſticia

ſ forſitan tollerabilis. Nunc vero q̄ꝑtas aīās hoc ſcelere tuo ſauciaſti. Quantas aīas. de ꝓpo ſito tuo penitere feciſti. Quanta etiam labia in fidelium inquinata. viam dn̄i blaſphemando. Apuit in nos gentilitas os ſuum aduerſus ec cleſiam ſanctam. ſynagoga iudeoꝝ ꝓpter tuū dedecus exultauit. Quid ſi is qui vnum ſcanda liſauerit mola circumligari ⁊ precipitari debet in mari. Quid de te pronuncias. p cuius ſcelus omnis anima ſauciata eſt. nomen dn̄i in genti bus blaſphematum eſt. Nonne quotiens dicit̄ O virgines. tibi cumulus iniquitatis accreſcit Iaces ecce vulnerata. iaces ecce proſtrata. Cu pio prodeſſe. ſed ſubuenire non poſſum. quia totum caput in dolore cor in meſticia. a pedibus vſq; ad caput. ſicut ait yſaias Nō ē malagma imponere. Infirmitas tua omē humane medi cine excluſit auxilium. Iterum et poſt hec inq̄t Conuertere ad me. nōq̄t nō eſt ēſina ī galaad aut medicus non eſt ibi. Quare nō aſcendit ſa nitas filie. populi mei. hec vtiq; dicta ſapientia ſapientibus hec ſentētia dei ad penitentiam vo cat peccōres. Penitudo eſt neceſſaria. neceſſaia eſt penitentia. q̄ aut equet crimina. aut certe ex cedat. Inde ergo ſi ſimplex pcēm hoc adulterij eſt. an duplex ſit. per illam necem q̄ facta eſt i occulto. Secundo penitentia non verbo agēda ē

ſed actu. Hec autem ſic agitur. ſi tibi preponas ante oculos dñi. q̄tam gloriam perdideris. et de quo libro vite nomen tuum deletum eſt. et ſi te iam poſitam credas xpe illas tenebras exteriores. vbi eſt fletus oculoꝝ et ſtridor dētium. nec aliud remedium eſſe cognoſcas poſt tunicam baptiſmi. q̄ penitentie ſolacium. Quātā vis afflictionem. quantum vis laborem et indecorem eris cōtenta dummodo ab eternalibꝰ penis liberis. Ergo hec tecum cogitans. et mēte cōgrediēs facti tui ipſa iudex eſto crudelior. In primis omnis cura vite huius intermittenda eſt tibi. Qua ſi mortuam te exiſtimās. ſicut es. quomodo poſſis reuiuiſcere cogita. Deinde lugubris tibi accipienda eſt veſtis. et mens et menbra ſingula digna caſtigacōne punienda. Amputentur crines. qui p vanam occaſionem luxurie preſtiterunt. defleant oculi lacrimis. qui maſculum nō ſimpliciter aſpexerūt. Palleſcat facies q̄ quondam rubuit impudice. totū demꝗ corpꝰ incuria et ieiuniis macerētur. Cinere ſparſo. et apto ciliſio perhorreſcat. quia male ſibi de pulchritudine placuit. Cor vero ſit liquens tamq̄ cera. Ieiuniis illicitans ſeipſum. quae ſit ab inimico ſubuerſum. Senſus autem crucietur. quia in menbris corporis dum haberet dominacōnē malum geſſit imperium. Talis vita talis actio

ſi fuerit pſeuerans dꝫ ſpare. et ſi non gloriã cer
te pene vacacõnem. dicit enim domin⁹. Conuer
timini ad me. ꝛ cõuertar ad vos. ſicut ꝯuerſus
dauid iuſtificat⁹. Sicut nyniue peccatrix illa ci
uitas. incumbentium ſibi euaſit interitũ pccõꝝ.
Sed tu q̄ iam ingreſſa es cognomine penitentie
vſqꝫ ad exitum vite inſiſte. miſera fortiter here
tanq̄ꝫ naufragus tabule ſperãs te ꝑ ipam poſ
ſe de profundo criminum liberari. Inhere peni
tentie vſqꝫ ad exitum vite. Nec tibi preſumas
ab humano die poſſe veniam dari. quia decipit
te. quicũqꝫ hoc tibi voluerit polliceri. Nuc enī
ꝓprie in dn̄o peccas ab ipſo ſolo quē remediũ
De te autē q̄d dicã. fili ſerpētis miniſter diaboli
violator templi dei. qui ĩ vno ſcelē duo criminã
ꝑpetraſti. et adulteriũ vtiqꝫ et ſacrilegiũ. Pla
ne vbi vas xp̄o oblatum dn̄o dedicatum. demē
ti temeritate polluiſti. ſicut balthaſar rex ille
pſarum. quia in vaſis dn̄i q̄ de templo iheruſa
lem fuerant ſublata bibē cum ſuis amicis et cõ
cubinis vſurpauerat. ipa nocte manu angeli ꝑ
cuſſus crudeli morte punitus eſt. Quid de te ar
bitraris ꝑdite ꝑiter ꝛ ꝑiture: quia vas racõna
bile ꝯſecratum xp̄o. ſanctificatum a criſto. teme
rarie impietatis polluiſti ſacrilegio. Et tu ꝓpo
ſiti immemor dei tui cõtemptor. meli⁹ fuerat te
omnino nõ fuiſſe natum. q̄ꝫ ſibi iehenna ꝓpriũ

filium vendicaret. Licʒ a te dura ↄſciencia ſcele
ris agat. p diuerſa precipitem. fugit eni impi9
nemine pſequēte. tñ nequit a paſtore etiã oĩi
morbide vel moriture medicaminis denegatum
ſit. Do cõſiliũ. p̄care vltro carcerē pnie. obruas
cathenis viſcera aie tue. gemitu ieiunĳſqʒ deſe
uiens. ſanctorum petas auxilium. iaceas ſub pe
dibus clericorum. vt non tibi p cor impenitens
theſaurizes iram in die ire. et reuelacõis iuſti
iudicĳ dei. qui reddet ſingulis ſcd̃m facta ſua.
Nec te in eorum numero conſtituas quos lugʒ
Apoſtolus paul9 qui ante peccauerũt inquit a
non egerunt pniam. ſup immundicias et forni
cacõibus a libidinibus q̄ geſſerunt. Nec tibi
de multitudine peccancium ſimiliũ blãdiaris a
dicas. nõ ſol9 hoc egi. multos habeo ſocios ſʒ
recogita. qȝ multitudo ſocioꝝ impunitatem cri
minum non facit. Nam ſodoma et gomorra in
totis quinqʒ ciuitatibus innumerabiles vtiqʒ
hitantes. a omẽs piter q̂ libidinoſe tractauerẽt
corpa ſua. ymbrib9 igneis cõplagati ſunt. So
l9 aũt loth de illo inhitabili effugit incẽdio qui
ſe ab illa turpitudine p̄ſtiterat alienũ. Exclude
ḡ vel nũc infelix de corde tuo. blãdimĩta ꝑpẽtis.
a luctu a fletib9 ↄtinuis dũ in corpe tuo immũ
do aĩa illa tenebroſa v̊ſat̃ ẽmediũ tibi in die ne
ceſſitatis acq̊re. ſp ante oculos hñs aplĩ ſniam

quia omnes nos manifeſtari oportz ante tribu-
nal xpi· vt referat vnuſquiſqȝ ꝓpria corporis ſe-
cūdum ꝙ geſſit ſiue bonū ſiue malum..
Quis conſolabit᷑ te virgo filia ſyon·quia mag-
ficata eſt ſicut mare cōtricō tua. Effunde ſicut a-
quā cor tuum contra faciem dn̄i. extolle ad eū
manus tuas· ꝓ remedio pccōrum tuoꝝ·accipe
igitur lamentū. Et primū quidem nullo die int-
mittatur pſalm⁹·quī ſine ocio cantand⁹ eſt et
vſqȝ ad verſiculum. Cor cōtritum ⁊ humiliatū
deus nō ſpnit·cum lacrimis gemituqȝ pcurre.
Inſuper hanc etiā lamentacōnem non ſine cō-
punctōne cordis in conſpectu diei iudicij infun-
de. Quis dabit capiti meo aquā et oculis meis
fontem vt defleā vulnera anime mee. Receſſit
ſonus ymnoꝝ et leticia pſalmorum et ſucceſſit
ſtridor dencium ⁊ fletus oculorum. Obmutui et
humiliata ſum·⁊ ſilui a bonis et dolor meus per
ſingulos dies renouatur· Concaluit cor meum
intra me·et in meditacōe mea exardeſcet ignis
Tremor ⁊ timor venit ſup me·⁊ cōtexerunt me
tenebre. Abiſſus circumdedit me·poſtremo de-
merſit caput meū in fiſſura inferni. Heu me ꝗꝛ
facta ſum ſicut gomorra. Quis miſerebit᷑ cine-
rum meoꝝ. Duri⁹ offendi ꝙ̄ ſodoma·qꝛ legem
neſciens illa deliquit·ego accepta gracia pecca-
ui in dn̄o·quem ꝓpiciatorem habui·⁊ perhenni

iniquitate offendi. O q̄ꝑ acerbꝰ fructꝰ luxurie. amarior felle. crudelior gladio. Quō facta ſum in deſolacōe. ſubito defeci. perij ꝓpter iniquitatē meā. velut ſompniū exurgentiū deo. in ciuitate dn̄i nulla facta eſt ymago mea. Deletū eſt de libro nomen meū. facta ſum ſicut noctua in domicilio ſicut paſſer vnicꝰ ſup tectū. Lugete mōtes ⁊ colles. lugete me beſtie ſiluaꝝ. reptilia terre. ⁊ celi volucres. Nā vos beate fere quibꝰ nullus metus de inferis. nec pena crudel' tartari. q̄ꝛ habētes ſenſū deliquimꝰ. Memēto dn̄e q̄ꝛ puluis ſumus. vide humilitatē meā ⁊ laborē meū. ⁊ dimitte oīa pccā mea. Tuꝰ ſmo verꝰ. tua promiſſio. Nolo inquit mortē pctōris. tm̄ cōuertat' et viuat. Ad te deus meꝰ ꝯuerſio mea. q̄ꝛ ſolus potes renouaē oīa. ⁊ ab inferis aīas ēuocas. Tu ſoluis ꝯpeditos tu eliſos erigis. mortuos ſuſcitas. Erraui ſicut ouis ꝑdita quē famulā tuā ne lupꝰ crudel' glutiat. Nec in inferno erit cōfeſſio Sordidatā nō aſpneris me. in ira tua dn̄e ſufferā q̄ꝛ peccaui tibi. Crudelitate dn̄e iuſtifices cauſam pnie cōfeſſiōis pſeuerātiā tribue. ne me induret deceptor. Michi grām ꝑſtari de tuo fonte cupio. ⁊ ineternū tibi adherē dn̄e deꝰ meꝰ.

Explicit Epiſtola Glorioſi Iheronimi. Ad ſuſannam lapſam.

Incipit Epiſtola ſcī Jheronimi ad Elyodoꝝ

q Uanto ſtudio ⁊ amore contenderim. vt
pìter in heremo moraremur cōſciū mu
tue caritatis tue pectus agnoſcit. Quibꝫ
lamētis. quo dolore. quo gemitu te abeuntem
ꝓſecutus ſim. Iſte quoqꝫ littere teſtes ſunt. q̄s
lacrimis cernis interlitas. Verum tu quaſi p
uulus delicatus cōtemptum rogantis ꝑ blandi
menta fouiſti. Et ego incautus quid tūc agerē
neſciebam. Tacerem? Sed quod ardenter vo
lebam moderate diſſimilare non poterā. Impē
ſius obſecrarem? ſꝫ audire nolebas. quia ſimili
ter nō amabas. Quod vnū potuit ſpreta cari
tas fecit. quem pn̄tem retinere nō valuit. q̄rit
abſentem. Quō igitur ⁊ tu ipſe. abiens poſtula
ras vt tibi poſtea q̄ꝑ ad deſerta migraſſem inui
tatoria ſcripta trāſmitterē. ⁊ ego me facturum
ꝓmiſeram. inuito iam ꝓpera. Nolo priſtinarū
neceſſitatū recorderis. nudos amat hēmus. No
lo te antique pegrinacōis terreat difficultas.
Qui in criſto credis ⁊ eius crede ſermonibus.
Querite primū regnum dei. et hec oīa apponent
vobis. non tibi pera ſumenda. nō virga eſt. Af
fatim diues eſt qui cum xpō pauꝑ eſt. Sꝫ quid
ago? Rurſus improuidus obſecto. abeant pre
ces. blandimenta diſcedant. debet amor leſus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iraſci. Qui rogantem contempſeras: forſitā audi
as obiurgantem. Quid agis in paterna domo
delicate miles vbi vallum. vbi foſſa. vbi hyē
ps acta ſub pellibus. Ecce de celo tuba canit. ec
ce cum nubibꝰ bellaturꝰ orbem imꝑator arma
tus egreditur. ecce bis acutꝰ gladius ex ore re
gis ꝓcedens. obuia queqȝ metit. ⁊ tu michi de
cubiculo ad aciem. tu de vmbra egrederis ad ſo
lem. Corpꝰ aſſuetū tunica. lorice onus nō fert.
Caput oꝑtum lintheo galeam recuſat. Mollē
ocio manum durus exaſperat capulus. audi
edictum regis tui. Qui mecum non eſt contra
me eſt. et qui mecum non colligit ſpargit. Re
cordare tyrocinij tui diem. quo criſto in baptiſ
mate conſepultus in ſacramēti verba iuraſti.
pro nomine eius non te matri parciturum eſſe
non patri. Ecce aduerſarius in pectore tuo. cri
ſtum conatur occidere. ecce donatiuum quod
meditaturꝰ acceperas hoſtilia caſtra ſuſpirant.
Licet paruulus ex collo pendeat nepos. licet
ſparſo crine ⁊ ſciſſis veſtibus. vbera quibus te
nutrierat mater oſtentat. licet in limite pater
iaceat. per calcato parge patre. ſiccis oculis
ad vexillum crucis paruola. ſolum pietatis
genus eſt in hac re eē crudelē. Veniet veniet
dies poſtea q̄ victor reuertaris in patriā. quo
iheroſolimā celeſtē. vir fortis coronatꝰ incedas

Tunc municipatum cum paulo capies tunc et parentib9 tuis eiuſdem ciuitatis ius petes. tūc et pro me orabis qui vt vinceres in citaui. Ne q3 vero neſcio. qua te nūc dicas cōpede ꝓpediri Nō ē nobis ferreū pect9. nō dura precordia. nō ex filice natos. hyrcane nutriere tygrides. Et nos p iſta trāſiuim9. Nunc tibi blandis vidua ſoror heret lacertis. Nunc illi cum quib9 adole uiſti vernaculi aiunt. Cui nos ſeruituros relin quis. Nunc et gerula quondam iam an9. et nu trici9 ſecūd9 poſt naturalē pietatē paē damitat moritur9. Expecta pauliſper et ſepeli. forſitan et la xis vberum pellibus. arata rugis fronte ātiquū referens. māma lac dare cōgeminet. dicant et ſi volunt gramatici. In te omīs domus reclina ta recumbit. facile rūpit hec vincula amor xp̄i et timor gehenne. At contra ſcriptura precipit parentibus obſequendum. Sed quicūq3 eos ſu pra xp̄m amat perdit animam ſuam. Gladiū te net hoſtis vt me pimat. et ego de matris lacri mis cogitabo3. ꝓpter patrem miliciam deſeram cui ſepulturam xp̄i cauſa nō debeo quā etiā om nibus ei9 cauſa debeo. dn̄o paſſuro timide con ſulens petr9 fuit ſcandalū. paulus retinentib3 ſe fratribus ne Iheroſolimā pgeret reſpondit Quid facitis plorātes et cōturbantes cor meū. Ego enī nō ſolū ligari. ſ3 et mori in Iheroſolimā

ſum patus ꝓ noīe dn̄i noſtri ihesu xp̄i. Aries i
ſte pietatis quo fides quatit̄. euangelij retinē
d⁹eſt muro. Mater mea ⁊ fratres mei hij ſūt
qui faciunt volūtatē patris mei qui in celis eſt
Si credūt in criſto faueāt michi ꝓ ei⁹ nomine
pugnaturo. Si nō credūt mortui ſepeliant moꝛ
tuos ſuos. Sꝫ hoc ais in martirio. Erras frater
erras. ſi putas vnq̄ xp̄ianum pſecucōnem nō
pati. Et tūc maxime oppugnaris. ſi te oppugna
re neſcis. Aduerſari⁹ noſter tāq̄ leo rugiens
circuit q̄rens quē deuoꝛet. et tu pacem putas.
Sedet in inſidijs cū diuitibus in occultis vt inf
ficiat innocentem. oculi ei⁹ in paupem reſpici
unt. Inſidiatur in occulto ſicut leo in ſpelunca
ſua. Inſidiat̄ vt rapiat paupem. ⁊ tu frondoſe
arboꝛis tect⁹ vmbraculo molles ſonos futura
p̄da carpis; inde me pſequit̄ luxuria. inde aua
ricia conatur irrūpe. inde venter meus vult mi
chi deus eſſe ꝓ xp̄o. Conpellit libido vt habi
tātem i me ſpm̄ ſanctū fugē. vt tēplū ei⁹ violē
Perſequitur me inq̄ hoſtis cui nomiā mille. et
mille nocēdi artes. ⁊ ego infelix victoꝛē me pu
tabo. dū capioꝛ. Nolo frater kmē. examinato
pondere delictoꝝ minoꝛa ydolatrie arbitreis cri
mina eē que diximꝰ. Immo apoſtoli diſce ſniā
q̄ ayt hoc eni ſcitote intelligentes. Quia omnis
foꝛnicatoꝛ aut immūd⁹. ā auar⁹. aut fraudatoꝛ.

q̄d eſt ydolatria. non habet hereditatem in re
gno xp̄i et dei. Et ꝙ quā gnāliter aduerſus deū
ſapiat quicq̄d dyaboli ⁊ q̄d diaboli ē ydolatrie
ſit cui oīa ydola mācipātur. tn̄ ⁊ i alio loco ſpeci
aſi nominatiq; determinat dicēs. Mortificate mē
bra veſtra q̄ ſunt ſup terram. deponētes fornica
cōnem et inmundiciam. ⁊ cōcupiſcentiam ma
lam. et cupiditatem ⁊ auariciā q̄ ſunt ydolorū
ſeruitus. ꝓpter que venit ira dei. Non eſt tantū
in eo ſeruitus ydolis. ſi quis duobus digitulis
thura cōprehenſa in buſtū are iaciat. aut hau
ſtum patere poculo fundat merum. Neg; aua
riciam eſſe ydolatriam. q̄ poteſt triginta argen
teis dn̄m venditum appellare iuſticiam. Neget
ſacrilegium eſſe. qui in libidine ſedet. qui men
bra xp̄i ⁊ hoſtiam viuā placentē deo cū publica
rum libidinū victimis nepharia colluuioē vio
lauit. Non fateatur fraudē ydolatriam eſſe. ſit
ſimilis eoꝝ. qui in actib9 apl̄oꝝ ex patrimoio
ſuo partem precij reſeruantes p̄nti periere vin
dicta. Animaduerte frater. non tibi licet quīt
ꝙ de tuis habē rb9. Omnis inquit dn̄s qui nō
renunciaueit omnibus q̄ poſſidet. nō poteſt me
us eē diſcipulus. Cur timido animo xp̄ian9 es
Reſpice cum petro relictum rethe. Reſpice fur
gentem de theolonio publicanum. ſtatim apo
ſtolū. Filius hominis nō hab; vbi caput ſuum

reclinet ⁊ tu amplas portic9 et ingentia tectorū
ſpacia metiris: hereditatem exſpectas ſeculi co
heres xpi Interpretarē vocabulū monachi. hoc
eſt nomen tuum. Quid facis in turba. qui ſol9
es. Et hec ego non integra rate vel mercib3 nec
quaſi ignar9 fluctuum ⁊ indoctus nauta p̄mo
neo ſed quaſi nup naufragio eiectus in litus ti
mida nauigaturis voce denūtio. In illo eſtu ca
ribdis luxurie. ſalutem vorat. ibi ore virgineo
ad impudicitie pꝑtranda naufragia ſcillaceū
renitens blanditur libido. hic barbarum litus
hic dyabol9 pirata cū ſocijs portat vincula ca
piendis. Nolite credē nolite eſſe ſecuri. licet in
morem ſtagni fuſum equor arrideat. licet vix ſū
ma elementi iacentis ſpū terga criſpētur. Ma
gnos hic campus montes habet. int9 incluſos
Int9 ē piculū. int9 ē hoſtis. Adducite expedite
rudētes. vela ſuſpendite. crucis autēna figat in
frontib9. Trāquillitas iſta tēpeſtas eſt. Quid
ergo. Quicūq3 in ciuitate ſunt. xpiani non ſunt
Non eſt tibi eadē cauſa q̄ ceteris. dn̄m auſculta
dicentē. Si vis pfect9 eē vade ⁊ vende oia tua ⁊
da paupib9 ⁊ veni ſequē me. Tu aūt pfectū te
eſſe pollicit9 es. nā cū derelicta domo milicia ca
ſtraſſes. te ꝓpt regnū celoꝝ Et q̄d aliud q̄ pfcā3
ſecut9 es vitā. Perfcūs aūt ſu9 xpi nl pt xpm
hab3. aut ſi preter xpm habet pfectus non eſt.

Et ſi pfectus nō eſt cum ſe pfectum fore deo pol
licitus eſt ante· mentitus eſt. Os autem quod
mentitur occidit animam. Igitur vt ɔcludā. ſi p
fectus es cur bona paterna deſideras. Si pfect9
non es· dn̄m fefelliſti. Diuinis euangeliū voci
bus tonat. Non poteſtis duob9 dn̄is ſeruirē. Et
audet quiſq̄ xp̄m mendacē facere· mām̄one et
dn̄o ſeruiēdo; vociferatur ille ſepe. Si quis vult
poſt me venire abneg; ſemetipſum et tollat cru
cem ſuam et ſequatur me· et ego onuſtus auro ar
bitror me criſtum ſequi. Qui dicit ſe in criſtum
credere· debet quō ille ambulauit et ipſe ambu
lare. Quid ſi michil habes vt reſponſurum ſcio
cur tam bene paratus ad bella nō militas· niſi
forte in patria tua te arbitraris hoc facere poſ
ſe· cum in ſua dn̄s ſigna non fecerit. Sed cur ſp
nis id quod dicitur. Cum autoritate ſume rati
onem. Nemo pp̄ha in ſua patria habet hono
rem. Non quero inquies honorē. ſufficit michi
cōſcientia mea. Neq; dn̄s querebat honorem
quippe qui ne a turbis rex ɔſtitueretur aufugit
Sed vbi honor non eſt ibi ɔtempt9 eſt. Vbi ve
ro contemptus ibi frequenter iniuria. Vbi ve
ro iniuria ibi et indignatio. Vbi indignacō ibi
quies nulla. Vbi quies non eſt ibi mens a p̄po
ſito ſepe deicitur. Vbi autem p inquietudinem
aliquid aufertur ex ſtudio· min9 fit ab eo quod

tollitur. Et vbi minꝰ eſt pfectū non poteſt dici
Ex hac ſupputacōne illa ſumma naſcit᷑. Mona
chum in ſua patria pfectum eſſe non poſſe. Per
fectum autem eē nolle. delinquē eſt. Sed de hoc
gradu pulſus ꝓuolabis ad clericos. An de hiis
audeam aliquid dicē. qui certe in ſuis vrbibus
cōmorantur. Abſit vt de hiis quitꝗ̄ ſiniſtrū lo
quar qui apoſtolico gradui ſuccedētes. criſti cor
pus ſacro ore conficiunt p quos nos etiam cri
ſtiani ſumus qui claues regni celorum haben
tes. quodāmō an̄ iudicij diē iudicāt. q̄ ſpōſam
dn̄i ſobria caſtitate ꝯſeruāt. Sȝ alia. vt an̄ pſ̄tri
xi mōchi cā eſt. alia clericoꝝ ē. Clerici oues pa
ſcūt. ego paſcor. Illi de altario viuūt. michi q̄ſi
infructuoſe arbori ſecuis ponit᷑ ad radicē. ſi mu
nus ad altare non defero. Nec poſſum obtendē
pauptatem. cū in euangelio anu viduā. duo q̄
ſola ſibi ſuperāt era mittētem laudauit dn̄s.
Michi āte pſ̄brm ſedere nō licȝ. illi ſi peccauero
licȝ me tradere ſathane in interitum carnis. vt
ſpiritus ſaluus fiat. Et in veteri quidem lege q̄
cumqȝ ſacerdotibus non obtemperaſſet. aut ex
tra caſtra poſitus lapidabat᷑ a populo aut gla
dio ceruice ſbiecta ꝯtēptū expiabat cruore Nūc
vero inobediēs ſpūali mucroē trūcatur. aut eie
ctꝰ de eccīa rabido demonū ore decerpit᷑. Quid ſi
te q̄ȝ ad eūdē ordiēȝ pia frm̄ blādimēta ſollicitāt

gaudebo de aſcenſu·timebo de lapſu.Qui epiſco
patum deſiderat bonũ opus deſiderat.Scimus
iſta·ſꝫ iunge quod ſequitur.Oportꝫ autẽ hmõi
irreprehenſibilem eſſe·vniꝰ vxois virum·ſobri
um·pudicum·prudentẽ·ornatum.hoſpitalem·
docilem·non vinolentum·nõ percuſſorem·nõ bi
linguem·ſꝫ modeſtum non litigioſum.Et ceteris
de eo que ſequũtur explicitis nõ minorem in ter
cio gradu adhibuit diligenciam dicens.Dya
cones ſimiliter pudicos nõ bilingues non mul
to vino deditos·nõ turpi lucro deditos.haben
tes miſterium fidei in cõſciencia pura.Et hij au
tem ꝓbẽtur primũ·ꝛ ſic miniſtrent·nullum cri
men habentes.Ve illi homini qui veſtem non
habẽs nupcialem ingreditur ad cenam.Nichil
ſupereſt niſi vt ſtatim audiat.Amice quõ huc
intraſti.et illo obmuteſcente dicat̃ miniſtris.
ligate illum pedibus ꝛ manibus·ꝛ mittite i te
nebras exteriores·ibi erit fletus·ꝛ ſtridor den
cium.Ve illi qui acceptum talentũ in ſudario
ligans·ceteris lucra facientibus id tantum qḋ
acceperat reſeruauit.illico indignãtis dñi clamo
re ferietur.Serue nequã quare non dediſti pe
cuniam meam ad menſam·et ego veniẽs cum
vſuris exigiſſem·quod meũ eſt.id eſt depoſuiſ
ſes ad altarẽ quod ferre non poteras·dum eni
tu ignauus negociator·denarium tenes alteriꝰ

locum qui pecūniam duplicare poterat occupā
ſti. Quamobrem ſicut qui bene miniſtrat. bonū
opus ſibi acquirit ita qui indigne ad calicē do
mini accedit. reus erit dominici corporis ꝛ ſāgui
nis. Nō omēs ep̄i ep̄i ſunt. Attendis petrum. ſꝫ
et iudam conſidera. Et ſtephanū ſuſpicis. ſed
ꝛ nycolaum reſpice. quē dn̄s in apocalipſi ſua
dampnat ſententia. qui tā turpia et nefanda
conmentatus eſt. vt neophitarum hereſis ex il
la radice naſceretur. Probet ſe vnuſquiſqꝫ. ꝛ ſic
accedat. Nō facit eccl'iaſtica dignitas xp̄ianum
Cornelius centurio adhuc ethnicus. dono ſan
cti ſpiritus mūdatur. p̄ſbiteros daniel puer iu
dicat. Amos ruboꝝ mora diſtringēs repente ꝓ
pheta eſt. Dauid paſtor eligit' in regem. minimū
diſcipulū amat ihesus plurimū. Inferiꝰ frat' ac
cumbe. vt minore veniēte surſū iubearis aſcen
dere. ſup quē dn̄s requieſcit niſi ſuper humilem
et quietum et trementem verba ſua. Cui plus
creditur. plus ab eo exigitur. Potentes potent'
tormenta patientur. Nec ſibi quiſqꝫ de corporis
caſtitate tantummodo ſupplaudat. Cum omne
verbum ocioſum quodcumqꝫ locuti fuerint ho
mines reddituri ſint pro eo racōnem in die Iu
dicij. Cum etiam conuicium in fratrem homicī
dij ſit reatus. Non eſt facile ſtare in loco pauli
petri tenere gradum iam cum criſto regnantiū

Caue ne forte veniat āgel⁹ q̄ ſcindat velū tēpli
tui. q̄ cādelabꝝ tuū de loco moueat. Edificatur⁹
turrim futuꝛ opis ſūpt⁹ ſuppura. Infatuatū ſal
ad n̄l eſt vtile n̄ vt ꝓiciat foras ⁊ a porcis ↄcul
cet. Monach⁹ ſi ceciderit rogabit ꝓ eo ſacerdos
Pro ſacerdotis lapſu. q̄s rogatur⁹ eſt. Sꝫ qm̄ a
ſcopuloſ locis enauigauit oīo. ⁊ int̄ cauas ſpu
meis fluctibꝫ cautes fr̄gil' ī altū cymba ꝓceſſit
Expādenda vela ſūt vētis. et queſtionū ſcopul'
tñſua datis. letaciū moē nautaꝝ epylogi celeu
ma cātand' ē. O deſertū floꝛib⁹ vernās xp̄i. O ſo
litudo in q̄ illi naſcunt̄ lapides. de q̄b⁹ in apocali
pſi ciuitas mḡni ꝛ̄egis ↄſtruit̄. O hēm⁹ familiar
us deo gaudēs. Quid agis frat̄ in ſeculo. q̄ ma
ior es mūdo. Quādiu te tectoꝝ vmbre p̄mūt q̄
diu fumoſaꝝ vrbiū carcer includit. Crede m̄ ne
ſcio q̄d pl⁹ lucis aſpicō. libet ſarcina carnis ab
iecta. ad puꝝ etheris euolaē fulgorē. Pauptatē
times. ſꝫ paupes btōs xp̄s appellat. laboꝛē tercis
Sꝫ nemo adletha ſine ſudoꝛib⁹ coronat̄. De cibo
cogitas. ſꝫ fides famē nō timꝫ. Sup̄ nudā humū
metuis excſa ieiunijs mēbr̄ collidē ſꝫ caput tuū
xp̄⁹ ē. Infinita hēmi vaſtitas terret. Sꝫ tu padi
ſum mēte deābula. Quotienſcūqꝫ illuc mēte cō
ſcenderis. tociēs ī hēmo nō eris. Scabra ſine bal
neis attrahit̄ cutis. ſꝫ q̄ ī xp̄o ſemel lot⁹ ē. nō illi
neccē ē iteꝝ lauari. Et ut breuiter ad cūcta audias

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

aplm tr̄ndentē. Non ſunt inquit cōdigne paſſiones huiꝰ temporis ad ſupuenturā gloriā q̄ reuelabitur in nobis. Satis delicatꝰ es frat. ſi a hic vis gaudē cū ſeculo. a poſtea regnaē cū xp̄o. veniet et veniet dies illa. qua corruptiuū hoc a mortale induat incorrupcōnē. a immortalitatē. Beatus ſuus quē dn̄s inueneit vigilātem. Tūc ad vocē tube pauebit terra cū popul tu gaudebis Judicaturo dn̄o lugubri ore mundꝰ immugiet. Et tribus ad tribū pectora ferieēt. Potētiſſimi quōdā reges nudo latē palpitabūt. Et exhibebit cū prole ſua venꝰ. Tunc ignitꝰ iupit adducet. Et cū ſuis ſtultꝰ plato diſcipul. tūc ariſtotil argumēta nō pderūt. Tūc tu ruſticanꝰ a paup exultab. ridebis a dices. ecce crucifixꝰ deꝰ meꝰ. ecce iudex. qui obuolutꝰ pānis in p̄ſepio vagijt hic eſt ille fabri a q̄ſtuarij filiꝰ. hic q̄ mats geſtatꝰ ſinu. hoiez deꝰ fugit i egiptū. hic veſtitꝰ coccino hic ſentibꝰ coronatꝰ. hic magꝰ demoniū hn̄s a ſamarites. Cerne manꝰ iudee quas fixeras. Cerne latꝰ romane qd fođeras. videte corpꝰ an idē ſit corpus. qd dicebatis clā nocte ſuſtuliſſe diſcipulos. vt tibi hec frater dicerē cōpulit me tua dilectio. vt hijs intereſſe cōtingat. quibꝫ nūc labor durus eſt.

Explicit Epiſtola ſācti Jheroimi. Ad Elyodoꝝ

LANDES- UND STADT-BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

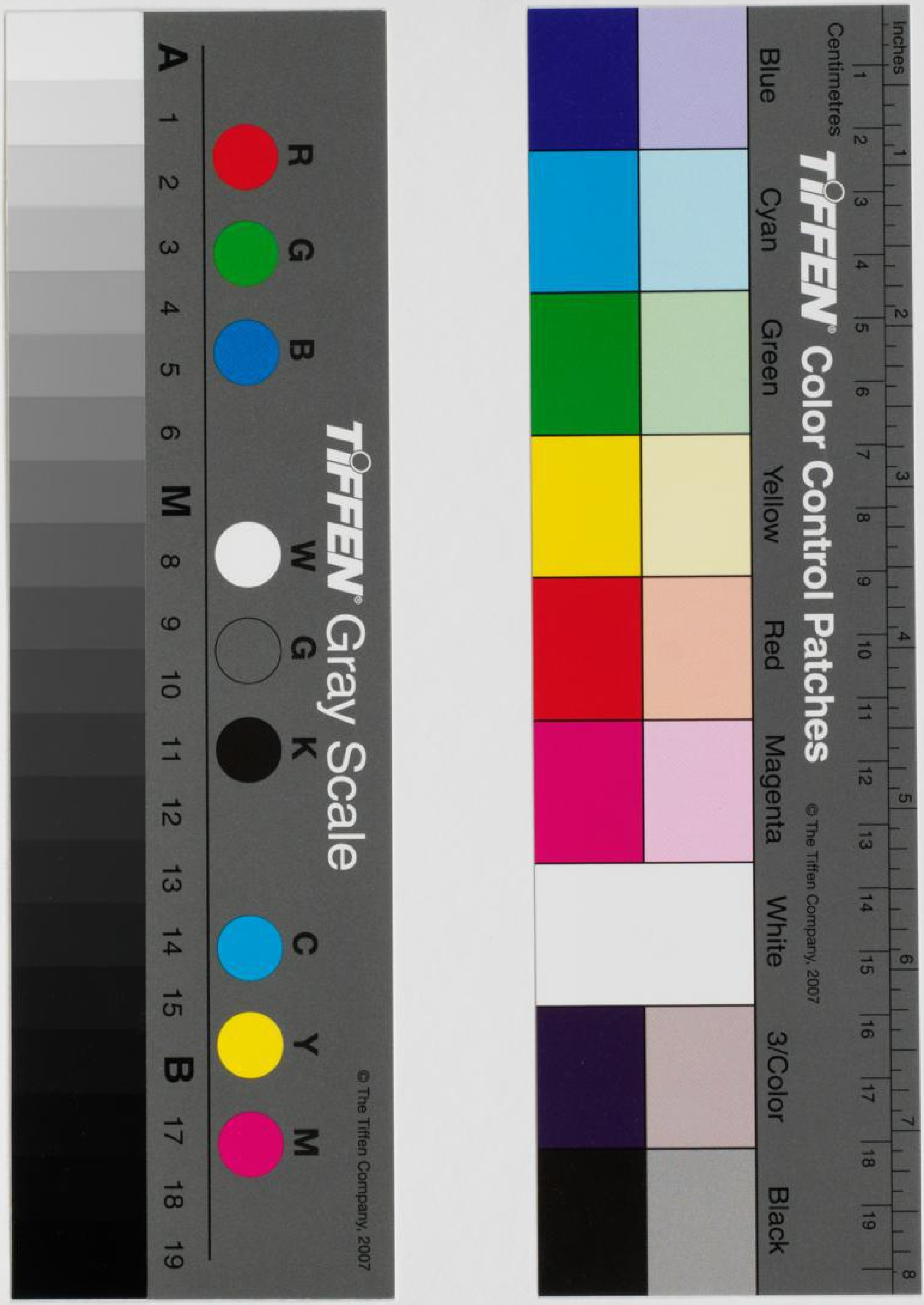

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf